

371.9
A2157
6.3

71430

การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของนักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคกลาง
จำแนกตามประเภทโรงเรียน

สำนักพิมพ์สมมติกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถนนวิศ ๑๑ สะพาน งามเทพา ๓ โทร. ๑๑๖๑๗๑. ๑๑๖๑๑๑

ปริญญาบัตร

ของ

จินทนา นนทิก

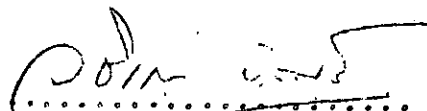
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2521

๕๑ พ.ย. 2521

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ประธาน

..... กรรมการ

ปริญญาโทฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชาติ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยดี เพราะผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือ และคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิรญา บัวศรี ประธาน กรรมการ อาจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่กรุณาให้ทุนอุดหนุน การวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ดร.สุภางค์ ทิรัญบุรณะที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการดำเนินงานวิจัยมาแต่คน

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ คณะอาจารย์ และนักเรียนใน โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่และคณะอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งกำลังใจและกำลังกายตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณเจริญ แนนีสี ที่ให้ความช่วยเหลือในการโรงเนื้อมแบบ สอบถาม คุณชวัญตา เองฉวน ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และคุณจินตนา รูปปัจจัย ให้ความช่วยเหลือในการพิมพ์ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ชาวแนะแนวทุกคนที่มีส่วนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลงด้วยดี

ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณสุรพงษ์ นนติกกร ที่ให้การ สนับสนุนทั้งกำลังใจ กำลังกาย และกำลังทรัพย์ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง ได้ในที่สุด

จินตนา นนติกกร

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเภทและคุณภาพของโรงเรียน.....	12
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน ทางกานัน แร่บุรีกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม.....	17
	✓ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน.....	23
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีความ สัมพันธ์กับองค์ประกอบทางสถานภาพส่วนตัว.....	26
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	32
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	32
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	36
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
	การอยละของรายการข้อความเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัว ของนักเรียน	46
	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนกับประเภทของ โรงเรียนมัธยมศึกษา	67
	เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของ โรงเรียน ต่อการศึกษา และต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริม การศึกษาของนักเรียน โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน...	75
	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถม ปีที่ 7 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน	80
	ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ ชั้นประถมปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน มัธยมศึกษา	92
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	98
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	98
	กลุ่มตัวอย่าง	98
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	98
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	100

บทที่

หน้า

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 100
อภิปรายผล 107
ข้อเสนอแนะ 131

บรรณานุกรม 135

ภาคผนวก 146

บทคัดย่อ

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทโรงเรียน.....	34
2	จำนวนร้อยละของอาชีพของผู้ปกครองของนักเรียนทั้งหมด.....	46
3	จำนวนร้อยละของอาชีพผู้ปกครองจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	47
4	จำนวนร้อยละของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียน.....	48
5	จำนวนร้อยละของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	49
6	จำนวนร้อยละของระดับการศึกษาของผู้ปกครองของนักเรียนทั้งหมด..	51
7	จำนวนร้อยละของระดับการศึกษาของผู้ปกครองจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	52
8	จำนวนร้อยละของจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียนทั้งหมด.....	53
9	จำนวนร้อยละของจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียนจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	54
10	จำนวนร้อยละของการรับข่าวสารด้านความรู้ของนักเรียนทั้งหมด....	55
11	จำนวนร้อยละของการรับข่าวสารด้านความรู้ของนักเรียนจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	56
12	จำนวนร้อยละของนักเรียนที่รับข่าวสารจากสื่อมวลชนจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	57
13	จำนวนร้อยละของลำดับการได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนจำแนกตามประเภทโรงเรียนและประเภทของสื่อมวลชน.....	58
14	จำนวนร้อยละของการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย.....	59

15	จำนวนร้อยละของการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำแนกตาม ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	60
16	จำนวนร้อยละของภูมิสำเนาของนักเรียนจำแนกตามประเภท โรงเรียนมัธยมศึกษา.....	61
17	จำนวนร้อยละของนักเรียนจำแนกตามประเภทของโรงเรียนใน ระดับประถมศึกษาตอนปลาย.....	62
18	จำนวนร้อยละของนักเรียนที่จบประถมศึกษาตอนปลายในแต่ละ ประเภทของโรงเรียนที่เขาเรียนต่อในโรงเรียนมัธยม ศึกษาแต่ละประเภท.....	63
✓19	จำนวนร้อยละของเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนต่อในโรงเรียน มัธยมศึกษาจำแนกตามกลุ่มของเหตุผล.....	64
20	จำนวนร้อยละของเหตุผลการเลือกเรียนต่อในโรงเรียนมัธยม ศึกษาจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยม.....	66
21	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการเขาเรียนของ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท.....	67
22	ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการเขา เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท.....	68
23	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับการเขาเรียน ต่อของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท.....	69
24	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพี่น้องในครอบครัวกับการเขาเรียนต่อ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท.....	70
25	ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารความรู้ของนักเรียนกับการเขา เรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท.....	71
26	ความสัมพันธ์ระหว่างการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรกับการ เขาเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท.....	72

27	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิค้ำเนาของนักเรียนกับการเข้าเรียนค้ำใน โรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท.....	73
✓28	ความสัมพันธ์ระหว่างการจบนั่นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน ประถมศึกษาแต่ละประเภทกับการเข้าเรียนค้ำในโรงเรียน มัธยมศึกษาแต่ละประเภท.....	74
29	เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีค้ำโรงเรียนและสภาพทั่วไป ของโรงเรียนระหว่างนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ค้ำประเภทกัน.....	75
30	เปรียบเทียบทัศนคติที่มีค้ำโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนค้ำประเภทกันเป็นรายค้ำ... ..	76
31	เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีค้ำการศึกษาระหว่างนักเรียน ในโรงเรียนค้ำประเภทกัน.....	77
32	เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีค้ำการศึกษาระหว่างนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาค้ำประเภทกันเป็นรายค้ำ.....	78
33	เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีค้ำค้ำปกครองในค้ำนการ ส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนค้ำประเภทกัน	79
34	เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีค้ำค้ำปกครองในค้ำนการส่งเสริม การศึกษาของนักเรียนระหว่างนักเรียนในโรงเรียนมัธยม ศึกษาค้ำประเภทกัน.....	80
35	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ค้ำนการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีค้ำปกครอง อาชีพค้ำกัน.....	81

36	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพ ต่างกันเป็นรายคู่.....	82
37	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัวต่างกัน.....	83
38	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถม ปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ต่างกันเป็นรายคู่.....	84
39	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการ ศึกษาต่างกัน.....	85
40	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการ ศึกษาต่างกันเป็นรายคู่.....	86
41	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องใน ครอบครัวต่างกัน.....	87
42	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถม ปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัว ต่างกันเป็นรายคู่.....	88
✓43	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่จบการศึกษาจาก โรงเรียนประถมศึกษาต่างประเภทกัน.....	89

44	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่จบจากโรงเรียน ประถมศึกษาต่างประเภทกันเป็นรายคู่.....	90
45	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ต่างประเภทกัน.....	91
✓46	ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียน ที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสามัญ....	92
47	ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยม แบบประสม.....	93
48	ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียน มัธยมในส่วนภูมิภาค.....	94
49	ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการปรับปรุง โรงเรียนมัธยมในชนบท.....	95

50	ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมในชนบทระดับตำบล.....	96
51	ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนราษฎร์.....	97
52	ค่าตัวเลขการคำนวณ q - statistic ของคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเภทยกกันเป็นรายคู่.....	146
53	ค่าตัวเลขการคำนวณ q - statistic ของคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติที่มีต่อการศึกษาระหว่างนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเภทยกกันเป็นรายคู่.....	147
54	ค่าตัวเลขการคำนวณ q - statistic ของคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาระหว่างนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเภทยกกันเป็นรายคู่.....	148
55	ค่าตัวเลขการคำนวณ q - statistic ของคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่.....	149
56	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามตอนที่ 2 ก. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน.....	150

57	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามตอนที่ 2 ข. ทัศนคติของนักเรียน ที่มีต่อการศึกษา.....	151
58	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามตอนที่ 2 ค. ทัศนคติของ นักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษา ของนักเรียน.....	152

ภูมิหลัง

15 ธันวาคม ๑๙๗๑

✓ ปรัชญาการศึกษาถือว่าในบรรดาทรัพยากรที่มีค่าทั้งหลาย มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งที่สุด มนุษย์สามารถก่อประโยชน์สูงสุดแก่สังคมใดถ้าได้รับการพัฒนาที่สอดคล้องกับธรรมชาติและความสามารถของตน สิ่งที่จะพัฒนามนุษย์จากทรัพยากรดิบมาเป็นทรัพยากรที่จะใช้ประโยชน์คือการศึกษา (บารุง สุขพรรณ, 2519:44) ฉะนั้นในการจัดการศึกษาจึงต้องถือหลักว่าจะใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือค้นหาความสามารถของคนแต่ละคนแล้วส่งเสริมให้สังคม และเมื่อสังคมเจริญแล้ว ก็จะเป็นกำลังหนุนให้การศึกษาเจริญยิ่งขึ้นไปอีก ถ้าการศึกษาเจริญยิ่งขึ้นไปเท่าใด ความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวมนุษย์ก็จะถูกขุดค้นขึ้นมา ใช้ประโยชน์มากเท่านั้น ✓

แนวคิด

ศาสตราจารย์ สาโรช บัวศรี โลกกล่าวว่า "ในการจัดการศึกษานั้นน่าจะได้คำนึงถึงหลัก 3 ประการ คือ จะต้องให้ใคร่เรียนโดยทั่วถึงกันทุกคนอย่างมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (the access to education); จะต้องสอนให้ใคร่เรียนใคร่เรียนสำเร็จมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (the success in education); และจะต้องให้ใคร่เรียนใคร่เรียนได้ประโยชน์จากการเรียนนั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (the benefit from education)....." (สาโรช บัวศรี, 2518: 3) และความคิดที่ว่าเยาวชนทุกคนควรมีโอกาสได้รับการศึกษาเริ่มมีขึ้นเมื่อศตวรรษที่ 19 นี้เอง ทั้งนี้เนื่องมาจากสิ่งทั้งสองประการ คือ ประการที่หนึ่งความรู้ คือหนทางที่จะนำไปสู่ความสุข และอิสรภาพ และอีกประการหนึ่งในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมนั้น ผู้ที่จะปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมได้ จำเป็นต้องมีความรู้ขั้นพื้นฐานเป็นอย่างน้อย (OECD, 1971:13)

จากสิ่งทั้งสองประการนี้เอง เป็นผลให้มีการจัดการศึกษามาจนถึงปัจจุบัน // ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญของการศึกษา และพยายามที่จะให้ประชาชนในชาติของตนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยถือว่าการศึกษานั้นเป็นการลงทุนที่ตัวบุคคล ถ้าบุคคลในชาติมีคุณภาพก็ช่วยให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าได้ ✓

จาเรตต์ (Jarrett, 1972:5) ได้กล่าวว่า "ในสังคมที่มีความเสมอภาคสมาชิกทุกหน่วยย่อมมีสิทธิที่จะพัฒนาความสามารถสูงสุดของตนเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ปรารถนา ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายและศีลธรรมอันดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม สิ่งที่จะช่วยให้เกิดความเสมอภาคในสังคมก็คือการศึกษา" แต่การที่สมาชิกในสังคมจะมีโอกาสที่เท่าเทียมกันทางการศึกษานั้น ยังเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาในประเทศต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วย ถึงแม้ว่าเราจะได้ให้ความสนใจในเรื่องโอกาสทางการศึกษาของเยาวชนมานานแล้วก็ตามที่ ดังจะเห็นได้จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ศุกร์ เดือน 5 ขึ้น 12 ค่ำ ปีระกา พ.ศ.2427 ในโอกาสที่พระราชทานรางวัลนักเรียนมีว่า "เจ้านายราชตระกูล ตั้งแต่ลูกฉันเป็นต้นไป ตลอดจนถึงราษฎรที่ต่ำสุด จะไม่มีใครโอกาสเล่าเรียนได้เสมอกัน ไม่ว่าเจ้า วาขุนนาง ว่าไพร่ เพราะฉะนั้นจึงขบอกไว้ว่า การเล่าเรียนในบ้านเมืองเรานี้จะเป็นข้อสำคัญที่หนึ่งซึ่งฉันอุทิศสาส์นจกขึ้นเจริญจนได้....." (จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระอานจาก พา ไชยเดช, 2519:281) พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนี้ นับว่าเป็นรากฐานแนวทางความคิดในการจัดการศึกษาของรัฐบาลไทย เรื่อยมา

/ ในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา ได้มีการพยายามที่จะปรับปรุงระบบการศึกษาให้เข้ากับบทบาทของสังคมซึ่ง เน้นความสำคัญของการศึกษาระดับมัธยมศึกษามากที่สุด มีการขยายการศึกษาภาคบังคับรวมทั้งการขยายการศึกษานานาชาติ เพื่อขจัดปัญหาพลเมืองที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ กับการสนองต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น เป็นผลให้จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนชั้นมัธยมสูงขึ้นหลายเท่าตัว การเพิ่มจำนวนนักเรียนดังกล่าวควบคู่กับความต้องการในการพัฒนา เศรษฐกิจของชาติเพื่อต้องการฝึกกำลังคนเป็นกำลังอันสำคัญของประเทศชาติ (วิฑูรย์ อุปถัมภ์, 2517:19) เพราะเหตุที่ประเทศชาติต้องการยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้นและ เศรษฐกิจของประเทศมีอยู่อย่างจำกัด จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยยึดถือเอาประสบการณ์ที่ได้จากการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นแนวทาง เพื่อปรับปรุงการศึกษา ในระดับมัธยมเพื่อให้โอกาสบุคคลได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน และให้การศึกษสำหรับทุกคน

หลักการดังกล่าวคือหลักการของประชาธิปไตยนั่นเอง เพราะการให้การศึกษิตตามความมุ่งหมายดังกล่าวจะเป็นรากฐาน หรือโครงสร้างอันดีของการบรรลุให้ถึงซึ่งวัตถุประสงค์ของการเมือง สังคม วัฒนธรรม และ เศรษฐกิจ แต่เท่าที่ผ่านมามีปรากฏว่าในการศึกษาระดับมัธยมนั้น เขาชาวไทยยังขาดโอกาสอันเท่าเทียมกันในการศึกษาระดับนี้เป็นอย่างมาก คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา กล่าวว่า คนในชนบทยังมีโอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่ำกว่าที่ควรมาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนระดับนี้ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในส่วนกลาง และตัวเมืองที่มีชุมชนหนาแน่น จึงปรากฏว่าเด็กในชนบททางไกลที่มีฐานะไม่ค่อยดีมีโอกาสเรียนค่อนข้างน้อย นักเรียนมัธยมส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดีและอยู่ในเมือง และในจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาปรากฏว่าผู้ที่มิภูมิลำเนาอยู่ในส่วนกลางมีโอกาสได้รับการศึกษามากที่สุด กล่าวคือมีจำนวนร้อยละ 5.11 ของประชากร ในขณะที่เขาชนในบางจังหวัด เช่น กำแพงเพชรมีเพียงร้อยละ 0.58 ของประชากรเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสที่จะได้รับการศึกษา (วางพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, คณะกรรมการ, 2518:64-68)

การมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาระดับกลางที่อาศัยประถมศึกษาเป็นพื้นฐาน มีจุดมุ่งหมายจะสำรวจและส่งเสริมความสนใจ และความถนัดตามธรรมชาติของเด็ก เพื่อให้ได้มีความรู้ และทักษะอันเพียงพอแก่การประกอบอาชีพหรือเพื่อการศึกษาที่สูงขึ้น (ชำเลื่อง วุฒิจันทร์, 2519:4-5) แต่เท่าที่ผ่านมามีักจะเป็นที่เข้าใจของประชาชนทั่วไปว่า ใครก็ตามเมื่อเขาเรียนมัธยมศึกษาแล้วไม่ว่าศึกษาสายใด ต่างมุ่งสู่มหาวิทยาลัยทั้งนั้น การจัดมัธยมศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางอันเป็นกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศไม่ประสบความสำเร็จดังความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับนี้ จึงต้องมีการปฏิรูปมัธยมศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) และรัฐบาลก็ได้เห็นความจำเป็นที่จะปรับปรุงระบบการศึกษาจึงได้ตั้งคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาขึ้นเพื่อวางโครงการปฏิรูปการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะจัดให้เขาชนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเข้ารับการศึกษา ทำให้ระบบการศึกษามีความยืดหยุ่นคล่องตัวขึ้น มีแนวทางเพื่อการเตรียมนักเรียนให้เขาทำงานได้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น ยิ่งกว่านั้นยังได้มีการเสนอแนะให้จัด

วางระเบียบและการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา มีการปรับปรุงการศึกษาชั้น
 ประถมศึกษา มัธยมศึกษา กับจัดรวมโรงเรียนระดับมัธยมที่เน้นหนักในวิชาชีพซึ่งขณะนี้
 มีอยู่กระจัดกระจายให้เขาอยู่ในโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จ โครงการนี้จะช่วยให้นักเรียน
 ในชนบทมีโอกาสที่จะศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษามากขึ้น/

นอกจากนี้คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษายังได้เน้นหนักถึงเรื่องโอกาสศึกษา
 ของนักเรียนซึ่งปัจจุบันยังเป็นปัญหาในแง่ความไม่เสมอภาคกันในโอกาสแห่งการศึกษา
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษา
 ตอนปลาย ผู้วิจัยใครจะใคร่ศึกษาว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างที่เป็นสาเหตุให้นักเรียนได้มี
 โอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และสภาพของนักเรียนในระดับนี้
 เป็นอย่างไร เพื่อที่จะให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหารการศึกษา
 ครู ผู้ปกครอง นักจิตวิทยา ตลอดจนผู้แนะแนวการศึกษาจะได้เข้าใจและร่วมมือกัน
 ส่งเสริมให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาตอนปลายได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับ
 มัธยมศึกษาตอนต้นโดยเท่าเทียมกัน ตลอดจนร่วมกันพิจารณาหาทางแก้ไขหรือป้องกัน
 สาเหตุที่ทำให้ต้องเสียโอกาสในการเข้าศึกษาต่อในระดับนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโอกาส
 การเข้าศึกษาต่อของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพส่วนตัวของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้น
 มัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อ
 ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและประ
 ถมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อในชั้น
 มัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามสภาพส่วนตัวของนักเรียน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ในระดับชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 1

ความสำคัญของการศึกษา

1. การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงผลอันเนื่องมาจากองค์ประกอบของสถานภาพส่วนตัวอันได้แก่ รายได้ อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำนวนพี่น้องในครอบครัว ภูมิสำเนา การรับข่าวสารและการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียน ตลอดจนผลการเรียน และทัศนคติของนักเรียนว่ามีผลต่อโอกาสการเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแตกต่างกันอย่างไร เพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการรับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาตอนปลายเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้เหมาะสมตามภูมิสำเนา และประเภทของโรงเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมโอกาสการเข้าศึกษาต่อของนักเรียน และการจัดบริการสื่อสารที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษาแก่นักเรียน

2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้พิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียน ระดับประถมศึกษาตลอดจนกำหนดนโยบายและวางแผนให้เกิดความเสมอภาคในทางการศึกษา

3. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการจัดบริการแนะแนวในระดับประถมศึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนมีโอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้ตามความเหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชายหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของปีการศึกษา 2520 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนราษฎร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในภาคกลาง จำนวน 1034 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

2.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียนกับสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน

2.1.1 ตัวแปรอิสระใดแก่

2.1.1.1 ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2.1.2 ตัวแปรตามใดแก่

2.1.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง

2.1.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.1.2.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

2.1.2.4 จำนวนพี่น้องในครอบครัว

2.1.2.5 การรับข่าวสารความรู้นักเรียน

2.1.2.6 การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียน

2.1.2.7 ภูมิฐานะของนักเรียน

2.1.2.8 ประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่นักเรียนจบการศึกษา

2.1.2.9 ทักษะคตินักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน

2.1.2.10 ทักษะคตินักเรียนที่มีต่อการศึกษา

2.1.2.11 ทักษะคตินักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษา

2.2 ศึกษาความแตกต่าง ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

2.2.1 ตัวแปรอิสระใดแก่

2.2.1.1 ประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย

2.2.1.2 ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2.2 ตัวแปรตามใดแก่

2.2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอบไล่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

2.3 ศึกษาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน

- 2.3.1 คิวแปรอิสระโคแค
  - 2.3.1.1 อาชีพของผูปลูกครอง
  - 2.3.1.2 ระดับการศึกษาของผูปลูกครอง
  - 2.3.1.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
  - 2.3.1.4 จำนวนพี่น้องในครอบครัว
- 2.3.2 คิวแปรตามโคแค
  - 2.3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการสอบไล่ชั้นประถมปีที่ 7
- 2.4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคิวแปร 2 คิว โคแค
  - 2.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการสอบไล่ชั้นประถมปีที่ 7
  - 2.4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการสอบประจำภาคเรียนที่ 1 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับคิวแปรที่ใช้ในการศึกษาตรงกันและเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม จึงให้นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษารังนี้ดังนี้

1. นักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อ หมายถึงนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2520
2. ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งเป็น 6 ประเภทคือ
  - 2.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาสามัญ คือโรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2503
  - 2.2 โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม (ค.ม.ส.) คือโรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาแบบประสม พ.ศ. 2509
  - 2.3 โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนในส่วนภูมิภาค (ค.ม.ภ.) ซึ่งเริ่มโครงการในปีการศึกษา 2517 โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาแบบประสมเพื่อมุ่งปรับปรุงคุณภาพให้เท่าเทียมโรงเรียนในกรุงเทพฯ และกันไม่ให้เด็กต่างจังหวัดเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ

2.4 โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท (คมช.) คือโรงเรียนระดับอำเภอเปิดสอนหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2503 และเปิดสอนวิชาชีพบางสาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาเกษตรกรรม ซึ่งเริ่มโครงการตั้งแต่ปีการศึกษา 2515

2.5 โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมในชนบทระดับตำบล คือโรงเรียนระดับตำบลที่เปิดสอนหลักสูตรมัธยมแบบประสมและวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการของท้องถิ่น เริ่มโครงการตั้งแต่ปีการศึกษา 2519

2.6 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน คือโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดดำเนินการโดยเอกชน โดยใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2503

3. สถานภาพส่วนตัวของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 สถานภาพส่วนตัวของนักเรียนทั่ว ๆ ไป ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 อาชีพของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ

- อาชีพค้าขาย หมายถึง ผู้ที่ทำการค้าขายทุกชนิด ยกเว้นการค้าขายที่อยู่ในรูปของบริษัทหรือห้างร้าน
- อาชีพรับราชการ หมายถึง ผู้ที่รับราชการซึ่งทำงานในสังกัดของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- อาชีพเกษตรกร หมายถึง ผู้มีอาชีพในการทำนา ทำไร่ ทำสวนหรือเลี้ยงสัตว์ เพื่อจำหน่าย
- อาชีพธุรกิจ หมายถึง ผู้ที่มีอาชีพในการทำงานในบริษัท เอกชนหรือธุรกิจส่วนตัว เช่น ทยายความ นักหนังสือพิมพ์
- อาชีพรับจ้าง หมายถึง ผู้ที่รับจ้างเป็นรายวัน รายเดือน หรือประกอบอาชีพรับจ้างส่วนตัวซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอนในเคื่อนหนึ่ง ๆ

3.1.2 สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของ

สมาชิกในครอบครัวรวมกันคือเดือน โดยประมาณ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจสูง ได้แก่ครอบครัวที่มีรายได้เดือนละ 4,000 บาท ขึ้นไป
- กลุ่มที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจปานกลาง ได้แก่ครอบครัวที่มีรายได้เดือนละ 1,500-4,000 บาท
- กลุ่มที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจต่ำ ได้แก่ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 1,500 บาท

3.1.3 การศึกษาของบุคคลรอง หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบุคคลรองของนักเรียน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.7) หรือเทียบเท่า
- กลุ่มที่ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ม.ศ.1-ม.ศ.5) หรือเทียบเท่า
- กลุ่มที่ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือเทียบเท่า

3.1.4 จำนวนพี่น้องในครอบครัว แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

- จำนวน 1-3 คน
- จำนวน 4-6 คน
- จำนวน 7 คนขึ้นไป

3.1.5 การรับข่าวสารความรู้นองนักเรียน หมายถึง แหล่งความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อและอาชีพที่นักเรียนได้รับนอกเหนือจากวิชาการในบทเรียน แบ่งเป็น 4 ประเภทคือ

- การรับข่าวสารจากบุคคลรองและสมาชิกในครอบครัว
- การรับข่าวสารจากครูและครูแนะแนว
- การรับข่าวสารจากเพื่อน
- การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์

3.1.6 การเคยเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย หมายถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมทำกิจกรรมนั้นโดยไม่มีผลเกี่ยวกับคะแนนการเรียน แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

- กิจกรรมทางค่านิยมทางการ เช่น การกีฬา คนตรี
- กิจกรรมด้านวิชาการ เช่น ชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ
- กิจกรรมอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ เช่น การร่วมพัฒนาท้องถิ่น

3.1.7 ภูมิลำเนาของนักเรียน หมายถึง บ้านที่อยู่ของนักเรียนในปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

- ในเมือง หมายถึงบ้านที่อยู่ของนักเรียนที่อยู่ในรัศมี 1 กิโลเมตรภายในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล
- ชนบท หมายถึงบ้านที่อยู่ของนักเรียนที่อยู่ภายนอกรัศมี 1 กิโลเมตร ของเทศบาล และเขตสุขาภิบาล

3.1.8 ประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่นักเรียนจบการศึกษามา แบ่งเป็น 4 ประเภทคือ

- โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา
- โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดเทศบาล
- โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน

3.1.9 ทักษะคหิของนักเรียนในค่านต่อไปนี้

- การเลือกเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นแห่งนี้
- ทักษะคหิของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน
- ทักษะคหิของนักเรียนที่มีต่อการศึกษา
- ทักษะคหิของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในค่านการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษา

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถทางดานวิชาการของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

3.2.1 ผลการสอบไล่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในปีการศึกษา 2519

3.2.2 ผลการสอบประจำภาคเรียนที่ 1 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ปีการศึกษา 2520

สมมติฐานในการวิจัย

1. ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่จำแนกตามประเภทของโรงเรียน มีจำนวนนักเรียนที่มาจากโรงเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายแต่ละประเภทแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนต่างประเภทกันเป็นนักเรียนที่มีสถานภาพส่วนตัวแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนต่างประเภทกันเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีสถานภาพส่วนตัวต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกัน
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 7 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก (positive) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเภทและคุณภาพของโรงเรียน

๓๕๑

ความแตกต่างในค่านิยมคุณภาพของการศึกษามีผลอย่างสำคัญต่อโอกาสในการศึกษาของนักเรียน แม้ในกรณีของ เด็กที่มีสติปัญญาและฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว ทัศนคติที่เหมือนกันหากได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพต่างกัน โอกาสที่จะได้ศึกษาคอย่อมแตกต่างกันพอควรเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คุณภาพของโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษา และมีธยมศึกษา ยังแตกต่างกันอย่างมาก โดยเฉพาะความแตกต่างระหว่างโรงเรียนในชนบท กับโรงเรียนในตัวเมืองและระหว่างโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนในต่างจังหวัด จากการศึกษาของฟูลเลอร์ (Fuller, 1971:10-20) พบว่า ความแตกต่างในคุณภาพของการศึกษาเกิดจากสาเหตุหลายประการ คือ อัตราส่วนระหว่างนักเรียนกับครู คุณวุฒิของครู อุปกรณ์การศึกษาและอื่น ๆ โดยทั่วไปโรงเรียนขนาดใหญ่มักจะมีคุณภาพดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มักจะมีอุปกรณ์การศึกษา ค่อนข้างบริบูรณ์ จำนวนครูที่มีวุฒิมีมากและอัตราส่วนระหว่างนักเรียนกับครูค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นภาคที่มีโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 66.3 เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า 200 คน และอัตราส่วนของครูที่ไร้วุฒิค่อนข้างสูง จำนวนครูที่มีวุฒิมีน้อย อัตราส่วนระหว่างนักเรียนกับครูสูงกว่าภูมิภาคใด ๆ จึงทำให้เด็กในระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสามารถในการอ่านเขียนหนังสือและการคิดเลขต่ำกว่านักเรียนในภูมิภาคอื่น ๆ ความแตกต่างเช่นนี้ระหว่างโรงเรียนในชนบทกับโรงเรียนในเมืองก็ปรากฏให้เห็นโดยเด่นชัด โดยทั่วไปการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตตัวเมืองมีทั้งของเทศบาล และกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มักจะมีขนาดใหญ่กว่าโรงเรียนอีกสองประเภท จากการศึกษาวิจัยของฟูลเลอร์ (Fuller, 1971:26) พบว่านักเรียนในโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการและของเทศบาล มีความสามารถในการอ่านเขียนหนังสือและในการคิดเลขดีกว่านักเรียนใน

โรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การศึกษาที่สนับสนุนผลการวิจัยของฟูลเลอร์ คือรายงานการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (การศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการ, 2519:99-101) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการกระจายของโอกาสทางการศึกษาในประเทศนั้นยังไม่สม่ำเสมอว่าค่าปริมาณหรือคุณภาพ อัตราการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำกว่าภูมิภาคอื่น ๆ เล็กน้อย โอกาสในการเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาตอนปลายระหว่างภาคภูมิศาสตร์ และจังหวัดต่าง ๆ ก็มีความแตกต่างกันมากเช่นเดียวกัน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักเรียนมีโอกาสเรียนต่อชั้นประถมปลายน้อยที่สุด จังหวัดที่มีอัตราการเรียนต่อชั้นประถมศึกษาตอนปลายสูงและมั่งคั่งอยู่แล้ว จะได้รับค่าใช้จ่ายลงทุนต่อหัวจากรัฐบาลสูงกว่า จังหวัดที่ขาดแคลน และมีอัตราการเรียนต่อชั้นประถมตอนปลายต่ำ

คุณภาพของบริการทางการศึกษาก็แตกต่างกันไปตามภาคภูมิศาสตร์และประเภทโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโรงเรียนขนาดใหญ่จนน้อยที่สุด ครูไม่มีวุฒิมาก ครูมีวุฒิน้อย อัตราส่วนนักเรียนต่อครู 1 คน สูงสุด มีพื้นที่ต่อหัวค่อนข้างน้อย และได้รับเงินค่าเนิบบการและอุปกรณ์การเรียนต่อหัวต่ำที่สุด สำหรับภาคกลางและภาคใต้มีครูมีวุฒิมากกว่าที่เรียนแอ้อันน้อยกว่า มีจำนวนนักเรียนมากกว่า ค่าใช้จ่ายต่อหัวสูงกว่าและอัตราการตกซ้ำชั้นค่อนข้างต่ำ โรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งให้การศึกษาแก่เด็กในชนบท เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่สุด มีครูไม่มีวุฒิมากที่สุด อัตราส่วนนักเรียนต่อครู 1 คน สูงที่สุด อัตราการตกซ้ำชั้นสูงที่สุด และได้รับค่าใช้จ่ายต่อหัวต่ำ นอกจากนี้ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวิชาภาษาไทยและเลขคณิต ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด นักเรียนในกรุงเทพฯ ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกือบ 2 เท่า แม้แต่ภาคใต้อีกยังได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาก

บีโกลัส เบนเนทท์ (Bennet , อ้างจาก เสกสรรค์ ประเสริฐกุล, 2515:51) ได้กล่าววามที่สามารถพัฒนาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้สูงสุดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างได้แก่ ความพร้อมของผู้เรียน คุณวุฒิและประสบการณ์ในการสอนของครู สภาพชั้นเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู และประเภทของโรงเรียน

ถ้าโอกาสทางการศึกษาเหล่านี้ต่างกันย่อมทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่แตกต่างกัน
กันด้วย ดังจะเห็นได้จากกรณีที่นักเรียนแยกกันสอบเข้าโรงเรียนบางโรงเรียน หรือการ
ที่นักเรียนต่างจังหวัดพยายามจะเข้ามาเรียนต่อในกรุงเทพมหานคร โดยให้เหตุผลว่า
โรงเรียนในสวนกลางมีคุณภาพดีกว่าโรงเรียนในต่างจังหวัด (สุพจน์ ประเสริฐศรี,
2517:87 และวิทยา รัตนวิจิตร, 2513:47)

* เท่าที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่าสถานที่ตั้งของโรงเรียนนอกจากจะมีบทบาท
ที่ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางโอกาสการศึกษาในค่านิยมไม่สะดวกทางคมนาคม
เด็กที่อยู่ห่างจากโรงเรียนมาก มักเสียโอกาสในการศึกษาตั้งที่ยูเนสโก (UNESCO)
เคยทำการสำรวจมาแล้ว ยังอาจทำให้เกิดความแตกต่างในค่านิยมคุณภาพของโรงเรียน
อีกด้วย (Eggleston, 1967:101) เพราะสถานศึกษาในเมืองหลวงมักมีคุณภาพดีกว่า
สถานศึกษาในตัวเมืองอื่น ๆ และในชนบท สถานศึกษาในชนบทมักขาดครูที่มีวุฒิและ
ความถนัดในการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ขาดวัสดุ อุปกรณ์การศึกษา ขาดการบริหารที่ดี
และได้รับการสนับสนุนในค่านิยมประมาณน้อยกว่าโรงเรียนในตัวเมือง เมื่อเป็นดังนี้จึง
น่าจะทำให้เชื่อได้ว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนในส่วนภูมิภาคจะมีคุณภาพทาง
การศึกษาคือผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสวนกลาง เพราะจากวิจัยของอารีรัตน์
(อารีรัตน์ บุญยลักษณ์, 2516:62) เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
จังหวัดชลบุรี เปรียบเทียบกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร โดยใช้เกณฑ์
ประเมินผลเพื่อรับรองวิทยฐานะ ผลปรากฏว่าคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด
พระนครสูงกว่าคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรีอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

.05

ในเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนนั้น จากการศึกษาของ เจนส์
(Jencks, 1971:71) พบว่าผู้ที่ได้ศึกษาในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมดีในเมืองจะมี
โอกาสได้เข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยมากกว่าผู้ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่
คอยกว่าในชนบทและผู้ที่ได้ศึกษาในวิทยาลัยที่ดีก็มีโอกาสได้เรียนต่อในชั้นสูงขึ้นไปอีก
มากกว่าผู้ที่ได้เข้าวิทยาลัยที่มีคุณภาพคอยกว่า และโวลเฟิล (Wolfe, 1969:215)
พบว่าจากการศึกษาของสตอรี่ (Story) ในปี 1949-50 พบว่าจำนวนนักเรียนที่ได้เข้า

วิทยาลัยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับคุณภาพของโรงเรียนที่เรียนในระดับประถมและมัธยม โดยเฉพาะโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าคุณภาพของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่จัดให้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อโอกาสทางการศึกษาระดับที่สูงกว่าของนักเรียน และในหนังสือประจำปีที่ 27 ของสมาคมผู้บริหารโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา (America Association, 1949:74) ได้กล่าวถึงลักษณะสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนว่า ควรมีการส่งเสริมในค่านต่อไปนี้อย่างดีที่สุด ได้แก่

1. นักเรียนและครูควรจะได้รับความปลอดภัย และอยู่ในที่ซึ่งถูกสุขลักษณะ และอนามัย
2. โรงเรียนควรตั้งอยู่ในที่ซึ่งปราศจากเสียงรบกวน และปราศจากกลิ่นเหม็นที่บารัง เกียง
3. มีบริเวณที่ว่าง มีบรรยากาศที่ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ มีความสุข และพอใจ

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการวางแผนโรงเรียนที่กล่าว

1. ควรมีความเหมาะสมกับหลักสูตร ในด้านความสะดวกและความจำเป็น
2. คำนึงถึงความปลอดภัยและความสุขสบายของผู้ใช้
3. ความสัมพันธ์ในการใช้ประโยชน์ คำนึงถึงหน้าที่และความมุ่งหมายในการก่อสร้างแต่ละส่วนโดยเฉพาะ
4. สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต เมื่อมีความจำเป็นเกิดขึ้น
5. คำนึงถึงความประหยัดในการก่อสร้าง การรักษา และใช้ประโยชน์
6. บริเวณสถานศึกษาควรมองดูสวยงาม สดชื่น น่าดู

นอกจากการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมแล้วยังต้องคำนึงถึงบริการต่าง ๆ ของโรงเรียนที่จัด เพื่อสนองความต้องการของนักเรียน นางจเนดส์ (นางจเนดส์ สุมาวงศ์, 2510:71-73) ได้เสนอแนะว่า เพื่อช่วยให้เด็กวัยปฐมวัยออกจากทุก ๆ สถาน โรงเรียนหรือสถานศึกษาควรจัดบริการ และสนองความต้องการของเด็กนักเรียน ดังนี้

1. บริการด้านสุขภาพอนามัย เช่น มีการตรวจโรคจากนายแพทย์ มีการล้างหน้าล้างตา และวัคซีนสูงเป็นประจำ ให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษต่อเด็กที่มีความบกพร่อง

ทางร่างกาย หรือสติปัญญา จิตใจใหม่ต้องพยายาม และมีความพยายามอยู่ประจำกาย

2. จิตใจใหม่มีบริการอาหารกลางวันที่ถูกตองตามหลักโภชนาการ

3. ควรจัดให้มีส้วม เพียงพอแก่นักเรียนและมีการรักษาความสะอาดเป็นประจำ

4. โรงเรียนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการและความสนใจของนักเรียน

5. สร้างอุปนิสัยที่ดี โดยการสอน อบรม และจัดสิ่งแวดล้อมให้แก่แก่นักเรียนเพื่อที่จะได้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง

คุณภาพของการจัดการศึกษาในสายสามัญนั้น จากรายงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (การศึกษาเอกชน, สำนักงานคณะกรรมการ, 2517:284) สรุปว่าโรงเรียนราษฎร์ทุกระดับมีคุณภาพต่ำกว่า เทียบเท่า และสูงกว่าระดับคุณภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนรัฐบาลและเรื่องปริมาณนักเรียนพบว่าจำนวนนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ได้เพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2516 แต่ลดลงใน พ.ศ.2517 เหตุที่ลดลงก็เพราะโรงเรียนของรัฐบาลเพิ่มขึ้นและมีการเรียนสองผลัดในปีนั้น แต่จนถึง พ.ศ.2518 แม้โรงเรียนของรัฐบาลจะขยายเพิ่มขึ้นและรับนักเรียนสองผลัดดั้งเดิม แต่จำนวนนักเรียนกลับเพิ่มขึ้นในโรงเรียนราษฎร์รวมร้อยละ 5.16 ส่วนในระดับประถมศึกษาชั้น จากรายงานสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการทางการศึกษาในระยะแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ระดับอนุบาล และประถมศึกษา พ.ศ.2515-2519 (ค่าเงิน การศึกษาและร่างโครงการพัฒนาการศึกษา, คณะกรรมการ, 2518:12-13) พบว่าจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนแต่ละสังกัด มีลักษณะแตกต่างกันมาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอัตราการศึกษาเพิ่มต่อบีสูงสุด คือร้อยละ 24.89 ในขณะที่กรมสามัญศึกษามีอัตราการศึกษาเพิ่มต่ำสุด คือร้อยละ 1.86 ต่อปี อัตราการศึกษาเพิ่มในอันดับรองลงมาตามลำดับคือแก่โรงเรียนของกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 15.06 เทศบาลร้อยละ 14.74 และโรงเรียนเอกชนร้อยละ 7.64 ต่อปี เมื่อพิจารณาการจบ การศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลายแตกต่างกันเช่นนี้ บอมนำให้เกิดปัญหาในการ เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเรื่องความเท่าเทียมกันในโอกาสที่จะเข้า ศึกษาต่อ ดังที่วรัททย (วรัททย วสันตกร, 2519:252) ได้กล่าวว่ปัญหาเรื่องนี้ เกี่ยวกับองค์ประกอบหลายประการ เป็นตนว่า

ลัทธิศาสนา อหังการ. การวิเคราะห์สังคมภาพของอหังการอหังการ
สื่อมวลชน (๑๐) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ๑ แห่งภาคกลาง
จำแนกตามประเภทโรงเรียน. ๓๗๖. ม.ป.ช. ๒๕๑๑.

1. ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร มีการเรียกเงินกินเปล่า จ่ายเงินเดือน
ครูต่ำกว่าวุฒิก่อให้เกิดโรงเรียนที่มีฐานะและคุณภาพต่างกัน ผู้มีฐานะยากจนไม่มีโอกาส
เขาเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพดี

2. ปัญหาเกี่ยวกับการสอบคัดเลือก การสอบเฉพาะวิชาสามัญมีผลทำให้ผู้
สอบคัดเลือกโดยส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี เพราะมีโอกาสศึกษา และได้รับ
ประสบการณ์เพิ่มเติมจากครอบครัวมากกว่าเด็กที่มีฐานะยากจน เด็กยากจนเหล่านี้เมื่อ
เข้าโรงเรียนรัฐบาลไม่ได้ออกไปเข้าโรงเรียนราษฎรซึ่งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อ
ไปอีก เด็กจากครอบครัวที่มีฐานะดีมีโอกาสเข้าโรงเรียนรัฐบาลซึ่งเก็บค่าเล่าเรียนถูก
กว่าแต่มีคุณภาพของการศึกษากว่าโรงเรียนราษฎร ส่วนเด็กจากครอบครัวที่ยากจนต้อง
ไปเข้าโรงเรียนราษฎร ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกว่า แต่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ
ต่ำกว่า และการสอบคัดเลือกโดยวิชาสามัญเป็นหลักยังเป็นการทำลายวิถีการจัด
โรงเรียนมัธยมแบบประสมอีกด้วย เพราะการสอบคัดเลือกเฉพาะวิชาสามัญเป็นการคัดเลือก
เฉพาะเด็กที่ติดนักและสนใจที่จะเรียนทางวิชาการเท่านั้น

3. ปัญหาเรื่องความแตกต่างของโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนรัฐบาลที่ตั้ง
มานานย่อมมีชื่อเสียงและคุณภาพดีกว่าโรงเรียนตั้งใหม่ โรงเรียนส่วนกลางจะมีคุณภาพ
ดีกว่าโรงเรียนในส่วนภูมิภาค และโรงเรียนในเมืองจะมีคุณภาพดีกว่าโรงเรียนในชนบท
ประชาชนจึงพยายามที่จะให้บุตรหลานของตนเข้าโรงเรียนที่มีคุณภาพดีด้วยวิธีการต่าง ๆ
เป็นเหตุให้ผู้มีฐานะดีและผู้ที่อยู่ในเมืองมีโอกาสดีกว่าผู้มีฐานะยากจนและอยู่ในชนบท

สถานภาพส่วนตัวของนักเรียนทางบ้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้มีการศึกษาเกี่ยวกับโอกาสการเข้าศึกษาต่อของ
นักเรียนในแต่ละระดับตลอดจนสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่ออย่าง
กว้างขวาง เพื่อจะได้นำมาเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนที่ขาดโอกาสการศึกษาต่อเหล่านี้ได้
มีโอกาสได้ศึกษาต่อมากยิ่งขึ้นตามสถานภาพของตน

เอเซีย

พบว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กลุ่มประชากรในทวีปเอเชีย 15 ประเทศ คือ อัฟกานิสถาน พม่า เขมร ซีลอน อินเดียน อินโดนีเซีย อิหร่าน เกาหลี ลาว มลายา เนปาล ปากีสถาน ไทย สิบปีนส์ และเวียดนาม ซึ่งมีประมาณ 130 ล้านคน มีจำนวนผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก ถึง 5 ใน 10 คน โดยเฉพาะในประเทศลาว อัฟกานิสถานและเนปาล มีถึง 7.8 คน ใน 10 คน เหตุที่อ่านหนังสือไม่ออกเป็นเพราะว่าความยากจน และชนชั้นของสังคม มีประเทศต่าง ๆ หลายประเทศในทวีปเอเชียที่มีกำลังเงินไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายเพื่อการศึกษาให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึง นอกจากผู้ที่อยู่ในสังคมชั้นสูงจึงจะมีโอกาสได้เข้าศึกษามากกว่าผู้ที่อยู่ในสังคมชั้นต่ำกว่าและผู้ที่อยู่ในสังคมที่ต่างกันก็มักจะประสบความสำเร็จในทางการศึกษาต่างกัน นอกจากนี้เอลวี (Alvi, 1965) ได้ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กเรียนหนังสือในภาคพื้นเอเชียที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยม พบว่าส่วนมากเป็นเพราะความยากจน และมีการจ้างแรงงานเด็กในงานเกษตรกรรม นอกจากนี้ก็เป็นเพราะทัศนคติที่มีต่อการศึกษาของเด็กผู้หญิง การไม่สอนศาสนาในโรงเรียน การอพยพโยกย้ายไม่พอใจในวิธีการสอน ขาดการติดต่อกับโรงเรียน และการขยับเลิกโรงเรียน การศึกษารั้งนี้คล้ายคลึงกับการศึกษาของคณะกรรมการสำรวจเด็กไม่ไปโรงเรียนในศรีลังกา (Ceylon, Committee on Non-School-going Children, 1960:59) ซึ่งพบว่าเด็กอายุระหว่าง 5-14 ปีในช่วงปี 1950-1960 ไม่ได้มีโอกาสที่เท่าเทียมกันในการศึกษาต่อสาเหตุส่วนใหญ่มาจากความยากจน

ในอินโดนีเซีย วิโรสุฮาร์ดีโจ (Wirosuhardjo, 1968:133) ได้ศึกษาถึงความต้องการทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมตอนต้นในบันดุง (Bandung) โดยให้กลุ่มตัวอย่าง 479 คน แบ่งตามสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นระดับสูง ปานกลาง และต่ำ จากการศึกษาพบว่านักเรียนต้องการศึกษาต่อร้อยละ 91 และสาเหตุที่เขาได้มีโอกาสศึกษาต่อนั้นมาจากการตัดสินใจของตนเองร้อยละ 66 ได้รับความช่วยเหลือและความเห็นชอบจากครอบครัวร้อยละ 80 และได้รับอุปการะจากญาติอื่น ๆ ร้อยละ 26

ในมณฑลเบงกอล (Bengal) ในปากีสถานตะวันออกนั้น โชวคหรี (Chowdhury, 1969:9) ได้ศึกษาพบว่าสาเหตุที่เด็กมีโอกาสนในการศึกษาต่อไม่เท่าเทียมกันนั้น เนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การศึกษารั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ โรว์ (Rowe, 1966:167) ที่เคยศึกษาจำนวน

นักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลในฮ่องกง พบว่าสาเหตุที่นักเรียนไม่ได้รับการศึกษาคอนันเนื่องมาจากปัญหาทางครอบครัวหลายประการ และก็เช่นเกี่ยวกับการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนเทศบาลในฟิลิปปินส์ (Philippines, Bureau of Public School, 1952-55:28) ใ้ทำการศึกษาว่านักเรียนในระดับประถมศึกษาที่ขาดโอกาสทางการศึกษาคอนัน พบว่ามีสาเหตุมาจากฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมเป็นสำคัญ

สำหรับในประเทศไทย ในปี 1965 กรมสามัญศึกษา (Thailand Department of Elementary and Adult Education, 1965) ใ้สำรวจพบว่านักเรียนที่ไม่มีโอกาสใ้ศึกษาคอนันในโรงเรียนนั้นมีสาเหตุมาจากการขาดความสนใจใ้การศึกษา และการไม่เห็นด้วยของผู้ปกครองที่จะใ้เด็กศึกษาคอนัน การศึกษาคอนันนี้สอดคล้องกับการศึกษาของสมพงษ์ (สมพงษ์ มั่นระวัง, 2513:161) พบว่าผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเรียนคอนันของนักเรียนมากกว่าครู โดยเฉพาะผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขายครู และข้าราชการอื่น ๆ และการศึกษาของสมพงษ์ มั่นระวัง ก็ใ้ได้รับสนับสนุนจากราตรี (ราตรี รุ่งโรจน์ดี, 2515:96) พบว่าผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนคอนันของนักเรียนมากกว่าครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่แตกต่างกันเพื่อนนักเรียน ครูและเพื่อน มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนคอนันของนักเรียนพอ ๆ กัน และพบว่าเหตุผลที่นักเรียนใ้พิจารณาใ้ในการเลือกเรียนคอนันคือ โอกาสที่จะใ้รับเงินเพื่อเป็นค่าเลี้ยงดูระดับกลาง ซึ่งประเทศกำลังต้องการและความเหมาะสมกับระดับสติปัญญาเป็นประการแรกและมีจำนวนมากที่สุด

ยุโรปตะวันออก

ในยูโกสลาเวีย (Yugoslavia) จากการศึกษาใ้ในปี 1967 โดยสำนักงานรัฐบาลและคาเปอร์ (Government agency, and Caper, 1967:521-528) ศึกษาเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษา พบว่านักเรียนที่ใ้ระดับประถมศึกษาว่าร้อยละ 38 ไม่มีโอกาสใ้ศึกษาคอนันซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว การศึกษาคอนันนี้สัมพันธ์กับการศึกษาของเซคูสกี (Secujski, 1968: 220-226) ที่ศึกษาสภาพการศึกษาในมณฑลโวจโวดินา (Province of Vojvodina)

พบว่าความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาเนื่องจากเด็กไม่มีโอกาสเรียนต่อจากระดับประถมศึกษาศึกษานั้น เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่ดีพอและสภาพแวดล้อมทางสังคมเป็นเหตุใหญ่ และเช่นเดียวกัน มูโจวิต (Mujovic, 1968:7) ก็ได้ศึกษาสภาพการศึกษาในเมือง มอนเตเนโกร (Montenegro) พบว่านักเรียนไม่มีโอกาสเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมเนื่องมาจากระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียนไกลเกินไป และผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาสำหรับเด็ก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กผู้หญิง

ยุโรปตะวันตก

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาเรื่องที่ศึกษากันมากในยุโรปตะวันตกก็คือเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นในสังคมและโอกาสทางการศึกษา พบว่าโอกาสที่นักเรียนได้รับการศึกษาไม่เท่าเทียมกันนั้น เนื่องมาจากการแบ่งชนชั้นทางสังคม ผู้ที่ศึกษาเรื่องนี้หลายคน เช่น เดอ คอสเตอร์ (De Coster, 1962:108) เออร์ลิงเกน (Erlinghagen, 1965:216) เคลิร์ซ (Clerce, 1964:627-672) แจคสัน (Jackson, 1966:138) อิงเกนแคมป์ (Ingenkamp, 1968:172) เบียร์ (Beer, 1968:167) เรอชลิน (Reuchlin, 1969:384) และ ซีคัล (Seidl, 1969:254-262) ศึกษาพบว่า การแบ่งชนชั้นทางสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับโอกาสทางการศึกษาและพบว่าสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ และโอกาสทางการศึกษามีความสัมพันธ์เป็นสัดส่วนกัน นอกจากนี้การมีโอกาสรับการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกันยังเนื่องมาจากสภาพทางภูมิศาสตร์อีกด้วย อิงเกนแคมป์ได้กล่าวถึง เขตที่มีการทำเกษตรกรรมและการแบ่งชนชั้นทางสังคมและวัฒนธรรมในเยอรมันนั้นจะมีสัดส่วนของนักเรียน อายุระหว่าง 16-19 ปี เข้าเรียนเพียงร้อยละ 3.4 จากจำนวนเยาวชนรุ่นนี้ทั้งหมดร้อยละ 14.8

นอกจากนี้ เอกเกสตัน (Eggleston, 1967:104-112) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลสำคัญที่ทำให้เด็กนักเรียนมีโอกาสไม่เท่าเทียมกันในการศึกษา นอกจากจะมีสาเหตุมาจากสภาพทางเศรษฐกิจสังคมของนักเรียนและความแตกต่างระหว่างชนชั้นทางสังคมแล้วยังมีสาเหตุมาจากบทบาทของกลุ่มเพื่อนในโรงเรียนและลักษณะของโรงเรียนเอง และสาเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการล้มเหลวทางการศึกษาเช่นนี้ โดยการศึกษาของ จีร์การ์ด (Girard, 1963:435-472) แจคสัน (Jackson, 1966:224) และ เพสเสอท

(Peisert, 1967:179) พบว่าเป็นเพราะทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน และความสนใจของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาที่จะเป็นพื้นฐานที่จะเป็นแรงจูงใจให้เด็กเรียน และประสบความสำเร็จในการเรียน

อเมริกาเหนือ

ไคมีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษามาก เช่น วิตตี (Witty, 1967:78) สํารวจพบว่า นักเรียนที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อนั้นเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดี การศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของพาสโซ (Passow, 1967:478) พบว่านักเรียนที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมต่ำและ เซอร์แวนท์ (Cervants, 1965:236) ก็ศึกษาพบว่านักเรียนที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อนั้นมักจะมีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทและมีสภาพทางบ้านสังคมและ เศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกันแต่ เจนเสน (Jensen, 1967:4-12) ศึกษาพบว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการที่ทำให้ให้นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาไม่เท่าเทียมกันคือ เรื่องภาษาและระบบการสื่อสารแบบเก่า ๆ ในสังคมนั้น

ในปี 1968 โคลแมน (Coleman, 1968:7-22) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนในสหรัฐอเมริกามีความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาเนื่องมาจากความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว และอัตรา (Allen, 1968:13) ได้ศึกษาถึงปัญหาของการจัดการศึกษาในเมืองหลวง เขาสรุปองค์ประกอบบางประการที่มีผลต่อโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนในเมืองหลวงว่า เด็กในวัยเรียนร้อยละ 60 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตการศึกษาของเมืองนิวยอร์ก และอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ 6 เมือง ถึงร้อยละ 46 นอกจากนี้ยังอยู่ในนิวยอร์กเองถึงร้อยละ 40 ทำให้จำนวนนักเรียนแออัดในเมืองหลวงมาก และสภาพการที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็วในเมืองหลวง บ่มทำให้ชนกลุ่มน้อยในเมืองหลวงไม่ได้รับความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา เพราะมีอุปสรรคทางด้านเชื้อชาติและภาษาที่แตกต่างจากชนส่วนใหญ่ในเมือง ซึ่งผลสรุปนี้สอดคล้องกับการศึกษาของโคลแมน

สำหรับเรื่องความปรารถนาในความมุ่งหวังทางการศึกษาของนักเรียนนั้น

คอมบินส์ (Dobbins, 1967:2958) ได้ศึกษาวิจัยพบว่าครอบครัวมีอิทธิพลต่อความปรารถนาและความมุ่งหวังทางการศึกษามาก โดยเฉพาะมารดาจะมีอิทธิพลต่อการศึกษาคือ ส่วนเพื่อน ๆ มีอิทธิพลรองลงไป การวิจัยครั้งนี้ได้ผลคล้ายคลึงกับการศึกษาของอีริค (Eric, 1976:27) ได้ศึกษาวิเคราะห์การตัดสินใจของนักเรียนในเรื่องการเลือกศึกษาต่อ เขาศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์ผลปรากฏว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกของนักเรียนคือประสบการณ์ อิทธิพลจากการแนะนำในโรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน บุคลิกลักษณะ ทัศนคติของตนเอง และอิทธิพลของพ่อแม่ผู้ปกครอง

อเมริกากลาง

ในการศึกษาถึงความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาในชิลี (Chili) แบริ (Bear, 1961:191) ศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสศึกษาต่อในโรงเรียน เนื่องมาจากความห่างไกลของที่อยู่อาศัย อายุในการสอบเข้าเรียน ภูมิหลังทางคานเศรษฐกิจ และสภาพทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับที่ตั้งของโรงเรียน

ปัญหาทางคานสังคมและ เศรษฐกิจมีส่วนสัมพันธ์กับการขาดโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน ในเม็กซิโกจากการประชุมกลุ่มละตินอเมริกาในปี 1963 (Brimer and Pauli, 1971:37) สรุปผลว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีโอกาสไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษานั้นพบว่า ระดับทางเศรษฐกิจ สังคม และระดับวัฒนธรรมของครอบครัวมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และคอปานา (Pena, 1968:19) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอุปสรรคในการจัดการศึกษาและการขาดโอกาสการ เขาศึกษาต่อของนักเรียน พบว่ามาจากความแตกต่างกันระหว่างภูมิหลังทางคานสังคม เศรษฐกิจ ความสามารถที่จะเข้าศึกษาต่อและความต้องการที่จะเข้าศึกษาต่อของนักเรียนเอง

ในคปี 1970 โออีซีดี (OECD: Organization for Economic Co - operation and Development) (อ้างจากศรีเพ็ญ สุภพิทยากุล, 2518: 19) ได้เขียนเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษากล่าวถึงผลการวิจัยสถานการณ์ทางการศึกษาของประเทศสมาชิก 16 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย เบลเยียม แคนาดา

เคนเนดีย์ ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส สาธารณรัฐเยอรมัน กรีซ ไอซ์แลนด์ ไอร์แลนด์ อิตาลี ญี่ปุ่น ลุกเซมเบิร์ก เบลเยียม สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา ว่าลักษณะของสังคมที่ต่างกันจะมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก นักเรียนที่มาจากชนชั้นยากจนเขาเรียนควยความซัดสน จะมีผลการเรียนต่ำและอัตราการออกกลางคันสูง นอกจากนี้ลักษณะของสังคมดังกล่าวยังมีผลต่อโอกาสที่นักเรียนจะได้เรียนสูงอีกด้วย ทั้งนี้เพราะทัศนคติของกลุ่มสังคมแต่ละกลุ่มที่ได้รับถ่ายทอดกันมาจะมีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนของเด็กซึ่งจะมีอิทธิพลสูงกว่าการตัดสินใจของเด็กเอง เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการศึกษาย่อมมีแรงจูงใจในทางการศึกษาสูงกว่าเด็กที่มาจากชนชั้นกรรมกร และมักจะมีคะแนนดีกว่าเช่นเดียวกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ๗๗.

๗๗.๗

กรีน (Green, 1971:24) ได้แสดงความเห็นว่า โอกาสทางการศึกษาที่เท่ากันนั้นนอกจากจะเป็นการให้การศึกษาโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือผลที่ได้จากการศึกษาซึ่งมักจะวัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ควรได้รับการเสริมควยเทคนิคและวิธีการสอน เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ทัดเทียมกัน เขากล่าวว่า ไม่จำเป็นที่บุคคลจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากันหมดทุกคน แต่กลุ่มสังคมที่ต่างกัน ควรจะมีช่องของผลสัมฤทธิ์ที่ไม่แตกต่างกันมากนัก จึงจะกล่าวได้ว่ามีความเสมอภาคทางการศึกษาเกิดขึ้นอย่างแท้จริง โดยทั้งนี้มิใช่ขอยกเว้นสำหรับผู้ที่มีความพิการทางสมอง แต่ความคิดเห็นของ กรีน นี้ขัดแย้งกับความคิดเห็นของ โวลเฟิล (Wolfe, 1969:217) ที่กล่าวว่า เด็กฉลาดย่อมทำคะแนนได้ดีกว่าเด็กโง่ และก็มีมักจะเชื่อกันเช่นนั้น เพราะในการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาต่อหรือเพื่อประกอบกรงานใด ๆ ก็ตาม ย่อมต้องการบุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดเพื่อสามารถศึกษาต่อหรือประกอบกิจการงานนั้นได้สำเร็จไปควยดี และมักจะเลือกผู้ที่สอบได้คะแนนสูง เป็นอันดับแรก และพิจารณาสิ่งอื่น ๆ ประกอบเป็นสรอง เช่น ในประเทศอังกฤษผู้ใดศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา (Grammar School) จะต้องผ่านการทดสอบทางสติปัญญาเสียก่อน ถ้าได้คะแนนสูงตามเกณฑ์จึงจะมีสิทธิ์ได้เรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ (Floud and Halsey, 1969:216)

การสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาทั้งชั้นประถม มัธยม และอุดมศึกษา
บางแห่งในประเทศไทยก็ใช้วิธีการสอบคัดเลือก ผู้ที่มีคะแนนสูงกว่ายอมมีสิทธิที่จะได้เข้า
ศึกษาในสถาบันที่ตนปรารถนา ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าคะแนนที่ได้จากการสอบสามารถวัด
ความฉลาดของบุคคลได้

สิ่งที่ควรยอมรับอีกอย่างหนึ่งก็คือ/มีนักเรียนจำนวนมากที่เรียนไม่เก่งใน
โรงเรียนในท้องถิ่นของตน แต่พอมาเรียนในโรงเรียนที่มีครูสอนที่อุปกรณ์การสอนครบครัน
ก็กลับเรียนดีขึ้น ดังจะเห็นจากผลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สุพรรณ
ประเสริฐศรี, 2517:87) ในปี 2517 เกี่ยวกับความเสมอภาคในโอกาสเข้าศึกษาระดับ
ชั้นประถมศึกษาในประเทศไทย ปรากฏว่านักเรียนที่มีโอกาสได้เข้าเรียนในโรงเรียน
ขนาดใหญ่ มีอุปกรณ์การสอนดี ครูดี มักเป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทาง
เศรษฐกิจดี และจากการสำรวจพบว่ากรุงเทพมหานคร เป็นเขตที่มีโรงเรียนหลังใหญ่
มากที่สุด ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเขตที่มีโรงเรียนหลังเล็กมากที่สุด ครูในภาค
เหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณภาพสูงน้อยกว่าโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร
ภาคกลางและภาคใต้เมื่อมีการวัดผลสัมฤทธิ์ปรากฏว่า ผลการเรียนวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนในกรุงเทพมหานครสูงกว่าผลการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เกือบสองเท่า ✓

จากรายงานสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการทางการศึกษาในระยะแผน
พัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ระดับอนุบาลและประถมศึกษา พ.ศ.2515-2519 70
(คำเนนการศึกษาและร่างโครงการพัฒนาการศึกษา, คณะกรรมการ, 2518:15) ได้
กล่าวว่า "ผลการสอบไล่ของนักเรียนเป็นเครื่องชี้อย่างหนึ่งที่แสดงถึงประสิทธิภาพของ
การจัดการศึกษาในแง่ของคุณภาพ ถึงแม้ว่าจะยอมรับว่าในสภาพที่กำลังต้องการการเพิ่ม
ปริมาณคนเข้ารับการศึกษาระดับอนุบาล และประถมศึกษาอันเนื่องมาจากมีเด็กวัยเรียน
จำนวนมากที่ไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน แต่ถ้าหากเด็กที่เข้าเรียนกลับไม่มีความ
รู้บรรทัดพอที่จะผ่านการสอบไล่ได้ การจัดการศึกษาน่าจะไม่บรรลุผลสำเร็จตามที่ปรารถนา
ด้วยเหตุที่ปริมาณและคุณภาพของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ติดเทียมกัน แผนพัฒนาการ
การศึกษาจึงมุ่งที่จะขยายปริมาณให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว เพื่อสนองความต้องการกำลังคน

ของประเทศและความต้องการการศึกษาของสังคมพร้อมกับมุ่งปรับปรุงประสิทธิภาพ และคุณภาพของการศึกษาทุกระดับอย่างกว้างขวางอีกด้วย

ในเรื่องของผลการสอบไล่ชั้น ถ้าหากพิจารณาจำนวนนักเรียนในระดับ ประถมศึกษาแยกเป็นรายสังกัดในแต่ละปี (ค่าเน้นการศึกษาและร่างโครงการพัฒนา การศึกษา, คณะกรรมการ, 2518:15-16) จะปรากฏว่านักเรียนสอบไล่ได้เมื่อเทียบกับ นักเรียนที่เข้าสอบของกรมสามัญศึกษามีจำนวนสูงที่สุด จากปี 2515-2517 ซึ่งมีจำนวน ร้อยละ 97.78, 95.23 และ 97.50 ตามลำดับ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 98.4 ในปี 2519 และนักเรียนที่สอบไล่ได้เมื่อเทียบกับนักเรียนที่เข้าสอบอันดับที่ 2 ใ้แก่ โรงเรียนราษฎร์ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 94.07 ในปี 2515 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 94.49 ในปี 2519 สำหรับนักเรียนที่สอบไล่ได้เมื่อเทียบกับเด็กที่เข้าสอบ รอง ๆ ลงไปใ้แก่กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล เป็นที่ น่าสังเกตว่านักเรียนสอบไล่ได้เมื่อเทียบกับนักเรียนที่เข้าสอบขององค์การบริหารส่วน จังหวัด ซึ่งอยู่ในอันดับท้ายสุดในปี 2515 คือร้อยละ 90.89 กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไป อยู่ในอันดับที่ 3 ในปี 2519 คือร้อยละ 95.04 ทั้งนี้คงเป็นเพราะการเอาใจใส่ ดูแลในการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาเพิ่มขึ้นเพราะโคตระหนักถึงความคอบความ สามารถของนักเรียนในสังกัดโรงเรียนของคนเป็นอย่างดี

สำหรับในเรื่องของโอกาสทางการศึกษาที่นักเรียนได้รับไม่เท่าเทียมกันนั้น ในประเทศไทย (Thailand Department of Elementary and Adult Education, 1965:100) ได้มีการศึกษาพบว่านักเรียนที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อใน โรงเรียนนั้นมีสาเหตุมาจากการที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่ง คล้ายคลึงกับการศึกษาของวิตตี้ (Witty, 1967:78) ที่พบว่านักเรียนที่ไม่มีโอกาส ศึกษาต่อนั้นเป็นเพราะเป็นผู้ที่มีสติปัญญาไม่ดี มีผู้สนับสนุนการศึกษานี้อีกคนหนึ่งคือ เซคสกี (Secujski, 1968:220-226) ซึ่งได้ศึกษาสภาพการศึกษาในมณฑล วอยวอดินา (Province of Vojvodina) พบว่าความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาเนื่องจากเด็กไม่ ได้เรียนต่อจากระดับประถมศึกษานั้นสาเหตุมาจากการที่เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเคยตกซ้ำชั้นบ่อย ๆ และจากการประชุมกลุ่มละตินอเมริกา ในปี 1963 (Brimer and Pauli, 1978:37) สรุปผลว่าปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีโอกาสไม่

เท่าเทียมกันทางด้านการศึกษาคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพส่วนตัว ๗๗

องค์ประกอบทางด้านสถานภาพส่วนตัว เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพ ความเอาใจใส่ ความรับผิดชอบของผู้ปกครอง การสนับสนุนของผู้ปกครองในการศึกษา เยาว์เรียนของนักเรียนในปกครอง มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน จากการศึกษาของ แฟรงเคิล (Frankel, 1957:174) ซึ่งได้ค้นคว้าเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ และนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน มีส่วนรวมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย และจากการค้นคว้าของ เลวิน (Levin, 1962:10) ก็ได้ผลตรงกับแฟรงเคิลที่พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวแปรที่สำคัญในการศึกษา เพราะเหตุว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับเรื่องทัศนคติ แรงกระตุ้น และค่านิยม ตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนในวิทยาลัยทั้งสิ้น

เวกเกนด์ (Weigand, 1957:518-522) สนใจตัวแปรทางด้านการปรับคนของนักเรียนและบทบาทของพ่อแม่ในครอบครัวที่เด็กอาศัยอยู่ และเวกเกนด์สรุปผลการวิจัยออกมาสามข้อ คือ

1. นักเรียนที่มีความสำเร็จทางการเรียนกับที่ไม่มีความสำเร็จทางการเรียนแตกต่างกันทางด้านการปรับคนและทัศนคติต่อวิชาที่เรียน
2. นักเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียนมีปัญหาทางครอบครัวมากกว่านักเรียนที่มีความสำเร็จทางการเรียน
3. นักเรียนที่ประสบผลสำเร็จทางการเรียนได้รับการสั่งสอนทางด้านการปรับคนจากที่บ้านและมีทัศนคติที่ดีต่อที่บ้าน

วอเรลล์ (Worell, 1959:47-62) ได้เสนอแนะว่าในการทำนายความสำเร็จทางการเรียนควรจะใช้ตัวทำนายทางสถิติปัญญาและทางค่านิยม ไม่ใช่สติปัญญา ถ้าใช้ตัวทำนายมาก ๆ จะได้อาสหสัมพันธ์สูงมากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยของวอเรลล์ได้ศึกษา

หาความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความมุ่งหวัง กับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ได้ค่าสหสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ค่าสหสัมพันธ์ที่ได้สูงถึง .52 แสดงว่าระดับความมุ่งหวังทางการเรียนของนักเรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการเรียน

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสนใจ ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง การสนับสนุนในเรื่องการเรียนของผู้ปกครองคหบดีนักเรียน เป็นแรงกระตุ้นประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียนดังเช่น การวิจัยของ ชอร์และไลแมน (Shore and Leiman, 1960:391) เกี่ยวกับความสนใจของผู้ปกครอง การวางแผนของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลือกเรียนของนักเรียนในปกครอง และความรับผิดชอบของผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในวิทยาลัย Leicester Junior ในปี ค.ศ. 1960/ เป็นการศึกษาติดตามผลเมื่อนักเรียนเริ่มเข้าศึกษาในวิทยาลัย ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้ปกครองของนักเรียน หลังจากนั้นใช้เกณฑ์ในการเรียนภาคที่ 2 เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 19 คน และกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 20 คน จากการวิเคราะห์แบบสอบถามปรากฏผลว่า มีความคาดหวังของผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความเอาใจใส่สนใจในเรื่องโครงการเรียน การวางแผนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรมากกว่า มีความคาดหวังของผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้การวิเคราะห์แบบ ไค - สแควร์ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ปกครองของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำมีความเห็นว่าบุตรของตนไม่มีโครงการเรียนขาดความกระตือรือร้น ไม่มีโครงการในชีวิต ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำไม่สนใจเรื่องการเรียนและการวางแผนอนาคตของเด็กเลย การที่ผู้ปกครองของนักเรียนวางแผนเรื่องการเรียนให้แก่เด็กแสดงว่าผู้ปกครองมีความเอาใจใส่ในการเรียนของเด็ก มีการสอบถามเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนตลอดจนให้คำแนะนำในการเรียน มีการติดตามผลการเรียนของเด็กในความปกครองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนในความปกครอง

* แมคเคลแลนค์ (McClelland, 1969:2339-) ได้ศึกษาตัวแปรที่คาดว่า จะมีอิทธิพลต่อผลการเรียน 3 ประเภทคือ แรงจูงใจ พื้นฐานทางเศรษฐกิจ และความสนใจเบื้องต้น ผลปรากฏว่าค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 ด้าน กับผลการเรียนสูง

ตั้งแต่ .30 ถึง .56 เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาของแมกเคลแลนคินี คล้ายคลึงกับการศึกษาของบัสเซอร์ (Buscher, 1969:1858-1859) ซึ่งได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนกับสถานภาพทางครอบครัว เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพ ความรู้สึกสำนึกตน ประเพณีวัฒนธรรม แรงจูงใจ ปรากฏผลว่าสภาพครอบครัว แรงจูงใจ ความมีอิสระ เสรีภาพ มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

*ในเรื่องเกี่ยวกับระดับฐานะทาง เศรษฐกิจสังคมนั้น ได้มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง เช่นเดียวกับ จากผลการวิจัยของ เวทิงตัน (Worthington, 1971:7-10) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับเกรดการเรียนในครึ่งปีแรกของนักศึกษาปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยยูทา จำนวน 2260 คน ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมคือ รายได้ และอาชีพของผู้ปกครองซึ่ง เขาได้แบ่งฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครอง เป็น 3 ระดับคือ ระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ พบว่าผู้ปกครองระดับกลางและระดับสูงให้การส่งเสริมการเรียนของ เด็กในความปกครองสูงกว่าผู้ปกครองที่มีฐานะระดับ เศรษฐกิจสังคมต่ำ จากการวิจัยของ เวทิงตันแสดงให้เห็นว่าความเอาใจใส่และการสนับสนุนในการเรียนของ เด็กนั้น ผู้ปกครองที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจสังคมสูงและปานกลาง ให้แก่การส่งเสริมการเรียนของ เด็กมากกว่าผู้ปกครองที่มีฐานะ เศรษฐกิจสังคมต่ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจสังคมต่ำมีรายได้น้อยเพียงในการสนับสนุนการเรียนของ เด็กในปกครอง หรืออาจเนื่องมาจากต้องการใช้แรงงานของ เด็กในการช่วยประกอบอาชีพ/จากการศึกษาของ เมเจอร์แบงก์ (Majoribank, 1972: 103-109) สนับสนุนผลงานของ เวทิงตันคือ เมเจอร์แบงก์ ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมและระดับฐานะทาง เศรษฐกิจสังคมกับผลการเรียนของนักเรียนอายุ 11 ขวบ จำนวน 185 คน โดยใช้แบบทดสอบ Primary Mental Ability และใช้แบบสอบถามในการเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ผลการศึกษาเรื่องนี้ ปรากฏว่านักเรียนที่ผู้ปกครองให้การส่งเสริมเอาใจเรียน จะมีการเตรียมโครงการในการเรียนของ เด็ก เห็นความก้าวหน้าของ เด็ก และเห็นความสำคัญในการศึกษา

ตลอดจนมีความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน จะมีคะแนนจากแบบทดสอบ Primary Mental Ability สูง

สำหรับการศึกษาคนคว่าในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2506 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Faculty of Education, Chulalongkorn University, 1964:30) ได้ทำการศึกษา เรื่ององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดกลานนาบุญ 90 คน โดยการให้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนและให้นักเรียนทำการทดสอบ 2 ระยะเวลา โดยให้แบบทดสอบ Metropolitan Readiness Test ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับภูมิหลังของนักเรียนในด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน นักเรียนที่อยู่ในสภาพครอบครัวที่ดีจะสอบได้คะแนนดีกว่านักเรียนที่อยู่ในสภาพครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ผลงานการวิจัยที่สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือการศึกษาของวัฒนา (วัฒนา พุ่มเล็ก, 2513:85) ซึ่งได้ทำการศึกษาระยะเดียวกันในเรื่องเกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ โดยให้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้น ม.ศ. 1 ถึง ม.ศ. 3 ปีการศึกษา 2512 จำนวน 232 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 116 คน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 116 คน พบว่า

1. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในเรื่องปัญหาสุขภาพ การเงิน ครอบครัว แผนอนาคตของผู้ปกครอง โดยเฉพาะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำมีปัญหาทั้งหมดนี้มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง

2. อาชีพของบิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกับบิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ มีอาชีพคล้ายกันคือ รับราชการ เป็นอันดับหนึ่ง ค่าขายเป็นอันดับสอง ในเรื่องรายได้ของผู้ปกครอง บิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงมีแนวโน้มที่จะมีรายได้และการศึกษาสูงกว่าบิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ

3. ในคานการแนะแนวทางการเรียน มีความรลาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงจะแนะนำการ เรียนแก่บุตรมากกว่าบิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนนั้น ในปี พ.ศ.2513 วัลลภ (วัลลภ กัณฑ์พิชัย, 2513:78-81) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่คือ ผลการเรียนกับตัวทำนายที่เป็นตัวแปรทางกายสคิมัญญา และตัวแปรทางคานบุคลิกภาพ ตัวแปรทางคานสคิมัญญาที่ใช่คือแบบทดสอบภาษาไทยและตัวแปรทางคานบุคลิกภาพคือ ความวิตกกังวลในการเรียน ระดับความปรารถนาในการสอบ และความตั้งใจเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช่เป็นนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาปีที่ 1 จำนวน 500 คน ผลปรากฏว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณที่ใช่ในกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนทั้งหมดเท่ากับ .52 ค่าสหสัมพันธ์ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชายจำนวน 140 คน เท่ากับ .59 และค่าสหสัมพันธ์ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาหญิง จำนวน 360 คน เท่ากับ .51 สำหรับค่าสหสัมพันธ์ที่ไคยูวิจัยไม่ได้เสนอว่ามีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

อีกหนึ่งปีต่อมา อำนวย (อำนวย เลิศชัยันต์, 2514:77) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ปีการศึกษา 2513 จำนวน 202 คน โดยใช้ตัวแปรทางคานบุคลิกภาพ 4 ตัวแปรคือ แบบทดสอบความเอาใจใส่ทางการศึกษา การปรับคนทางการศึกษา ความกังวลใจทางการศึกษา และทัศนคติต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา ผลปรากฏว่าตัวทำนายที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่คือ ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม คือความเอาใจใส่ในการศึกษา และการปรับคนทางการศึกษาได้ค่าสหสัมพันธ์ .21 และ .19 ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในเรื่องความกังวลใจทางการศึกษาและทัศนคติที่มีต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้ค่าสหสัมพันธ์ .12 และ .15 ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังมีการศึกษาที่สนับสนุนการวิจัยของวัลลภ กัณฑ์พิชัย และอำนวย เลิศชัยันต์ นั้นได้แก่การวิจัยของ สุนันท์ (สุนันท์ สดโกสุม, 2516:195-196) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน การปรับตัว ความตั้งใจเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน ความมุ่งหวังของผู้ปกครอง และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 7 พบว่า

เมื่อพิจารณาความเอาใจใส่ของผู้ปกครองในทางสนับสนุนการเรียนของนักเรียน
 คะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ของกลุ่มที่ผู้ปกครองมุ่งหวังให้เรียนจบปริญญาตรี
 จะมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดี คือผู้ที่มี
 เงินเดือน 1801 บาทขึ้นไป มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มอื่น
 จึงพอสรุปได้ว่า การที่ผู้ปกครองให้การอบรมส่งเสริมสนับสนุนและสนใจในการศึกษาของ
 นักเรียนจะทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดี และการที่ผู้ปกครองมีฐานะดีแล้ว
 ความต้องการในการใช้แรงงานของเด็กในการทำงาน หรือปัญหาเรื่องการขาดแคลน
 อุปกรณ์การเรียนก็ไม่เกิดขึ้น จากการวิจัยนี้พบอีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ
 การเกษตรจะมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำกว่ากลุ่มอื่น อาจเป็นเพราะว่าอาชีพการ
 เกษตรส่วนมากต้องการใช้แรงงานจากนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ ได้แบ่งวิธีการดำเนินการออกเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนราษฎร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2520 จำนวน 1034 คน โดยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ศึกษาจำนวนจังหวัดในแต่ละเขตการศึกษาในภาคกลาง 4 เขต คือ
  - 1.1 เขตการศึกษา 1 มี 7 จังหวัด
  - 1.2 เขตการศึกษา 5 มี 6 จังหวัด
  - 1.3 เขตการศึกษา 6 มี 7 จังหวัด
  - 1.4 เขตการศึกษา 12 มี 7 จังหวัด
2. รวบรวมรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนราษฎร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ใน 4 เขตการศึกษา จำแนกประเภทโรงเรียนออกเป็น
  - 2.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาสามัญ
  - 2.2 โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม (ค.ม.ส.)
  - 2.3 โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค (ค.ม.ก.)
  - 2.4 โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท (ค.ม.ช.)

2.5 โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีวะในโรงเรียนมัธยมในชนบท
ระดับตำบล

2.6 โรงเรียนราษฎร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

3. เลือกจังหวัดในแต่ละเขตการศึกษา เขตละ 1 จังหวัด โดยพิจารณาว่า
ในจังหวัดนั้นต้องมีโรงเรียนในประเภทที่กล่าวใน ข้อ 2 อย่างน้อย 5 ประเภท ถ้าเขต
ใดมีจังหวัดที่มีคุณสมบัติดังกล่าวหลายจังหวัด ใ้วิธีสุ่มแบบง่าย โดยจับฉลากเลือกมา
เพียง 1 จังหวัด จังหวัดที่เลือกได้ คือ

3.1 เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

3.2 เขตการศึกษา 5 จังหวัดราชบุรี

3.3 เขตการศึกษา 6 จังหวัดสระบุรี

3.4 เขตการศึกษา 12 จังหวัดชลบุรี

4. ศึกษาจำนวนนักเรียนในโรงเรียนแต่ละประเภท ในแต่ละจังหวัด และสุ่ม
กลุ่มตัวอย่างนักเรียนตามประเภทของโรงเรียนมาร้อยละ 5 ของจำนวนนักเรียนใน
โรงเรียนประเภทนั้น โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่ายโดยจับฉลากชื่อโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่เลือกได้มีดังนี้

<u>เขตการศึกษาที่ 1</u> จังหวัดนครปฐม ได้แก่		
1. โรงเรียนศรีวิชัย	อ. เมือง	(มัธยมสามัญ)
2. โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา	อ. กำแพงแสน	(ค.ม.ส.)
3. โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย	อ. เมือง	(ค.ม.ภ.)
4. โรงเรียนราชินีบูรณะ	อ. เมือง	(ค.ม.ช.)
5. โรงเรียนบำรุงวิทยา	อ. เมือง	(ราษฎร์)

<u>เขตการศึกษาที่ 5</u> จังหวัดราชบุรี ได้แก่		
1. โรงเรียนหนองปลาหมอพิทยาคม	อ. บ้านโป่ง	(มัธยมสามัญ)
2. โรงเรียนบางแพ "ปฐมวิทยา"	อ. บางแพ	(ค.ม.ศ.)
3. โรงเรียนโพธาราม "โพธารัชนาเสณี"	อ. โพธาราม	(ค.ม.ภ.)

4. โรงเรียนวัดเพลง "โสภณศิริราษฎร์" อ.วัดเพลง (คมช.)
5. โรงเรียนหนองโพวิทยา อ.โพธาราม (มัธยมตำบล)
6. โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ "โยธินวิทยา" อ.เมือง (ราษฎร์)
7. โรงเรียนสุริยวงศ อ.เมือง (ราษฎร์)

เขตการศึกษาที่ 6 จังหวัดสระบุรี ไคแก

1. โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อ.มวกเหล็ก (มัธยมสามัญ)
2. โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม อ.เมือง (ค.ม.ส.)
3. โรงเรียนพระพุทธบาท "สุธีวิทยา" อ.พระพุทธบาท (คมช.)
4. โรงเรียนพุแควิทยา อ.เมือง (มัธยมตำบล)
5. โรงเรียนแสงวิทยา อ.แก่งคอย (ราษฎร์)

เขตการศึกษาที่ 12 จังหวัดชลบุรี ไคแก

1. โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา "กรุงไทยอนุเคราะห์" อ.ศรีราชา (มัธยมสามัญ)
2. โรงเรียนชลราษฎร์อำรุง อ.เมือง (ค.ม.ส.)
3. โรงเรียนชลกันยานุกูล อ.เมือง (คมภ.)
4. โรงเรียนแสนสุข อ.เมือง (คมช.)
5. โรงเรียนกล่อมประดุมวัยแผนกมัธยม อ.เมือง (ราษฎร์)

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
1. <u>โรงเรียนมัธยมศึกษาสามัญ</u>	4	178
1.1 โรงเรียนศรีวิชัย		39
1.2 โรงเรียนหนองปลาหมอวิทยาคม		40
1.3 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา		27
1.4 โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา "กรุงไทยอนุเคราะห์"		72

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเภทโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวน นักเรียน
2. <u>โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม (ค.ม.ส.)</u>	4	173
2.1 โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา		57
2.2 โรงเรียนบางแพ "ปฐมวิทยา"		38
2.3 โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม		30
2.4 โรงเรียนชลราษฎรอำรุง		48
3. <u>โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค (ค.ม.ภ.)</u>	3	141
3.1 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย		58
3.2 โรงเรียนโพธาราม "โพธารัฒนาเสณี"		48
3.3 โรงเรียนชลกันยานุกูล		35
4. <u>โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท (ค.ม.ช.)</u>	4	199
4.1 โรงเรียนราชินีบูรณะ		72
4.2 โรงเรียนวัดเพลง "โสภณศิริราษฎร์"		61
4.3 โรงเรียนพระพุทธบาท "สุธีวิทยา"		31
4.4 โรงเรียนแสนสุข		35
5. <u>โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมใน ชนบทระดับตำบล</u>	2	72
5.1 โรงเรียนหนองโพวิทยา		35
5.2 โรงเรียนพุกแก้ววิทยา		37
6. <u>โรงเรียนราษฎร์</u>	5	271
6.1 โรงเรียนบึงรุงวิทยา		126
6.2 โรงเรียนกองทัพมกลูกปลัดมรก "โยธินวิทยา"		34
6.3 โรงเรียนสุริยวงศ์		30
6.4 โรงเรียนแสงวิทยา		27
6.5 โรงเรียนกล่อมประถมวิทยุ แผนกมัธยม		54
รวม	22	1034

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวในรายละเอียดที่เป็นข้อเท็จจริงในคำถามต่อไปนี้

- อาชีพของผู้ปกครอง
- รายได้ของผู้ปกครอง
- ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
- จำนวนพี่น้องในครอบครัว
- กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นักเรียนเคยเข้าร่วมในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
- การรับข่าวสารความรู้ของนักเรียน
- ภูมิจำเนา
- ประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่นักเรียนจบการศึกษามา
- ผลการเรียนจากการสอบไล่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7
- ผลการเรียนจากการสอบประจำภาคเรียนที่ 1 ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- เหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนต่อในโรงเรียนนี้ (สำหรับข้อนี้ให้มีข้อข่ายใหญ่เป็น 4 ประการ) คือ
  1. เลือกเรียนเพราะความสะดวก
  2. เลือกให้เหมาะสมตามสภาพเศรษฐกิจ
  3. เลือกเพราะชื่อเสียงของโรงเรียน
  4. ไม่ได้เลือกด้วยเหตุผลของตนเอง เพราะผู้อื่นเลือกให้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามตอนนี้ นักเรียนสามารถเลือกตอบได้หลายข้อเช่น

0. เหตุผลที่ข้าพเจ้าเลือกเรียนที่โรงเรียนนี้เพราะว่า.....

- 1. การไปมาสะดวก
- 2. ได้รับทุนการศึกษา
- 3. ครในโรงเรียนนี้สอนดี
- 4. เพื่อนชวนมา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและทัศนคติของนักเรียน
แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 2 ก. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของ
โรงเรียน

ตอนที่ 2 ข. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษา

ตอนที่ 2 ค. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริม
การศึกษาของนักเรียน

ในการสร้างแบบสอบถามตอนที่ 2 โลก้าเน้นการดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการ
ศึกษาสภาพของสถานศึกษาและการส่งเสริมการศึกษาของผู้ปกครอง จากบทความใน
วารสารต่าง ๆ รายงานการวิจัยและคำบรรยายเกี่ยวกับทัศนคติ เพื่อนำมาใช้เป็น
ข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามปลายเปิดนำไปให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ทอบแสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับความตองการด้านการศึกษา สภาพและบริการของโรงเรียน ตลอดจนการ
เอาใจใส่และการให้ความสนับสนุนของผู้ปกครองในเรื่องการศึกษา ในการตอบแบบ
สอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ประกอบด้วย

3. อาศัยข้อมูลที่ได้จากขอ 1 และขอ 2 นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามวัด
ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน ทัศนคติต่อการศึกษา
และทัศนคติที่มีต่อผู้ปกครองในด้านส่งเสริมการศึกษา แบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) โดยข้อความทั้งที่มีลักษณะเชิงนิมิตาน (Positive Statement)
และข้อความที่มีลักษณะเชิงนิเสธ (Negative Statement) โดยเฉพาะแบบสอบ
ถามตอนที่ 2 ก. ผู้วิจัยได้คิดแปลงมาจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย
ของ วาณี คิลละเอียก (วาณี คิลละเอียก, 2520:ภาคผนวก)

4. กำหนดหน้าหน้ของตัวเลือกในแบบสอบถาม โดยเลือกใช้มาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ของ ของ Likert โดยถือหลักเกณฑ์การตอบดังนี้

เห็นควยอย่างยิ่ง	หมายถึง	นักเรียนมีความรู้สึกหรือมีความคิดเห็น ควยกับข้อความนั้นมากที่สุด
เห็นควย	หมายถึง	นักเรียนมีความรู้สึกหรือมีความคิดเห็น ควยกับข้อความนั้นน้อยกว่าของ "เห็นควยอย่างยิ่ง"
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	นักเรียนมีความรู้สึกว่าไม่แน่ใจว่าจะ เห็นควยหรือไม่กับข้อความนั้น
ไม่เห็นควย	หมายถึง	นักเรียนมีความรู้สึกหรือมีความคิดเห็น ไม่ตรงกับข้อความนั้น
ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	หมายถึง	นักเรียนมีความรู้สึกหรือมีความคิดเห็น ไม่ตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถามตอนที่ 2

ตอนที่ 2 ก. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน

แบบสอบถามตอนนี้ มีขอบข่ายสำคัญ 4 ประการคือ ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนในสถาน

1. สภาพของอาคารและบริเวณของโรงเรียน
2. บริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูและผู้บริหาร
4. ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2 ก.

ข้อคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0. ภายในชั้นเรียนมีเสียงรบกวนจากห้องข้างเคียง					
00. ห้องสมุดมีพื้นที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					
000. บริการแนะแนวในข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน					
0000. มีการรักษาระเบียบต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างเคร่งครัด					

ตอนที่ 2 ข. ทักษะคิของนักเรียนที่มีต่อการศึกษา
แบบสอบถามตอนนี้มีขอมขายที่สำคัญ 4 ประการคือ ทักษะคิของนักเรียนที่มีต่อ
การศึกษาในคาบ

1. การเพิ่มพูนความรูแตนเอง
2. การนำไปพัฒนาประเทศ
3. เป็นแนวทางสู่การประกอบอาชีพ
4. ชื่อเสียงในทางสังคมและเศรษฐกิจ

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2 ข.

ข้อคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0. ผู้ที่มีชื่อเสียงมักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง					
00. การศึกษาเท่านั้นที่จะทำให้เราฉลาดทันคน					
000. ผู้ที่มีอาชีพที่ดีเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาคดี					
0000. บุคคลที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาประเทศนั้นคงเป็นผู้ที่มีการศึกษาคดี					

ตอนที่ 2 ค. ทศนคติของนักเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการศึกษาของผู้ปกครองแบบสอบถามที่มีข้อบ่งชี้ที่สำคัญ 4 ประการคือ ทศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน

1. การเอาใจใส่ในการเรียนของนักเรียน
2. การให้การส่งเสริมทางเศรษฐกิจและอุปกรณ์การเรียน
3. การเอาใจใส่ในกิจกรรมที่นักเรียนกระทำในโรงเรียน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2 ค.

นักเรียนรู้สึกว่าคุณปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนตามหัวข้อต่อไปนี้มากน้อยเพียงไร

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๐. ให้นักเรียนทำงานอื่นเมื่อนักเรียนกำลังทำการบ้าน					
๐๐. ยินดีจ่ายเงินในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน					
๐๐๐. สนับสนุนให้นักเรียนเป็นนักกีฬาหรือนักดนตรีของโรงเรียน					
๐๐๐๐. ไม่สนใจกับเรื่องที่ทำทางโรงเรียนขอความร่วมมือ					

การตรวจให้คะแนนในแบบสอบถามตอนที่ 2 กระทำดังนี้

สำหรับแบบสอบถามที่เป็นลักษณะนิยามการให้คะแนนเป็นดังนี้

ขีดของ	"เห็นควยอย่างยิ่ง" หรือ "มากที่สุด"	ให้คะแนน	5	คะแนน
ขีดของ	"เห็นควย" หรือ "มาก"	ให้คะแนน	4	คะแนน
ขีดของ	"ไม่แน่ใจ" หรือ "ปานกลาง"	ให้คะแนน	3	คะแนน
ขีดของ	"ไม่เห็นควย" หรือ "น้อย"	ให้คะแนน	2	คะแนน
ขีดของ	"ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง" หรือ "น้อยที่สุด"	ให้คะแนน	1	คะแนน

สำหรับแบบสอบถามที่มีลักษณะนี้เสร็จ การให้คะแนนจะเป็นตรงกันข้าม

5. สำหรับความเที่ยงตรงของแบบสอบถามวัดทัศนคติของนักเรียนในทันที
นักเรียนมีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน การศึกษา และการส่งเสริมการศึกษา
ของผู้ปกครองนั้น ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิงานการร่างแบบสอบถามและจิตวิทยา 5 ท่านช่วย
พิจารณาตรวจสอบ และตัดสินขอความแต่ละข้อว่าจะสามารถวัดได้ตรงตามคุณลักษณะและ
ขอมชายที่ตั้งใจหรือไม่ และเป็นขอความที่มีลักษณะเชิงปริมาณหรือเชิงนิเสธ จากนั้นจึง
คัดเลือกขอความที่ผู้ทรงคุณวุฒิตัดสินลงความเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นขอความที่ใช่ได้ตรง
ตามความต้องการไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้แบบสอบถามนี้สามารถวัดทัศนคติของ
นักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน มีต่อการศึกษา และมีต่อการส่งเสริม
การศึกษาของผู้ปกครองได้อย่างครอบคลุมซึ่งแสดงถึง Face Validity ของแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามวัดทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของ
โรงเรียนทัศนคติที่มีต่อการศึกษา และการส่งเสริมการศึกษาของผู้ปกครอง จำนวน 96 ข้อ
ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนมัธยมฐานบิน
กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 120 คน คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้
100 ฉบับ ทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นเพื่อปรับปรุงแบบ
สอบถามให้ดีขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

การหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1. วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของขอคำถามเป็นรายข้อโดยใช้ t -test
(Edwards, 1958:139) นำผลการวิเคราะห์นี้มาคัดเลือกเอาเฉพาะขอความที่มีค่า
อัตราส่วนวิกฤติ t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 แยกแบบสอบถามเป็น
3 ตอน ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 2 ก. ทัศนคติของนักเรียนที่มีโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน
มีอัตราส่วนวิกฤติ t อยู่ระหว่าง 2.7538-6.0329 จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

1. ขอความวัดทัศนคติต่อสภาพอาคารและบริเวณโรงเรียน จำนวน 5 ข้อ
2. ขอความวัดทัศนคติต่อบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน จำนวน 8 ข้อ

3. ขอความวัดทัศนคติต่อความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูและผู้บริหาร
จำนวน 4 ข้อ

4. ขอความวัดทัศนคติต่อระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน จำนวน 3 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ข. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษา มีอัตราส่วนวิกฤติ t อยู่
ระหว่าง 2.1668-3.7288 จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

1. ขอความวัดทัศนคติต่อการเลือกเรียน การเพิ่มพูนความรู้แก่ตนเองจำนวน 5 ข้อ

2. ขอความวัดทัศนคติต่อการศึกษา เพื่อการนำไปพัฒนาประเทศ จำนวน 4 ข้อ

3. ขอความวัดทัศนคติต่อการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การประกอบอาชีพ
จำนวน 4 ข้อ

4. ขอความวัดทัศนคติต่อการศึกษา เพื่อชื่อเสียงในทางสังคมและ เศรษฐกิจ
จำนวน 7 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ค. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการศึกษาของผู้ปกครอง
มีอัตราส่วนวิกฤติ t อยู่ระหว่าง 3.0960-8.3928 จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

1. ขอความวัดทัศนคติที่ผู้ปกครองเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียน
จำนวน 10 ข้อ

2. ขอความวัดทัศนคติที่ผู้ปกครองให้การส่งเสริมทาง เศรษฐกิจและอุปกรณ์
การเรียน จำนวน 3 ข้อ

3. ขอความวัดทัศนคติที่ผู้ปกครองเอาใจใส่ในกิจกรรมที่นักเรียนกระทำใน
โรงเรียน จำนวน 4 ข้อ

4. ขอความวัดทัศนคติที่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับโรงเรียน จำนวน 3 ข้อ

จึงแสดงไว้ในภาคผนวก

2. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ให้นำแบบสอบถามที่หาค่า
อำนาจจำแนกแล้ว มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ Coeffecient alpha (α)

(Magnusson, 1966:116)

ปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นแยกแต่ละตอน ดังนี้

- ตอนที่ 2 ก. หัตถ์คติที่นักเรียนมีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7756
- ตอนที่ 2 ข. หัตถ์คติที่นักเรียนมีต่อการศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6097
- ตอนที่ 2 ค. หัตถ์คติที่นักเรียนมีต่อผู้ปกครองในการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9265
- ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .8228

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยไปแจกแบบสอบถามและเก็บคืนด้วยตัวเองแก่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครปฐมและราชบุรี ส่วนกลุ่มตัวอย่างในจังหวัด ชลบุรีและสระบุรีนั้น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง โดยมีหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย และคำอธิบายในการตอบแบบสอบถามของผู้วิจัยแนบไปด้วย
2. แบบสอบถามที่แจกให้แก่กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 1100 ฉบับได้รับกลับคืนมาครบทุกฉบับ และเมื่อพิจารณาคัดเลือกลงปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่ใส่ข้อมูลสมบูรณ์ทุกข้อจำนวน 1034 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94
3. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกลงมาหาความถี่และกระจายให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วจึงนำความถี่และค่าคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำไปใช้ในการสรุปผลตามจุดมุ่งหมาย และเพื่อทดสอบสมมุติฐานต่าง ๆ ที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หากความถี่ของรายการขอค่าตามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของรายการอาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำนวนพี่น้องในครอบครัว การรับข่าวสารของนักเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ภูมิฐานะ ประเภทของโรงเรียน และเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนต่อในโรงเรียนมัธยม เพื่อคำนวณหาการอยุ่ (Johnson and Jackson, 1953:247)

3. ตรวจสอบแบบสอบถามตอนที่ 2 และคำนวณค่าสถิติเบื้องต้น สำหรับใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ค่าสถิติอื่น ๆ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) (Ferguson, 1971:75) และความแปรปรวน (Variance) (Ferguson, 1971:62)

4. ทดสอบความแตกต่างของทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน การศึกษา และผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษา เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับประถมศึกษาตอนปลาย และทดสอบความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับอาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และจำนวนพี่น้องในครอบครัว โดยใช้ One - Way analysis of Variance (Lindquist, 1965:6) เมื่อพบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ทำการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบที่ละเอียดกว่า โดยใช้ Studentized q - statistic แบบ Newman - Keul Method (Winer, 1971:218)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ เพื่อที่จะให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
f	แทน	ความถี่
t	แทน	อัตราส่วนวิกฤตใน t - distribution
F	แทน	อัตราส่วนวิกฤตใน F - distribution
df	แทน	degree of freedom
SS	แทน	ค่า Sum Square
MS	แทน	ค่า Mean Square
q_2	แทน	ค่า q - statistic
χ^2	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน Chi - square distribution
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
สามัญ	แทน	โรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยไม่ได้อยู่ในโครงการพิเศษใด ๆ
ค.ม.ส.	แทน	โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสม
ค.ม.ค.	แทน	โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค
ค.ม.ช.	แทน	โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท

ตำบล	แทน	โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพในโรงเรียน มัธยมในชนบทระดับตำบล
ราษฎร	แทน	โรงเรียนราษฎร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน
เทศบาล	แทน	โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล กระทรวงมหาดไทย
ประชาบาล	แทน	โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กระทรวงมหาดไทย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลแยกออกเป็นตอน ๆ ตามลักษณะของ
สมมุติฐานดังนี้

ตอนที่ 1 การร้อยละของรายการข้อความเกี่ยวกับรายละเอียด
ส่วนตัวของนักเรียน

1.1 การร้อยละของอาชีพของผู้ปกครองของนักเรียนในกลุ่ม
ตัวอย่างทั้งหมด ดังแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของอาชีพของผู้ปกครองของนักเรียนทั้งหมด

อาชีพ	f	ร้อยละ
รับราชการ	231	22.4
ค้าขาย	315	30.5
ธุรกิจ	14	1.3
เกษตรกร	273	26.4
รับจ้าง	154	14.9
อื่น ๆ	47	4.6
รวม	1034	100

จากตาราง 2 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีอาชีพทางการค้าขายมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 30.5) และรองลงมาคืออาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 26.4) และรับราชการ (ร้อยละ 22.4) และอาชีพทางงานธุรกิจน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.3)

เพื่อให้ทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามประเภทโรงเรียน จึงหาถ้อยคำของอาชีพผู้ปกครองจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 3 จำนวนร้อยละของอาชีพผู้ปกครอง จำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียน	อาชีพรับราชการ		อาชีพค้าขาย		อาชีพธุรกิจ		อาชีพเกษตรกร		อาชีพรับจ้าง		อื่น ๆ	
	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ
สามัญ	25	10.8	35	11.1	3	23.1	64	23.4	42	27.3	8	17.0
ค.ม.ส.	40	19.0	43	13.7	4	30.8	51	18.7	21	13.6	10	21.3
ค.ม.ภ.	39	16.7	51	16.2	2	15.4	30	11.0	14	9.1	5	10.6
ค.ม.ท.	34	14.7	73	23.2	2	15.4	51	18.7	29	18.8	10	21.3
คำบาล	5	2.2	14	4.4	0	.0	35	12.8	12	7.8	6	12.8
ราชภัฏ	84	36.4	99	31.4	2	15.4	42	15.4	36	23.4	8	17.0
รวม	231	22.4	315	30.5	13	1.3	273	26.4	154	14.9	48	4.6

จากตาราง 3 จะเห็นว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสามัญนั้น ผู้ปกครองจะมีอาชีพรับจ้างมากที่สุด (ร้อยละ 27.3) และรองลงมาคือ อาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 23.4) โรงเรียนโครงการมัธยมแบบผสมผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจมากที่สุด (ร้อยละ 30.8) และรองลงมาคืออาชีพอื่น ๆ (ร้อยละ 21.3) โรงเรียนโครงการมัธยมส่วนภูมิภาคผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการมากที่สุด (ร้อยละ 16.7) และรองลงมาคือ อาชีพค้าขาย (ร้อยละ 16.2) โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบทมีผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขายมากที่สุด (ร้อยละ 23.2) และรองลงมาคืออาชีพอื่น ๆ (ร้อยละ 21.3) โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมในชนบทระดับตำบลนั้นมีผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรและอาชีพอื่น ๆ มากที่สุดเท่ากัน (ร้อยละ 12.8) รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 7.8) และโรงเรียนราษฎร์ มีจำนวนผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการมากที่สุด (ร้อยละ 36.4) และรองลงมาคืออาชีพค้าขาย (ร้อยละ 31.4)

1.2 การร้อยละของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ดังแสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนร้อยละของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียน

รายได้ต่อเดือน	f	ร้อยละ
ต่ำ (ต่ำกว่า 1,500 บาท)	382	36.9
ปานกลาง (1,500 - 4,000 บาท)	505	48.8
สูง (มากกว่า 4,000 บาท)	147	14.2
รวม	1034	100

จากตาราง 4 จะเห็นว่านักเรียนอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 48.8) และรองลงมาเป็นครอบครัวที่มีรายได้น้อย (ร้อยละ 36.9) สำหรับครอบครัวที่มีรายไคสูงมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 14.2)

เพื่อให้ทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามประเภทโรงเรียน จึงหาการร้อยละของรายไคผูกครองจำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนร้อยละของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียน	ต่ำ		ปานกลาง		สูง	
	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ
สามัญ	63	16.5	84	16.6	31	21.1
ค.ม.ส.	70	18.3	80	15.8	23	15.6
ค.ม.ภ.	40	10.5	80	15.8	21	14.3
ค.ม.ช.	78	20.4	100	19.8	21	14.3
ตำบล	43	11.3	26	5.1	3	2.0
ราษฎร์	88	23.0	135	26.7	48	32.7
รวม	382	36.9	505	48.8	147	14.2

จากตาราง 5 จะเห็นได้ว่าในโรงเรียนมัธยมสามัญฐานะต่าง เศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนจะอยู่ในฐานะสูงมากที่สุด (ร้อยละ 21.1) ส่วนฐานะต่ำและปานกลางใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 16.6 และ 16.5) ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียนจะอยู่ในฐานะต่ำมากที่สุด (ร้อยละ 18.5) และฐานะปานกลางและสูงรองลงมา (ร้อยละ 15.8 และ 15.6) โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค มีนักเรียนที่อยู่ในฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 15.8) และรองลงมาคือฐานะสูง (ร้อยละ 14.3) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท จะอยู่ในฐานะต่ำมากที่สุด (ร้อยละ 20.4) และรองลงมาคือฐานะปานกลาง (ร้อยละ 19.8) ส่วนโรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลนั้น นักเรียนมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมากที่สุด (ร้อยละ 11.3) และฐานะสูงมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.0) และนักเรียนในโรงเรียนราษฎรอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมากที่สุด (ร้อยละ 32.7) และรองลงมาคือฐานะปานกลาง (ร้อยละ 26.7)

1.3 ค่าร้อยละของระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ทั้งแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนร้อยละของ ระดับการศึกษาของ ผู้ปกครองของ
นักเรียนทั้งหมด

ระดับการศึกษา	f	ร้อยละ
ประถมศึกษา	785	75.9
มัธยมศึกษา	174	17.8
อุดมศึกษา	75	7.3
	1034	100

จากตาราง 6 จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองของนักเรียนจะมีการศึกษา
อยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 75.9) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา
(ร้อยละ 17.8) และระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.3)

เพื่อให้ทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามประเภทของโรงเรียน
จึงหาค่าร้อยละของ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองจำแนกตามประเภทของโรงเรียน
มัธยมศึกษา ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนร้อยละของระดับการศึกษาของผู้ปกครองจำแนก
ตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียน	การศึกษาก่อนมัธยมศึกษา		มัธยมศึกษา		อุดมศึกษา	
	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ
สามัญ	152	19.4	16	9.2	10	13.3
ค.ม.ส.	111	14.1	41	23.6	21	28.0
ค.ม.ภ.	91	11.6	30	17.2	20	26.7
ค.ม.ร.	167	21.3	23	13.2	9	12.0
ตำบล	61	7.8	11	6.3	0	.0
ราษฎร์	203	25.9	53	30.5	15	20.0
รวม	785	75.9	174	16.8	75	7.3

จากตาราง 7 จะเห็นว่าในโรงเรียนมัธยมสามัญนั้นผู้ปกครองของนักเรียนมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 19.4) รองลงมาคือระดับอุดมศึกษา (ร้อยละ 13.3) และระดับมัธยมศึกษาน้อยที่สุด (ร้อยละ 9.2) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้นจะอยู่ในระดับอุดมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 28.0) และรองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 23.6) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาคจะอยู่ในระดับอุดมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 26.7) และรองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 17.2) สำหรับโรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบทมีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 21.3) และรองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 13.2) โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาจีพีในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลนี้มีจำนวนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 7.8) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา

(ร้อยละ 6.3) และไม่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาเลย (ร้อยละ 0) และในโรงเรียนราษฎร์มีผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 30.5) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 25.9) และระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุด (ร้อยละ 20.0)

1.4 การยอดคะของจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียน ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนร้อยละของจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียนทั้งหมด

จำนวนพี่น้องในครอบครัว	f	ร้อยละ
น้อย (1 - 3 คน)	261	25.3
ปานกลาง (4 - 6 คน)	479	46.4
มาก (7 คนขึ้นไป)	294	28.4
รวม	1034	100

จากตาราง 8 จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องปานกลางมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 46.4) และรองลงมาคือ นักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องมาก (ร้อยละ 28.4) และนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องน้อยมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 25.3)

เพื่อให้ทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามประเภทของโรงเรียน จึงหาค่าร้อยละของจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 จำนวนร้อยละของจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียน
จำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียน	พี่น้อง น้อย (1-3)		ปานกลาง (4-6)		มาก (7 คนขึ้นไป)	
	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ
สามัญ	45	17.2	68	14.2	65	22.2
ค.ม.ส.	44	16.9	76	15.9	53	18.1
ค.ม.ภ.	39	14.9	69	14.4	33	10.9
ค.ม.ช.	48	18.4	92	19.2	59	20.1
คำบด	25	9.6	33	6.9	14	4.8
ราษฎร์	60	23.0	141	29.4	70	23.9
รวม	261	25.3	479	46.4	293	28.4

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นได้ว่า ในโรงเรียนมัธยมสามัญ นักเรียนที่เข้าเรียนมีจำนวนพี่น้องมากที่สุด (ร้อยละ 22.2) และมีจำนวนพี่น้องปานกลางน้อยที่สุด (ร้อยละ 14.2) ส่วนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้น เป็นนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องมากที่สุด (ร้อยละ 18.1) และมีจำนวนพี่น้องปานกลางน้อยที่สุด (ร้อยละ 15.9) สำหรับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสวนกุหลาบนั้น มีจำนวนพี่น้องน้อยมากที่สุด (ร้อยละ 14.9) และมีจำนวนพี่น้องมากน้อยที่สุด (ร้อยละ 10.9) โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบทมีนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องมากที่สุด (ร้อยละ 20.1) และรองลงมาคือจำนวนพี่น้องปานกลาง (ร้อยละ 19.2) โรงเรียนมัธยมในระดับตำบลมีนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องน้อยมากที่สุด (ร้อยละ 9.6) และมีจำนวนพี่น้องมากน้อยที่สุด

(ร้อยละ 4.8) และนักเรียนในโรงเรียนราษฎรมีจำนวนที่นั่งในครอบครัวปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 29.4) และรองลงมาคือจำนวนที่นั่งมาก (ร้อยละ 23.9)

1.5 ค่าร้อยละของการรับข่าวสารความรู้นักเรียน ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนร้อยละของการรับข่าวสารความรู้นักเรียนทั้งหมด

แหล่งของการรับข่าวสาร	f	ร้อยละ
ผู้ปกครองและสมาชิกในบ้าน	528	31.8
ครูที่สอนและครูแนะแนว	521	31.3
เพื่อน ๆ	210	12.7
สื่อมวลชน	401	24.2
รวม	1660	100

จากตาราง 10 จะเห็นว่า การรับข่าวสารของนักเรียนจากแหล่งที่มากที่สุดคือจากผู้ปกครองและสมาชิกในบ้าน (ร้อยละ 31.8) และรองลงมาซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกันคือจากครู (ร้อยละ 31.3) นักเรียนได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนมากเป็นลำดับที่ 3 (ร้อยละ 24.2) ส่วนข่าวสารจากเพื่อน ๆ นั้นได้รับน้อยที่สุด (ร้อยละ 12.7)

เพื่อหาทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามประเภทโรงเรียน จึงหาค่าร้อยละของจำนวนการรับข่าวสารความรู้นักเรียนจำแนกตามประเภท

ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 จำนวนร้อยละของการรับข่าวสารจากความรู้ของ
นักเรียน จำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียน ข่าวสาร	สามัญ		ค.ม.ส.		กมภ.		กมช.		ตำบล		ราษฎร์	
	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ
ผู้ปกครอง	24	15.7	13	11.8	25	16.3	18	11.8	16	10.5	52	34.0
ครู	23	16.9	20	14.7	28	20.6	10	7.4	16	11.8	39	28.0
เพื่อน	4	17.4	3	13.0	4	17.4	3	13.0	1	4.3	8	34.0
สื่อมวลชน	12	12.5	20	20.8	16	16.7	18	18.8	6	6.3	24	25.0
ผู้ปกครองและครู	42	21.6	41	21.1	21	10.8	31	16.0	24	12.4	35	18.0
ผู้ปกครองและเพื่อน	9	23.1	3	7.7	4	10.3	13	33.3	1	2.6	9	23.0
ผู้ปกครองและสื่อมวลชน	19	13.4	20	14.1	14	9.9	32	22.5	3	2.1	54	38.0
ครูและเพื่อน	11	12.5	24	27.3	10	11.4	24	27.3	5	5.7	14	15.0
ครูและสื่อมวลชน	17	15.5	13	12.6	14	13.6	35	34.0	0	.0	24	23.0
เพื่อนและสื่อมวลชน	17	28.3	11	18.3	5	8.3	15	25.0	0	.0	12	20.0
รวม	178	17.2	173	16.7	141	13.6	199	19.2	72	7.0	271	26.0

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมสามัญ ได้รับข่าวสารจากเพื่อนและสื่อมวลชนมากที่สุด (ร้อยละ 28.3) นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมได้รับข่าวสารจาก ครูและเพื่อนมากที่สุด (ร้อยละ 27.3) และรับข่าวสารจากผู้ปกครองน้อยที่สุด (ร้อยละ 11.8) นักเรียนโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาคได้รับข่าวสารจากครูมากที่สุด (ร้อยละ 20.6) และรับข่าวสารจากเพื่อน

และสื่อมวลชนน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.3) นักเรียนโรงเรียนโครงการปรับปรุง
โรงเรียนมัธยมในทันทรับข่าวสารจากครูและสื่อมวลชนมากที่สุด (ร้อยละ 34.0)
นักเรียนในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลรับข่าวสารจากผู้ปกครองและครูมากที่สุด
(ร้อยละ 12.4) และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์รับข่าวสารจากผู้ปกครองและ
สื่อมวลชนมากที่สุด (ร้อยละ 38.0)

สำหรับการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนนั้นได้ให้นักเรียนเลือกเรียงลำดับ
ความมากน้อยของการได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนแต่ละประเภทไว้ด้วย ดังแสดง
ในตารางที่ 12 และ 13

ตาราง 12 จำนวนร้อยละของนักเรียนที่รับข่าวสารจากสื่อมวลชน
จำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียน	f	ร้อยละ
สามัญ	112	17.1
ค.ม.ส.	108	16.4
ค.ม.ภ.	67	10.3
ค.ม.ช.	145	22.1
ตำบล	43	6.6
ราษฎร์	181	27.5
รวม	656	100

จากตาราง 12 จะเห็นได้ว่า นักเรียนโรงเรียนราษฎร์รับข่าวสารจากสื่อมวลชนมากที่สุด (ร้อยละ 27.5) และรองลงมาคือโรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท (ร้อยละ 22.1) และนักเรียนที่รับข่าวสารจากสื่อมวลชนน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมัธยมระดับตำบล (ร้อยละ 6.6)

เพื่อให้ทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามประเภทของแหล่งที่มาของข่าวสารจากสื่อมวลชน จึงหาค่าร้อยละของลำดับที่การได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยแยกประเภทของสื่อมวลชน ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 จำนวนร้อยละขอ ลำดับที่การได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชน
จำแนกตามประเภทโรงเรียนและประเภทของสื่อมวลชน

โรงเรียน	วิทยุ				โทรทัศน์				หนังสือพิมพ์				ภาพยนตร์			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
สามัญ	43	32	30	5	15	32	47	13	57	34	13	6	4	7	13	77
ค.ม.ส.	44	24	29	4	19	38	37	5	49	30	21	1	1	3	5	77
ค.ม.ภ.	26	16	17	3	10	22	18	3	36	13	8	1	3	1	5	40
ค.ม.ช.	52	43	38	8	37	35	53	13	68	48	22	9	7	10	15	98
ตำบล	21	10	5	2	8	7	15	8	12	17	9	0	0	3	7	23
ราษฎร์	47	59	63	7	31	69	67	4	115	35	24	8	5	6	10	114
รวม	233	184	182	29	120	203	237	44	337	177	97	25	20	30	55	40
ร้อยละ	35.5	28.0	27.7	4.4	18.2	30.9	36.1	6.7	51.3	26.9	14.7	3.8	3.0	4.5	8.3	37.0

จากตาราง 13 จะพบว่า นักเรียนได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์เป็นลำดับที่หนึ่ง (ร้อยละ 51.3) และได้รับข่าวสารจากวิทยุและโทรทัศน์รองลงมา (ร้อยละ 35.5 และ 18.2) ตามลำดับ และแหล่งข่าวสารที่ได้รับน้อยที่สุดคือ ภาพยนตร์ (ร้อยละ 3.0)

1.6 ค่าร้อยละของการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 จำนวนร้อยละของการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

กิจกรรมที่	f	ร้อยละ
1. สันทนาการ	439	42.7
2. ส่งเสริมวิชาการ	55	5.3
3. บำเพ็ญประโยชน์	369	35.9
4. สันทนาการและส่งเสริมวิชาการ	34	3.3
5. สันทนาการและบำเพ็ญประโยชน์	119	11.6
6. ส่งเสริมวิชาการและบำเพ็ญประโยชน์	13	1.3
7. สันทนาการส่งเสริมวิชาการและบำเพ็ญประโยชน์	5	.2
รวม	1034	100

จากตาราง 14 จะเห็นว่านักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภทกิจกรรมด้านทนาการมากที่สุด (ร้อยละ 42.7) ลำดับรองลงมาคือการรวมกิจกรรมอาสาสมัครมาเพื่อประโยชน์ (ร้อยละ 35.9) ส่วนกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมวิชาการมีเข้าร่วมเพียงร้อยละ 5.3

เพื่อให้ทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามประเภทของโรงเรียน จึงหาการร้อยละของการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำแนกประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 จำนวนร้อยละของการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

กิจกรรมที่ โรงเรียน	1		2		3		4		5		6		7	
	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ
สามัญ	82	18.7	8	14.5	62	16.8	3	8.8	20	18.8	3	23.1	0	0.0
ก.ม.ส.	84	19.1	9	16.4	49	13.3	4	11.8	25	21.0	2	15.4	1	1.0
ค.ม.ภ.	47	10.7	10	18.2	67	18.2	10	29.4	6	5.0	0	.0	0	0.0
ก.ม.ช.	70	15.9	7	12.7	83	22.5	2	5.9	31	26.1	2	15.4	4	4.2
คำบด	30	6.8	0	.0	24	6.5	0	.0	17	14.3	1	7.7	0	0.0
ราษฎร์	126	28.7	21	38.2	84	22.8	15	44.1	20	16.8	5	38.5	0	0.0
รวม	439	42.7	55	53	369	35.9	34	3.3	119	11.6	13	1.3	5	5.2

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมสามัญเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาการและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มากที่สุด (ร้อยละ 23.1) นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมเคยเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการมากที่สุด (ร้อยละ 19.1) ส่วนนักเรียนในโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนส่วนภูมิภาคเคยเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการและวิชาการมากที่สุด (ร้อยละ 29.4) นักเรียนโรงเรียนโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบทเคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวิชาการและบำเพ็ญประโยชน์มากที่สุดและโรงเรียนมัธยมระดับตำบลนั้นนักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวิชาการและบำเพ็ญประโยชน์มากที่สุดเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 26.1 และ 14.3 ตามลำดับ) สำหรับนักเรียนโรงเรียนราษฏรนั้นเคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวิชาการและบำเพ็ญประโยชน์มากที่สุด (ร้อยละ 38.5)

1.7 การร้อยละของภูมิลำเนาของนักเรียน โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 จำนวนร้อยละของภูมิลำเนาของนักเรียนจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียน	ในเมือง		ชนบท	
	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ
สามัญ	60	12.8	108	20.9
ค.ม.ส.	78	16.7	95	16.8
ค.ม.ภ.	77	16.5	64	11.3
ค.ม.ท.	75	16.0	124	21.9
ตำบล	20	4.3	52	9.2
ราษฎร	158	33.8	113	19.8
รวม	468	45.3	566	54.7

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า จำนวนนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตชนบทมาเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมมากกว่านักเรียนในเมือง (ร้อยละ 54.7) และเมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียนแล้วจะพบว่า ในโรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมชนบท และโรงเรียนมัธยมระดับตำบลจะมีจำนวนนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทมากกว่าในเมือง (ร้อยละ 20.9, 16.8, 21.9, และ 21.9 ตามลำดับ) ส่วนโรงเรียนมัธยมในโครงการพัฒนามัธยมในส่วนภูมิภาค และโรงเรียนราษฎร์นั้นจะมีจำนวนนักเรียนที่มีภูมิลำเนาในเมืองมากกว่าในชนบท (ร้อยละ 16.5 และ 33.8 ตามลำดับ)

1.8 การร้อยละของจำนวนนักเรียนที่จบจากโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายจำแนกตามประเภทโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ตาราง 17 จำนวนร้อยละของนักเรียนจำแนกตามประเภทของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย

ประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย	f	ร้อยละ
สามัญ	51	4.9
เทศบาล	99	9.6
ประชาบาล	609	58.6
ราษฎร์	277	26.9
รวม	1034	100

จากตาราง 17 จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่จบจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีจำนวนเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมสูงที่สุด (ร้อยละ

58.6) และรองลงมา ก็คือนักเรียนที่จบจากโรงเรียนราษฎร์. (ร้อยละ 26.9) ส่วนโรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษามีอัตรานักเรียนที่เข้าเรียนต่อค่า (ร้อยละ 9.6 และ 4.9 ตามลำดับ)

เพื่อให้เห็นภาพผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามประเภทโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จึงทำการร้อยละของจำนวนนักเรียนที่จบจากโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายแต่ละประเภทและมีโอกาสเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 จำนวนร้อยละของนักเรียนที่จบประถมศึกษาตอนปลายในแต่ละประเภทของโรงเรียนที่เข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท

มัธยม	สามัญ		เทศบาล		ประชาบาล		ราษฎร์	
	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ
สามัญ	2	3.9	8	8.1	142	23.5	26	9.4
ค.ม.ส.	19	37.3	10	10.1	107	17.7	37	13.4
ค.ม.ภ.	13	25.5	19	19.2	68	10.8	42	15.2
ค.ม.ธ.	5	9.8	23	23.2	142	23.5	29	10.5
ตำบล	1	2.0	2	2.0	63	10.4	6	2.2
ราษฎร์	11	21.6	37	37.4	85	14.1	137	49.5
รวม	51	4.9	99	9.6	604	58.6	277	26.9

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า ในโรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนมัธยมในชนบทและโรงเรียนมัธยมระดับตำบลจะมีนักเรียนที่จบมาจากโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นอันดับสูง (ร้อยละ 23.5 23.5 และ 10.4 ตามลำดับ) และโรงเรียนมัธยมแบบประสมกับโรงเรียนมัธยม

ส่วนภูมิภาคนั้นจะมีนักเรียนที่จบจากโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 37.3 และ 25.5 ตามลำดับ) ส่วนนักเรียนที่ได้เข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมของเอกชนก็เป็นนักเรียนที่จบมาจากโรงเรียนราษฎร์เป็นอันดับสูงสุด (ร้อยละ 49.5)

1.9 ครัวร้อยละของเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 จำนวนร้อยละของเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามกลุ่มของเหตุผล

ข้อที่	เหตุผล	f	ร้อยละ
	<u>ความสะดวก</u>	1321	33.0
1	การไปมาสะดวก	706	17.5
5	โรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน	383	9.5
9	มีพี่น้องเรียนอยู่ที่นั่นแล้ว	240	5.9
	<u>ชื่อเสียงของโรงเรียน</u>	1191	29.6
7	ครูในโรงเรียนนี้สอนดี	375	9.3
3	โรงเรียนนี้มีชื่อเสียงดี	374	9.3
11	โรงเรียนนี้มีอุปกรณ์ทันสมัย	241	5.9
13	โรงเรียนนี้มีการสอนวิชาชีพ	201	5.0
	<u>ไม่พอใจเหตุผลของตนเอง</u>	1008	25.0
4	ผู้ปกครองเลือกให้	522	12.9
12	ครูแนะนำให้มาเรียน	195	4.8

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	เหตุผล	f	ร้อยละ
8	เพื่อนชวนมา	190	4.7
14	ไม่ทราบว่าจะเรียนที่ไหนดี	101	2.5
	<u>สถานภาพทางเศรษฐกิจ</u>	491	12.2
10	ค่าเล่าเรียนพอสมควร	407	10.0
6	ได้รับยกเว้นค่าเล่าเรียน	53	1.3
2	ได้รับทุนการศึกษา	31	0.7
	รวม	4019	100

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า เหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษานั้นเป็นเพราะความสะดวกมากที่สุด (ร้อยละ 33.0) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไปมาสะดวก (ร้อยละ 17.5) อันดับรองลงมาคือเลือกเพราะชื่อเสียงของโรงเรียน (ร้อยละ 29.6) โดยเหตุผลเพราะว่า ครูในโรงเรียนนี้สอนดีและโรงเรียนมีชื่อเสียงดี (ร้อยละ 9.3 เท่ากัน) ส่วนการที่มาเรียนโดยไม่ได้ใช้เหตุผลของตนเองนั้นมีเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 25.0) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพราะผู้ปกครองเลือกให้ (ร้อยละ 12.9) เหตุผลอันดับสุดท้ายที่นักเรียนเลือกเรียนเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ 12.2)

เพื่อให้ทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามประเภทของโรงเรียน จึงหาการร้อยละของเหตุผลการเลือกเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามลำดับเหตุผลโดยจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 จำนวนร้อยละของเหตุผลการเลือกเรียนต่อในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยม

โรงเรียน เหตุผล	สามัญ		ค.ม.ส.		ค.ม.ภ.		ค.ม.ช.		ตำบล		ราษฎร์	
	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ	f	ร้อยละ
ความสะดวก	236	37.4	261	31.1	141	23.9	290	30.0	102	36.4	299	37.5
ชื่อเสียงของโรงเรียน	82	13.0	330	39.2	267	45.5	216	22.3	82	29.3	183	23.0
ไม่ใช่เหตุผลของตนเอง	224	35.6	157	18.6	117	19.0	328	33.9	64	22.9	235	29.4
สถานะทางเศรษฐกิจ	88	14.0	93	11.1	63	10.7	134	13.8	32	11.4	81	10.3
รวม	630	100	841	100	588	100	968	100	280	100	798	100

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เลือกเรียนในโรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนมัธยมระดับตำบลและโรงเรียนราษฎร์ มีเหตุผลที่เลือกเพราะความสะดวกมากที่สุด (ร้อยละ 37.4, 36.4 และ 37.5 ตามลำดับ) สำหรับโรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาคนั้น นักเรียนเลือกเรียนเพราะชื่อเสียงของโรงเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 39.2 และ 45.5 ตามลำดับ) และโรงเรียนมัธยมในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบทนั้นนักเรียนมาเรียนโดยไม่ใช่เหตุผลของตนเองมากที่สุด (ร้อยละ 33.9) สำหรับเหตุผลทางด้านสภาพทางเศรษฐกิจนั้นนักเรียนเลือกน้อยที่สุดทุกโรงเรียน ยกเว้นโรงเรียนมัธยมสามัญที่เลือกเรียนเพราะชื่อเสียงของโรงเรียนน้อยที่สุด (ร้อยละ 13.0)

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนตัวของนัก เรือนกับ
ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการเข้า
เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท ดังตารางที่ 21

ตาราง 21 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการเข้า
เรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท

ประเภทของ โรงเรียน	อาชีพของผู้ปกครอง						รวม	χ ²
	ข้าราชการ	คหราช	ธุรกิจ	เกษตรกร	รับจ้าง	อื่น ๆ		
สามัญ	25 (10.8)	35 (11.1)	4 (23.1)	64 (23.4)	42 (27.3)	8 (17.0)	178	100.936*
ค.ม.ส.	44 (19.0)	43 (13.7)	4 (30.8)	51 (18.7)	21 (13.6)	10 (21.3)	173	
ค.ม.ภ.	39 (16.9)	51 (16.2)	2 (15.4)	30 (11.0)	14 (9.1)	5 (10.6)	141	
ค.ม.ช.	34 (14.7)	73 (23.2)	2 (15.4)	51 (18.7)	29 (18.8)	10 (21.3)	199	
ค่าบาล	5 (2.2)	14 (4.4)	0 (.0)	35 (12.8)	12 (7.8)	6 (12.8)	72	
ราษฎร	84 (36.4)	99 (31.4)	2 (15.4)	42 (15.4)	36 (23.4)	8 (17.0)	271	
รวม	231	315	14	273	154	47	1034	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 21 พบว่าอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครองด้วย

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท ดังแสดงในตาราง 22

ตาราง 22 ความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท

ประเภท ของโรงเรียน	ฐานะทางเศรษฐกิจ			รวม	χ^2
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง		
สามัญ	63 (16.5)	84 (16.6)	31 (21.1)	178	30.759**
ค.ม.ส.	70 (18.3)	80 (15.8)	23 (15.6)	173	
ค.ม.ภ.	40 (10.5)	80 (15.8)	21 (14.3)	141	
ค.ม.ช.	78 (20.4)	100 (19.8)	21 (14.3)	199	
ตำรวจ	43 (11.3)	26 (5.1)	3 (2.0)	72	
ราษฎร	88 (23.0)	135 (26.7)	48 (32.7)	271	
รวม	382	505	147	1034	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 22 พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวด้วย

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับการเข้าเรียนต่อของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท ดังแสดงในตาราง 23

ตาราง 23 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับการเข้าเรียนต่อของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท

ประเภท ของโรงเรียน	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง			รวม	χ ²
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา		
สามัญ	152 (19.4)	16 (9.2)	10 (13.3)	178	51.767***
ค.ม.ส.	111 (14.1)	41 (23.6)	21 (28.0)	173	
ค.ม.ภ.	91 (11.6)	30 (17.2)	20 (26.7)	141	
ค.ม.ร.	167 (21.3)	23 (13.2)	9 (12.0)	199	
ท้าวบด	61 (7.8)	11 (6.3)	0 (.0)	72	
ราษฎร	203 (25.9)	53 (30.5)	15 (20.0)	271	
รวม	785	174	75	1034	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 23 พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของผู้ปกครองด้วย

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพี่น้องในครอบครัวกับการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท ดังแสดงในตาราง 24

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพี่น้องในครอบครัวกับการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท

ประเภท ของโรงเรียน	จำนวนพี่น้อง			รวม	χ^2
	น้อย (1-3)	ปานกลาง (4-6)	มาก (7 คนขึ้นไป)		
สามัญ	45 (17.2)	68 (14.2)	65 (22.2)	178	17.722
ค.ม.ศ.	44 (16.9)	76 (15.9)	53 (18.1)	173	
ค.ม.ก.	39 (14.9)	69 (14.4)	33 (10.9)	141	
ค.ม.ช.	48 (18.4)	92 (19.2)	59 (20.1)	199	
ตำบล	25 (9.6)	33 (6.9)	14 (4.8)	72	
ราษฎร์	60 (23.0)	141 (29.4)	70 (23.9)	271	
รวม	261	479	294	1034	

จากตาราง 24 พบว่าจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียน

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารความรู้ของนักเรียนกับการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท ดังแสดงในตาราง 25

ตาราง 25 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารความรู้นักเรียน
กับการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท

แหล่งของข่าวสาร ที่ได้รับ	ประเภทของโรงเรียน					
	สามัญ	ค.ม.ส.	ค.ม.ภ.	ค.ม.ร.	ตำบล	ราษฎร์
ผู้ปกครอง	24(15.7)	18(11.8)	25(16.3)	18(11.8)	16(10.5)	52(34.0)
ครู	23(16.9)	20(14.7)	28(20.6)	10(7.4)	16(11.8)	39(28.7)
เพื่อน	4(17.4)	3(13.0)	4(17.4)	3(13.0)	1(4.3)	8(34.8)
สื่อมวลชน	12(12.5)	20(20.8)	16(16.7)	18(18.8)	6(6.3)	24(25.0)
ผู้ปกครองและครู	42(21.6)	41(21.1)	21(10.8)	31(16.0)	24(12.4)	35(18.0)
ผู้ปกครองและเพื่อน	9(23.1)	3(7.7)	4(10.3)	13(33.3)	1(2.6)	9(23.1)
ผู้ปกครองและสื่อมวลชน	19(13.4)	20(14.1)	14(9.9)	32(22.5)	3(2.1)	54(38.0)
ครูและเพื่อน	11(12.5)	24(27.3)	10(11.4)	24(27.3)	5(5.7)	14(15.7)
ครูและสื่อมวลชน	17(15.5)	13(12.6)	14(13.6)	35(34.0)	0(.0)	24(23.3)
เพื่อนและสื่อมวลชน	17(28.3)	11(18.3)	5(8.3)	15(25.0)	0(.0)	12(20.0)
รวม	178	173	141	199	72	271
χ^2	129.039 ***					

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 25 พบว่า การรับข่าวสารความรู้จากแหล่งความรู้
ต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .001 แสดงว่า การที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภท

ต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาข่าวสารความรู้อาจแหล่งความรู้ต่าง ๆ กันด้วย.

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
ในชั้นประถมศึกษาตอนปลายกับการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท
ดังแสดงในตาราง 26

ตาราง 26 ความสัมพันธ์ระหว่างการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริม
หลักสูตรกับการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท

ประเภท กิจกรรม	ประเภทโรงเรียน						รวม
	สามัญ	ค.ม.ส.	ค.ม.ก.	ค.ม.ช.	คำมด	ราษฎร์	
สันตนาการ	82(18.7)	84(19.1)	47(10.7)	70(15.9)	30(6.8)	126(28.7)	439
วิชาการ	8(14.5)	9(16.4)	10(18.2)	7(12.7)	0(.0)	21(38.2)	55
บำเพ็ญประโยชน์	62(16.8)	49(13.3)	67(18.2)	83(22.5)	24(6.5)	84(22.8)	369
สันตนาการและวิชาการ	3(8.8)	4(11.8)	10(29.4)	2(5.9)	0(.0)	15(44.1)	34
สันตนาการและ บำเพ็ญประโยชน์	20(18.8)	25(21.0)	6(5.0)	31(26.1)	17(14.3)	20(16.8)	119
สันตนาการวิชาการและ บำเพ็ญประโยชน์	3(23.1)	2(15.4)	0(.0)	2(15.4)	1(17.7)	5(38.5)	13
รวม	178	173	141	199	72	271	1034
χ^2	73.947***						

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 26 พบว่าการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนมัธยมที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่า การที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับประถมศึกษาตอนปลายด้วย

2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาของนักเรียนกับการเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนแต่ละประเภท ดังแสดงในตาราง 27

ตาราง 27 ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาของนักเรียนกับการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท

ประเภท ของโรงเรียน	ภูมิลำเนาของนักเรียน		รวม	χ^2
	ในเมือง	ชนบท		
สามัญ	60 (12.3)	118 (20.9)	178	47.200***
ค.ม.ส.	78 (16.7)	95 (16.8)	173	
ค.ม.ภ.	77 (16.5)	64 (11.3)	141	
กมธ.	75 (16.0)	124 (21.9)	199	
คำมด	20 (4.3)	52 (9.2)	72	
ราษฎร์	158 (33.8)	113 (19.8)	271	
รวม	468	566	1034	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จกตาราง 27 พบว่าภูมิลำเนาของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาของนักเรียนด้วย

2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างการจบชั้นประถมศึกษาตอนปลายของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละประเภท กับการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท ดังแสดงในตาราง 28

ตาราง 28 ความสัมพันธ์ระหว่างการจบชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละประเภทกับการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละประเภท

โรงเรียน	โรงเรียนประถมศึกษา				รวม	χ^2
	สามัญ	เทศบาล	ประชาบาล	ราษฎร์		
มัธยมศึกษา						
สามัญ	2 (3.9)	8 (8.1)	142 (23.5)	26 (9.4)	178	204.071
ค.ม.ส.	19 (37.3)	10 (10.1)	107 (17.7)	37 (13.4)	173	
ค.ม.ภ.	13 (25.5)	19 (19.2)	68 (10.8)	42 (15.2)	141	
ค.ม.ช.	5 (9.8)	23 (23.2)	142 (23.5)	29 (10.5)	199	
คำบาล	1 (2.0)	2 (2.0)	63 (10.4)	6 (2.2)	72	
ราษฎร์	11 (21.6)	37 (37.4)	85 (14.1)	137 (49.5)	270	
รวม	51	99	607	277	1034	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 28 พบว่าประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย มีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียนประถมศึกษานักเรียนจบการศึกษามากับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน ต่อการศึกษา และตอนปกครองในด้านส่งเสริมการศึกษา ของนักเรียน โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

3.1 เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพ ทั่วไปของโรงเรียน เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 29 เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและ สภาพทั่วไปของโรงเรียนระหว่างนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ต่างประเภทกัน

Source of Variation	SS	df	MS	F
Treatment (A)	8357.5177	5	1671.5035	22.9059 **
Within - group (W)	75015.9098	1029	72.9727	
Total	83373.4275	1034		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 จะเห็นได้ว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ต่างประเภทกันจะมีทัศนคติต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 กลุ่ม มีทัศนคติ
ต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อทดสอบ
ว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีทัศนคติต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนแตกต่างกัน
จึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic
ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 30

ตาราง 30 เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของ
โรงเรียน ระหว่างนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนต่างประเภทกัน
เป็นรายคู่

โรงเรียนมัธยม	คมท.	ราษฎร์	สามัญ	ค.ม.ส.	คมภ.	ตำบล
คมท.	—	—	**	**	**	**
ราษฎร์		—	**	**	**	**
สามัญ			—	—	—	*
ค.ม.ส.				—	—	—
คมภ.					—	—
ตำบล						—

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ตัวเลขที่ใส่ในตาราง 30 ได้แสดงไว้ในตาราง 52 ของภาคผนวก

จากตาราง 30 พบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนส่วนภูมิภาค และโรงเรียนมัธยมระดับตำบล มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนดีกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมทนต์และโรงเรียนราษฎร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนดีกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอื่นนอกนั้นพบว่า มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาเมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 31 เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาระหว่างนักเรียนในโรงเรียนต่างประเภทกัน

Source of Variation	SS	df	MS	F
Treatment (A)	4313.2467	5	862.6493	6.4329**
Within - group (W)	137853.9187	1029	34.0991	
Total	142167.1654	1034		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 31 จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนต่างประเภทกันมีทัศนคติต่อการศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 กลุ่มมีทัศนคติต่อการศึกษาแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อตรวจสอบ

ว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีทัศนคติต่อการศึกษแตกต่างกัน จึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 32

ตาราง 32 เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาระหว่างนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเภทกันเป็นรายคู่

โรงเรียนมัธยม	ตำบล	คมช.	สามัญ	ราษฎร์	ค.ม.ส.	คมภ.
ตำบล	-	-	-	*	**	**
คมช.		-	-	-	**	**
สามัญ			-	-	-	-
ราษฎร์				-	-	-
ค.ม.ส.					-	-
คมภ.						-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวเลขที่จะใส่ในตาราง 32. ได้แสดงไว้ในตาราง 53 ของภาคผนวก

จากตาราง 32 พบว่า นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์มีทัศนคติที่ต่อการศึกษาคือดีกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมระดับตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนสวนกุหลาบภาค มีทัศนคติที่ต่อการศึกษาคือว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลและโรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มอื่นนอกนั้นพบว่า มีทัศนคติต่อการศึกษากันแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เพื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตาราง 33 เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนระหว่างนักเรียนในโรงเรียนต่างประเภทกัน

Source of Variation	SS	df	MS	F
Treatment (A)	1549.6727	5	309.9345	4.0694 **
Within - group (W)	78295.5188	1029	76.1630	
Total	79845.1915	1034		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 33 จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนต่างประเภทกันมีทัศนคติต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 กลุ่ม มีทัศนคติต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีทัศนคติต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาแตกต่างกัน จึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ q - statistic ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 34

ตาราง 34 เปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนระหว่างนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเทศกับเป็นรายกลุ่ม

โรงเรียนมัธยม	คมช.	ราษฎร	ค.ม.ส.	สามัญ	คำบด	คมภ.
คมช.	-	-	-	-	-	*
ราษฎร		-	-	-	-	-
ค.ม.ส.			-	-	-	-
สามัญ				-	-	-
คำบด					-	-
คมภ.						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวเลขที่จะใส่ในตาราง 34 ได้แสดงไว้ในตาราง 54 ของภาคผนวก

จากตาราง 34 พบว่า นักเรียนในโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนส่วนภูมิภาคมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนดีกว่านักเรียนในโรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอื่นนอกนั้นพบว่าไม่มีทัศนคติต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน

4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ตาราง 35 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพต่างกัน

Source of Variation	SS	df	MS	F
Treatment (A)	5908.8453	5	1181.7691	14.8137**
Within - group (W)	82008.8965	1029	79.7752	
Total	87917.7418	1034		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 35 จะเห็นได้ว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพต่างกันจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างอาชีพผู้ปกครอง 6 กลุ่มนั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคูใดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกัน จึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ q - statistic ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 36

ตาราง 36 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพต่างกัน
เป็นรายคู่

อาชีพของผู้ปกครอง	อื่น ๆ	เกษตรกร	รับจ้าง	รับราชการ	ธุรกิจ	ค้าขาย
อื่น ๆ	—	—	—	—	*	**
เกษตรกร		—	—	—	—	**
รับจ้าง			—	—	—	**
รับราชการ				—	—	**
ธุรกิจ					—	**
ค้าขาย						—

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวเลขที่ใส่ในตาราง 36 ใต้แสดงไว้ในตาราง 55 ในภาคผนวก

จากตาราง 36 พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพธุรกิจ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ เกษตรกร รับจ้าง รับราชการ และธุรกิจ ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เมื่อจำแนกตามฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว

ตาราง 37 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ
ของครอบครัวต่างกัน

Source of Variation	SS	df	MS	F
Treatment (A)	779.9448	2	389.9724	4.8680**
Within - group (W)	82593.4827	1032	80.1101	
Total	83373.4275	1034		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 37 จะเห็นได้ว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของ
ครอบครัวต่างกันคือ สูง ปานกลาง และต่ำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า กลุ่ม
ตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อ
ตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน จึงทดสอบความแตกต่างของ
คะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ q - statistic ปรากฏผลดังแสดงใน
ตาราง 38

ตาราง 38 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันเป็นรายคู่

ฐานะทางเศรษฐกิจ	ฐานะต่ำ		ฐานะสูง	ฐานะปานกลาง
	$\bar{X}$	66.6937	67.4625	68.9980
ฐานะต่ำ	66.6937	-	0.7688	2.3043**
ฐานะสูง	67.4625		-	1.5355**
ฐานะปานกลาง	68.9980			-
			$r = 2$	$r = 3$
		$q_{.99} (r, 1032)$	3.64	4.12
$\sqrt{MS_{error}/n}$		$q_{.99} (r, 1032)$	1.1080	1.2541

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 38 พบว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และฐานะทางเศรษฐกิจสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกับต่ำ

4.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตาราง 39 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน

Source of Variation	SS	df	MS	F
Treatment (A)	1026.8876	2	513.4438	6.4284**
Within-group (W)	82346.5399	1032	29.8706	
Total	83373.4275	1034		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 39 พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน จึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ q - statistic ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 40

ตาราง 40 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น
 ประถมปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน
 เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา			
ของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	54.7324	67.9482	70.8933
ประถมศึกษา	54.7324	-	13.2158**	16.1609**
มัธยมศึกษา	67.9482		-	2.9451*
อุดมศึกษา	70.8933			-
			$r = 2$	$r = 3$
	q. 95 (r, 1032)		2.77	3.31
$\sqrt{MS_{error}/n}$	q. 95 (r, 1032)		2.0389	2.4364
	q. 99 (r, 1032)		3.64	4.12
$\sqrt{MS_{error}/n}$	q. 99 (r, 1032)		2.6794	3.9451

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 40 พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอุดมศึกษา
 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับ
 อุดมศึกษายังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับ
 มัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 7 เมื่อจำแนกตามจำนวนพี่น้องในครอบครัว

ตาราง 41 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวแตกต่างกัน

Source of Variation	SS	df	MS	F
Treatment (A)	5251.9177	2	2625.9589	32.6527 **
Within - group (W)	82913.9711	1032	80.4209	
Total	88165.3888	1034		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 41 จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัว
ต่างกันคือจำนวนมาก น้อย และปานกลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่าง
ทั้ง 3 กลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ เพื่อตรวจสอบว่า
กลุ่มตัวอย่างคู่ใดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน จึงทดสอบความแตกต่างของ
คะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ q -statistic ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 42

ตาราง 42 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวต่างกันเป็นรายคู่

จำนวนพี่น้อง ในครอบครัว	ปานกลาง มาก น้อย			
	$\bar{X}$	64.6847	65.7823	73.7892
ปานกลาง	64.6847	—	1.0976*	11.1045**
มาก	65.7823		—	10.0069**
น้อย	75.7892			—

		r = 2	r = 3
	q. 95 (r, 1032)	2.77	3.31
$\sqrt{MS_{error}/n}$	q. 95 (r, 1032)	1.1540	1.8430
	q. 99 (r, 1032)	3.64	4.12
$\sqrt{MS_{error}/n}$	q. 99 (r, 1032)	2.0238	2.2907

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 42 พบว่า นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนพี่น้องมาก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนพี่น้องปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องน้อยจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องปานกลางและจำนวนพี่น้องมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 7 เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่นักเรียน
จบการศึกษา

ตาราง 43 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนประถม
ศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาต่างประเภทกัน

Source of Variation	SS	df	MS	F
Treatment (A)	15847.2466	3	5282.4155	68.1493**
Within - group (w)	79837.7980	1031	77.5124	
Total	95685.0446	1034		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 43 จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียน
ประถมศึกษาตอนปลาย 4 ประเภทคือ โรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษา
ของเทศบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนราษฎร์ มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่าง
น้อย 1 กู เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างคูใดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน
จึงทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic
ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 44

ตาราง 44 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนที่จบจากโรงเรียนประถมศึกษาต่างประเภทกันเป็นรายคู่

โรงเรียน		เทศบาล	ประชาบาล	ราษฎร์	สามัญ
ประถมศึกษา	$\bar{X}$	65.9595	66.9139	67.3501	83.5490
เทศบาล	65.9595	-	0.9544	1.3906	17.5895**
ประชาบาล	66.9139		-	0.4362	16.6351**
ราษฎร์	67.3501			-	16.1989**
สามัญ	83.5490				-

		$r = 2$	$r = 3$	$r = 4$
$q_{.99}(r, 1031)$		3.64	4.12	4.40
$\sqrt{MS_{error}/n}$	$q_{.99}(r, 1031)$	2.9949	3.3878	3.6181

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 44 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนราษฎร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนราษฎร์

4.6 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นักเรียนได้เข้าศึกษาต่อ

ตาราง 45 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเภทกัน

Source of Variation	SS	df	MS	F
Treatment (A)	8435.0237	5	15687.0047	1.7493
Within - group (W)	991368.7413	1029	964.3665	
Total	999803.7650	1034		

จากตาราง 45 จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนต่างประเภทกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสามัญ

ตาราง 46 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสามัญ

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S	r
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	178	66.3930	9.6684	.64815**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		57.5271	12.6128	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 46 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสามัญมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมแบบประสม

ตาราง 47 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมแบบประสม

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S	r
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	173	70.0277	8.2270	.70807**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		65.8135	10.8071	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 47 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสม มีความสัมพันธ์กันทาง
บวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค

ตาราง 48 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S	r
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	141	74.9923	8.3695	.50185**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		69.7259	8.6067	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 48 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วน
ภูมิภาค มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท

ตาราง 49 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S.	r
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	199	74.5661	42.8732	.14730
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		65.8172	9.6618	

จากตาราง 49 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท
มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างไรก็ตามไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพในโรงเรียน
มัธยมในชนบทระดับตำบล

ตาราง 50 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพ
ในโรงเรียนมัธยมในชนบทระดับตำบล

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S	r
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	72	69.0976	6.9014	.61744 **
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		72.1329	9.9853	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 50 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยม
ในชนบทระดับตำบล มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนราษฎร์

ตาราง 51 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนราษฎร์

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S	r
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7	271	67.1993	8.6421	.61477 **
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		65.5778	9.0195	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 51 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราษฎร์ มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำแนกตามประเภทของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของปีการศึกษา 2520 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดนครปฐม ราชบุรี สระบุรี และชลบุรี จำนวน 22 โรงเรียน รวมนักเรียน 1034 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีอยู่ 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนข้อความในช่องว่างและขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เป็นข้อความเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียน 3 คำนาคือ ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียน และสภาพทั่วไปของโรงเรียนประกอบด้วยคำถาม 20 ข้อ ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อ

การศึกษาประกอบด้วยคำถาม 20 ข้อ และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองใน
 ด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนประกอบด้วยคำถาม 20 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น
 ของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ .8228

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาการอยละของรายละเอียดทางสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนคือ
 อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
 จำนวนพี่น้องในครอบครัว การรับข่าวสารความรูของนักเรียน การเคยเข้าร่วม
 กิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภูมิสำเนาของ
 นักเรียน ประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่นักเรียนจบการศึกษามา
 และเหตุผลที่นักเรียนเลือกเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. หากาค่าความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียนมัธยมที่นักเรียน
 กำลังเรียนกับสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนคือ อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ
 ของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำนวนพี่น้องในครอบครัว การรับข่าว
 สารความรูของนักเรียน การเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในชั้นประถมศึกษา
 ตอนปลาย ภูมิสำเนาของนักเรียน และประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย
 ที่นักเรียนจบการศึกษามา โดยใช้ Chi - Square (χ^2)
3. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติของนักเรียนที่
 มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษา
 และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน
 เมื่อจำแนกประเภทของโรงเรียนมัธยมเป็น 6 ประเภทคือ โรงเรียนมัธยมสามัญ
 โรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยม
 ในส่วนภูมิภาค โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท โรงเรียนใน
 โครงการทดลองสอนวิชาชีฟในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลในชนบท และโรงเรียนราษฎร์
 โดยใช้ One-Way analysis of Variance (F - test) และทดสอบค่า
 ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จำนวนพี่น้องในครอบครัว และประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนจบการศึกษามา โดยใช้ One-Way analysis of Variance (F-test) และทดสอบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ q - statistic

5. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการโปรคัก โมเมนต์ (product moment)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์รายละเอียดต่างๆ ไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน
จำแนกได้ดังนี้

1.1 จำนวนนักเรียนจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ปรากฏว่าจำนวนนักเรียนซึ่งมีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายมี 315 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 อาชีพเกษตรกรรมมี 273 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 อาชีพรับราชการมี 231 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 อาชีพรับจ้างมี 154 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 อาชีพธุรกิจมี 13 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และอาชีพอื่น ๆ มี 48 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6

1.2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ปรากฏว่าจำนวนนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมี 382 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 ฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางมี 505 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 และฐานะทางเศรษฐกิจสูงมี 147 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2

1.3 จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ปรากฏว่าจำนวนนักเรียนซึ่งมีผู้ปกครองระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 785 คน คิดเป็นร้อยละ 75.9 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มี 174 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8

และมีการศึกษาระดับอุดมศึกษามี 75 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3

1.4 จำนวนนักเรียนจำแนกตามจำนวนพี่น้องในครอบครัว ปรากฏว่า นักเรียนที่มีพี่น้องในครอบครัวจำนวนน้อย (1-3 คน) มี 261 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 มีพี่น้องในครอบครัวจำนวนปานกลาง (4-6 คน) มี 479 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 และมีพี่น้องในครอบครัวจำนวนมาก (7 คนขึ้นไป) มี 294 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4

1.5 จำนวนนักเรียนจำแนกตามการรับข่าวสารด้านความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ปรากฏว่ามีนักเรียนรับข่าวสารจากผู้ปกครองและสมาชิกภายในบ้านเป็นจำนวนมากที่สุดคือ 528 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 และรองลงมาคือรับข่าวสารจากครู มีจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกันคือ 521 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 นักเรียนได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนมากเป็นลำดับที่ 3 มีจำนวน 401 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 และมีจำนวนนักเรียนที่ได้รับข่าวสารจากเพื่อนน้อยที่สุดคือ 210 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7

1.6 จำนวนนักเรียนจำแนกตามการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ปรากฏว่าจำนวนนักเรียนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการมี 439 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 เคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวิชาการมี 55 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 เคยเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ 369 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 เคยเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการและบำเพ็ญประโยชน์มี 119 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 และเคยเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 3 ประเภทมี 5 คน คิดเป็นร้อยละ .2

1.7 จำนวนนักเรียนจำแนกตามภูมิลำเนาของนักเรียน ปรากฏว่าจำนวนนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองมี 468 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 และจำนวนนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทมี 566 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7

1.8 จำนวนนักเรียนจำแนกตามประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่นักเรียนจบการศึกษามา ปรากฏว่า จำนวนนักเรียนที่จบจากโรงเรียน

ประณมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษามี 51 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 นักเรียนที่จบจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลมี 99 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 นักเรียนที่จบจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัดมี 607 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 และจำนวนนักเรียนที่จบจากโรงเรียนราษฎร์มี 277 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9

1.9 จำนวนนักเรียนที่มีเหตุผลในการเลือกเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามกลุ่มเหตุผล ปรากฏว่า จำนวนนักเรียนที่มีเหตุผลในเรื่องความสะดวกมีมากที่สุด (ร้อยละ 33.0) และรองลงมาคือเลือกเพราะชื่อเสียงของโรงเรียน (ร้อยละ 29.6) และเลือกโดยไม่ได้ใช้เหตุผลของตนเอง (ร้อยละ 25.0) และเหตุผลเนื่องมาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 12.2) และพิจารณารายละเอียดของเหตุผลแต่ละกลุ่มพบว่าในเรื่องความสะดวกนั้นนักเรียนเลือกเพราะการไปมาสะดวกมากที่สุด (ร้อยละ 17.5) ในเรื่องชื่อเสียงของโรงเรียนนั้นนักเรียนเลือกเพราะครูในโรงเรียนนั้นสอนดีมากที่สุด (ร้อยละ 9.3) และในการเลือกโดยไม่ได้ใช้เหตุผลของตนเองนั้นเป็นเพราะว่าผู้ปกครองเป็นผู้เลือกโรงเรียนใหม่มากที่สุด (ร้อยละ 12.9)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนกับประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.1 อาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครองด้วย

2.2 สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวด้วย

2.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่า

การที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของผู้ปกครองด้วย

2.4 จำนวนพี่น้อง ในครอบครัวของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียน

2.5 การรับข่าวสารความรู้จากแหล่งต่างกันมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับการรับข่าวสารความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ กันด้วย

2.6 การเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนมัธยมที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับประถมศึกษาตอนปลายด้วย

2.7 ภูมิฐานะของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับภูมิฐานะของนักเรียนด้วย

2.8 ประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กับประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นักเรียนเข้าศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนจบการศึกษามาด้วย

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษา และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในทางการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เมื่อจำแนกตาม

ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

3.1 นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเภทกัน มีทัศนคติต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายละเอียดก็พบว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมสามัญโรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค และโรงเรียนมัธยมระดับตำบล มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมชนบทและโรงเรียนราษฎร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมสามัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มอื่นนอกนั้นพบว่าทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเภทกัน มีทัศนคติต่อการศึกษากันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่านักเรียนโรงเรียนราษฎร์มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษามากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมและนักเรียนโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาคมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษามากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมระดับตำบล และโรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มอื่นนอกนั้นพบว่าทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเภทกัน มีทัศนคติต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายละเอียดก็พบว่านักเรียนในโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาคมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนมากกว่านักเรียนในโรงเรียนโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับกลุ่มอื่น ๆ นอกนั้นพบว่าทัศนคติต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน

4.1 นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ ธุรกิจ รับราชการ รับจ้าง เกษตรกร และอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพธุรกิจจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 นักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว แตกต่างกันจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า นักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจปานกลางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจต่ำและฐานะทาง เศรษฐกิจสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจต่ำมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างจากนักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจสูงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 นักเรียนซึ่งมีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในทำนองเดียวกันนักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน และนอกจากนี้ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า

นักเรียนรู้ที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 นักเรียนรู้ที่มีจำนวนที่นั่งในครอบครัวต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า นักเรียนรู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนที่นั่งมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนรู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนที่นั่งปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนรู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนที่นั่งน้อยจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนรู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนที่นั่งปานกลางและจำนวนที่นั่งมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.5 นักเรียนรู้ที่จบการศึกษาจากชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนต่างประเภทกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่านักเรียนรู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนรู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดเทศบาล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนราษฎร์

4.6 นักเรียนรู้ที่มีโอกาสเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเภทกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมสามัญมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมแบบประสม มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพนีโรงเรียนมัธยมในชนบทระดับตำบล มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนราษฎร์มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน

จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาชั้น เป็นนักเรียนที่มีสถานภาพส่วนตัวแตกต่างกันในทุกด้าน คือ ในด้านอาชีพของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากจะมีอาชีพค้าขาย เกษตรกร และรับราชการตามลำดับ

(ร้อยละ 30.5, 26.4 และ 22.4) ที่เป็นเช่นนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษานั้นอยู่ในเขตจังหวัดภาคกลางของประเทศ อาชีพหลักของคนไทยในกลุ่มนี้จึงเป็นอาชีพค้าขายและเกษตรกร แต่ก็พบอีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรนั้นไม่ได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อมากที่สุดทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าอาชีพเกษตรกรนี้ต้องการแรงงานของเด็กเพื่อช่วยเหลือในการทำงานเด็กจึงไม่ได้รับการส่งเสริมให้เข้าเรียนอย่างเต็มที่ซึ่งต่างกับการศึกษาของ เอลวี (Alvi, 1965:28) ที่ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนหญิงในภาคพื้นเอเชียที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยม พบว่าส่วนมากเป็นเพราะความยากจนและมีการจ้างแรงงานเด็กในงานเกษตรกรรม และอีกประการหนึ่งนั้นภูมิสำเนาของเด็กที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรนั้นมักจะอยู่ห่างไกลจากสถานที่ตั้งโรงเรียนทำให้การเดินทางมาโรงเรียนลำบาก ส่วนผู้ที่มีอาชีพค้าขายนั้นมักจะมีหลักแหล่งอยู่ในตัวเมืองหรือเขตชุมชนซึ่งก็จะมีโรงเรียนอยู่ใกล้ ๆ บ้าน เด็กในครอบครัวเหล่านี้จึงได้มีโอกาสเข้าเรียนในระดับมัธยมมากกว่า

นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่ออนัน อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 48.8) รองลงมาเป็นนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ส่วนนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีจำนวนน้อยที่สุด ทั้งนี้มีใ้ค้หมายความว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะไม่มีโอกาสได้เข้าเรียนระดับมัธยม แต่อาจจะเนื่องมาจากเหตุผลที่เกี่ยวกับลักษณะของโรงเรียนด้วยเพราะว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมักจะนิยมส่งบุตรหลานของตนเข้าไปเรียนในโรงเรียนในส่วนกลางหรือในเมือง ดังที่ ดร. กอ สวัสดิคพานิชได้กล่าวไว้ว่า "โรงเรียนในส่วนกลางจะมีคุณภาพดีกว่าโรงเรียนในส่วนภูมิภาค และโรงเรียนในเมืองจะมีคุณภาพดีกว่าโรงเรียนในชนบท ประชาชนจึงพยายามที่จะไปบุตรหลานของตนเข้าโรงเรียนที่มีคุณภาพดีกว่าวิธีการต่าง ๆ เป็นเหตุใหญ่ที่มีฐานะก็มีโอกาสดีกว่าผู้ที่มีฐานะยากจน" (กอ สวัสดิคพานิช; 2511:65) ส่วนครอบครัวที่ผู้ปกครองมีฐานะทาง

เศรษฐกิจปานกลางนั้นนับว่าเป็นจำนวนโดยเฉลี่ยของประชาชนทั้งนั้นจึงพบว่า จำนวนนักเรียนในครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจปานกลางได้มีโอกาสเข้าเรียน ในโรงเรียนมัธยมมากกว่าผู้ที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจระดับอื่น ๆ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของผู้ปกครองนั้นพบว่า จำนวนนักเรียน ที่มีผู้ปกครองการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 75.9) สำหรับการ ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษามีน้อยลงมาตามลำดับ การที่นักเรียนที่มีโอกาส ศึกษาถือเป็นนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษามากกว่าระดับอื่น ๆ นั้น จะเป็นเพราะการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นระดับที่สูงพอสมควรในเขต ทางจังหวัดเช่นนี้ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาเริ่มเข้าใจและ เห็นคุณค่าของการศึกษาและรู้สึกไม่พอใจในระดับการศึกษาของตนเองที่ได้ศึกษา มาน้อย จึงอยากส่ง เสริมให้บุตรหลานของตนได้เรียนสูงขึ้นไปกว่าคนอื่น การ ศึกษาครั้งนี้ตรงกับการศึกษาของ พล (พล. และแสงสว่าง, 2521:27)

ที่พบว่า นักเรียนไทยมุสลิมที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา 88 คน ต้องการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาถึง 55 คน แต่ผลการศึกษารังนี้ก็ขัดแย้งกับ การศึกษาของกรีน (Green, 1957:36) ที่กล่าวว่านักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อมัก มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาคำ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียน พบว่านักเรียน ที่มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัว ปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 46.4) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าโดยเฉลี่ยในกลุ่ม ตัวอย่างนี้นักเรียนมีจำนวนพี่น้องในครอบครัวระหว่าง 4-6 คนมากที่สุด จากการศึกษาของ ริชนี่ (ริชนี่ ลาซโรจน์, 2519:12-13) พบว่าผู้หญิงไทยที่แต่งงานแล้ว มีความต้องการที่จะมีบุตร 3-4 คน และเมื่อเฉลี่ยจำนวนบุตรในครอบครัวของ ประชากรไทยมี 6.6 ดังนั้นจำนวนครอบครัวที่มีบุตรในระดับปานกลางจึง เป็น ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไทย จึงพบว่านักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องปานกลาง ได้มีโอกาสเข้าเรียนเป็นจำนวนมากที่สุด

สำหรับแหล่งข่าวสารความรู้ที่นักเรียนได้รับมีข่าวสารจากผู้ปกครองและสมาชิกภายในบ้านมากที่สุด (ร้อยละ 31.8) รองลงมาคือได้รับข่าวสารจากครูซึ่งใกล้เคียงกับผู้ปกครอง และได้รับจากสื่อมวลชนและเพื่อนตามลำดับ จะเห็นได้ว่าในจำนวนแหล่งข่าวสาร 4 ประเภทนี้ ผู้ปกครองมีความสำคัญในการให้ความรูแก่นักเรียนมาก แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองของเด็กในวัยนี้ใส่ใจให้การเอาใจใส่ในคานข่าวสารความรู้แก่เด็กในครอบครัวอย่างมาก และเด็กก็มีความสนิทสนมและเชื่อฟังผู้ปกครองของตนมากกว่าครูและเพื่อน ๆ ซึ่งนับว่าผู้ปกครองเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการที่จะชักจูงหรือแนะนำเด็กในเรื่องข่าวสารความรู้ต่าง ๆ ทั้งในคานการศึกษาและแนวทางการประกอบอาชีพ และมีข้อยืนยันที่ชัดเจนจากการศึกษาคั้งนี้ ในการถามถึงเหตุผลในการเลือกเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียน ปรากฏว่าในกลุ่มที่นักเรียนเลือกโรงเรียนโดยไม่ค่าใช้จ่ายเหตุผลของคนนั้น เป็นเพราะว่าผู้ปกครองเป็นผู้เลือกโรงเรียนให้นักเรียนเรียนมากที่สุด (ร้อยละ 12.9) นอกจากนี้ยังพบว่าข่าวสารที่นักเรียนได้รับมาจากครูและครูแนะแนวมากพอ ๆ กับที่ได้รับจากผู้ปกครอง แสดงว่าครูในโรงเรียนประถมศึกษาได้เห็นความสำคัญของการสนเทศคานความรู้ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพจึงได้แนะนำให้ความรูแก่นักเรียนนอกเหนือจากการอบรมสั่งสอนวิชาการธรรมดา สำหรับการจำแนกประเภทของสื่อมวลชนที่นักเรียนได้รับข่าวสารความรู้นั้นพบว่านักเรียนได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด (ร้อยละ 51.3) ได้รับจากวิทยุและโทรทัศน์รองลงมาตามลำดับ ส่วนข่าวสารจากภาพยนตร์นั้นนักเรียนได้รับน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.0) ทั้งคงจะเป็นเพราะว่าหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่มีจำนวนมากฉบับและแพร่หลายมากที่สุด เป็นสื่อมวลชนที่เสนอข่าวทั้งภาพและตัวอักษรและยังคงสภาพอยู่ได้นานทั้งราคาก็ไม่แพงจนเกินไปอีกด้วย จึงทำให้นักเรียนให้ความสนใจและได้รับประโยชน์จากสื่อมวลชนประเภทนี้มากที่สุด สำหรับวิทยุนั้นก็ได้รับความนิยมรองลงมาแต่ข่าวสารจากวิทยุนี้มีเฉพาะช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ในรอบวันและข่าวที่เสนอเป็นเพียงแต่เสียงไม่คงทนเป็นหลักฐานให้ติดตามอ่านทบทวนได้ดังนั้นโอกาสที่นักเรียนจะได้รับฟังและจดจำจึงมีน้อย และใน

กรณีของโทรทัศน์ก็เช่นเดียวกันถึงแม้ว่าโทรทัศน์จะเสนอข่าวทั้งภาพและเสียงแต่ก็มีช่วงเวลาจำกัดเช่นเดียวกับวิทยุ และนอกจากนี้เครื่องรับโทรทัศน์ยังมีราคาแพงเกินกว่าที่ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวบางครอบครัวจะหาซื้อมาได้ วัสดุ ภาพยนตร์ที่ใค้มีการนำไปเผยแพร่ในต่างจังหวัดนั้นมักจะเป็นภาพยนตร์ที่ให้ความบันเทิงมากกว่าภาพยนตร์ที่จะเสนอข่าวสารความรู้ในแง่ของการศึกษาและการประกอบอาชีพแก่นักเรียน ดังนั้นสื่อมวลชนประเภทนี้จึงยังไม่ประโยชน์แก่นักเรียนน้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับประถมศึกษาตอนปลายนั้น พบว่าจำนวนนักเรียนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการมีมากที่สุด (ร้อยละ 42.7) รองลงมาคือกิจกรรมอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนกิจกรรมที่ส่งเสริมวิชาการนั้นมีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 5.3 เท่านั้น ผลการศึกษาครั้งนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของ ฉวี (ฉวี จ้อยสำเภา, 2520:176) ซึ่งศึกษาพบว่านักเรียนมีความปรารถนาในกิจกรรมสันทนาการอย่างมาก และการศึกษาของฉวีนี้ยังสอดคล้องกับผลการสำรวจของ รัตมีทอง (รัตมีทอง อุประวารณ, 2509:68) ซึ่งพบว่าวัยรุ่นอายุ 13-18 ปี มีความต้องการเกี่ยวกับเพื่อนและกิจกรรมสันทนาการอย่างมาก เหตุผลที่ผลการศึกษาคัดแย้งกันเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการวิจัยของฉวีนั้นได้ศึกษากับนักเรียนในกรุงเทพมหานคร และเป็นนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีช่วงอายุอยู่ในวัยรุ่นตอนกลางคือ 13-18 ปี เช่นเกี่ยวกับการศึกษาของรัตมีทอง ซึ่งช่วงพัฒนาการของวัยรุ่นตอนนี้อาจเป็นช่วงที่มีความสนใจในเรื่องการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของตนเอง และต้องการจะมีแผนการชีวิตที่เกี่ยวกับการศึกษา เพื่อเตรียมตนสำหรับประกอบอาชีพในอนาคต (Cobb อ้างจาก Strang , 1957:123-126, Gesell and others , 1956:35) เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาของผู้วิจัยแล้วจะเห็นว่าสถานภาพของนักเรียนในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดนั้นย่อมแตกต่างกัน ในกรุงเทพฯ นั้นนักเรียนสามารถจะหาสถานที่พักผ่อนสันทนาการนอกโรงเรียนได้มากกว่านักเรียนในต่างจังหวัดซึ่งนานครั้งจึงจะมีเทศกาลรื่นเริงให้นักเรียนได้สนุกสนาน เกิดใน

เพียง 7 โรง ดังนั้นจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมปีที่ 7 จึงมีสัดส่วนระหว่างโรงเรียนต่างกัน การเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงมีสัดส่วนแตกต่างกันไปด้วย

จากการศึกษาคั้งนี้ พบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมประเภทโรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท และโรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีฟในโรงเรียนมัธยมระดับตำบล มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทมากกว่าอยู่ในเมือง ส่วนนักเรียนในโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาค และโรงเรียนราษฎร์ มีจำนวนนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองมากกว่าในชนบท ทั้งนี้่าจะเป็นเพราะว่าการศึกษาคั้งนี้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในต่างจังหวัดและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนก็เป็นกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ในโครงการพัฒนาการศึกษาในชนบทเป็นส่วนใหญ่

สำหรับเหตุผลของนักเรียนในการเลือกเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้นพบว่า มีจำนวนนักเรียนเลือกโรงเรียนเพราะความสะดวกมากที่สุด (ร้อยละ 33.0) และเมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียนแล้วจะพบว่านักเรียนที่เลือกโรงเรียนเพราะความสะดวกได้แก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีฟในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลในชนบทที่เป็นคั้งนี้่าจะเป็นเพราะว่าในขอบข่ายของเรื่องความสะดวกนั้นข้อความได้กำหนดไว้ในเรื่องการไปมาสะดวก โรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน และมีพี่น้องเรียนอยู่ที่โรงเรียนนี้แล้ว ซึ่งเมื่อพิจารณาสภาพและลักษณะที่คั้งของโรงเรียนแล้วปรากฏว่าโรงเรียนมัธยมทั้ง 3 ประเภทนั้นเป็นโรงเรียนที่คั้งอยู่ในเขตชุมชน และถึงแม้จะอยู่ในชนบทก็เป็นโรงเรียนระดับตำบลที่อยู่ใกล้บ้านของนักเรียนทำให้ไม่ลำบากในการคมนาคมไปมาระหว่างโรงเรียนกับบ้าน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนมัธยมที่ทดลองสอนวิชาชีฟระดับตำบลนี้เป็นโรงเรียนของชุมชนโดยตรง มีความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนเรียนวิชาชีฟที่เป็นอาชีพหลักหรืออาชีพที่เป็นต้องการของท้องถิ่นนั้น และมีภาคปฏิบัติให้นักเรียนกลับไปฝึกงานวิชาชีฟนั้นจริง ๆ ที่บ้านด้วยและคั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดร่วมกันระหว่างครูและบุปกรรอง คั้งนั้นจึงเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่นักเรียนในชุมชนนั้นจะเลือกเรียนที่โรงเรียนประเภทนี้ ส่วนนักเรียนในโรงเรียน

ต่างจังหวัดจึงให้ความสนใจในกิจกรรมสหนาการในโรงเรียนมากกว่ากิจกรรม
 อย่างเป็น และในขณะที่เดียวกันกิจกรรมสหนาการนั้นยัง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้
 แสดงความสามารถเฉพาะตัวหรือได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น การเล่น
 กีฬา เล่นดนตรี หรือแสดงละคร เป็นต้น กิจกรรมสำคัญต่อมาที่นักเรียนเลือกเข้าร่วม
 คือกิจกรรมอาสาสมัครมาเพื่อประโยชน์ทั้งทำให้นักเรียนได้ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม
 เช่นกัน เพราะในต่างจังหวัดนั้นความสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อนบ้านและนักเรียนกับ
 โรงเรียนมีใกล้ชิดกันมาก ดังนั้นนักเรียนจึงสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร
 มาเพื่อประโยชน์มากเป็นอันดับรองลงมา ส่วนกิจกรรมเกี่ยวกับด้านวิชาการนั้นมี
 นักเรียนให้ความสนใจน้อยอาจเป็นเพราะว่าในแบบสอบถามนี้เป็นคำถามย้อนหลัง
 ถึงการเคยเข้าร่วมกิจกรรมในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งช่วงอายุของนักเรียน
 อยู่ในวัยประมาณ 10-13 ปี ซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนต้นที่ยังคงให้ความสนใจกับกิจกรรมที่
 สนุกสนานผจญภัยร่วมกับเพื่อน ๆ มากกว่าที่จะสนใจเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อเพิ่มพูน
 ความรู้ และการประกอบอาชีพ หรือกิจกรรมวิชาการที่ตนเองก็ถูกบังคับให้เรียนเต็ม
 หลักระบุอยู่แล้ว เขาจึงเลือกที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ
 น้อยกว่ากิจกรรมอื่น ๆ

สำหรับจำนวนนักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อจำแนก
 ตามประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่นักเรียนจบการศึกษามา นั้นพบว่า
 มีจำนวนนักเรียนที่จบจากโรงเรียนประชาบาลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากที่สุด
 (ร้อยละ 58.6) และรองลงมาเป็นนักเรียนที่จบจากโรงเรียนที่สังกัดเทศบาล
 และกรมสามัญศึกษานอกลดคามิลล่าดับ (ร้อยละ 9.6 และ 4.9) ที่เป็นดังนี้เพราะว่า
 จำนวนโรงเรียนประชาบาลนั้นมีมากกว่าโรงเรียนประถมศึกษาประเภทอื่น ๆ ใน 4
 จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้มีโรงเรียนประชาบาลจำนวนมากกว่า 700 โรงเรียน (การ
 ศึกษาประชาบาล, กอง, 2519) และมีโรงเรียนราษฎร์ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวน
 โรงเรียนประชาบาล ในขณะที่โรงเรียนประถมศึกษาของเทศบาลมี 25 โรงเรียน
 (การศึกษาประชาบาล, กอง, 2520) และโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญมี

โครงการมัธยมแบบประสมและโรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนในส่วนภูมิภาค นั้นมีเหตุผลในการเลือกโรงเรียนเพราะว่าความมีชื่อเสียงของโรงเรียน และ ขอบข่ายของเหตุผลก็คือ ครูในโรงเรียนนี้สอนที่โรงเรียนนี้มีชื่อเสียงคือ โรงเรียน นี้มีอุปกรณ์ทันสมัย และโรงเรียนนี้มีการสอนวิชาชีพ ซึ่งเหตุผลในการเลือกของนักเรียน นี้ตรงกับสภาพความเป็นจริง เพราะว่าโรงเรียนทั้งสองประเภทนี้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ในระดับโรงเรียนประจำจังหวัด หรืออำเภอที่เจริญมาก โครงการมัธยมแบบ ประสมนั้นจะมีหลักสูตรกว้างมีวิชาเลือกทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพให้นักเรียนได้เลือก ตามความถนัดและความสนใจของตน และโรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยม ในส่วนภูมิกาศนั้นนอกจากจะใช้หลักสูตรมัธยมแบบประสมแล้วยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อ ปรับปรุงคุณภาพให้เท่าเทียมกับโรงเรียนในกรุงเทพฯ อีกด้วย ดังนั้นจึงมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมเลือกของนักเรียน

ส่วนนักเรียนจำนวนมากที่สุดที่ไม่ได้ใช้เหตุผลของตนเองในการเลือก โรงเรียนคือนักเรียนในโรงเรียนโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท เมื่อ พิจารณาลักษณะของโรงเรียนประเภทนี้จะพบว่า เป็นโรงเรียนมัธยมระดับอำเภอซึ่ง ในอำเภอหนึ่ง ๆ จะมีโรงเรียนในระดับมัธยมเพียง 1 หรือ 2 โรงเรียน ดังนั้นนักเรียน ที่อยู่ในอำเภออื่น ๆ ที่ไม่ใช่เขตอำเภอเมืองจึงไม่มีใครมีโอกาสได้เลือกโรงเรียนตาม ความพอใจของตน จึง เป็นหน้าที่ของผู้นปกครองที่จะแนะนำบุตรหลานเข้าเรียน โรงเรียนประเภทนี้เพราะคำนึงถึงความสะดวก ความปลอดภัย และการไม่สิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไกลเพื่อไปเรียนในโรงเรียนที่ตัวจังหวัด การศึกษาตอนนี้ มีผลแสดงให้เห็นว่าผู้นปกครองมีอิทธิพลต่อการเรียนต่อของนักเรียนมาก ซึ่งคล้ายคลึง กับการศึกษาของสมพงษ์ (สมพงษ์ มีนระวัง, 2513:161) พบว่าผู้นปกครองมีอิทธิพล ต่อการเรียนต่อของนักเรียนมากกว่าครู โดยเฉพาะผู้นปกครองที่มีอาชีพค้าขาย ครู และข้าราชการอื่น ๆ ซึ่งตรงกับการศึกษาครั้งนี้เมื่อพิจารณาอาชีพผู้นปกครองของ นักเรียนในโรงเรียนโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบทพบว่าผู้นปกครองของ นักเรียนโรงเรียนนี้ส่วนมากมีอาชีพค้าขาย (รอยละ 23.2) มากกว่าอาชีพอื่น ๆ

และการศึกษาค้นคว้าก็ยังสนับสนุนผลการวิจัยของราตรี (ราตรี รุ่งโรจน์ดี, 2515: 96) ที่พบว่า ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียนมากกว่าครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเหตุผลที่นักเรียนทุกโรงเรียนเลือกน้อยที่สุดคือเหตุผลในเรื่องของเศรษฐกิจ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าจำนวนโรงเรียนรัฐบาลนั้นมีจำนวนมากเพียงพอที่นักเรียนสามารถจะเข้าเรียนได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมากนัก และเมื่อพิจารณาฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนจำแนกตามประเภทโรงเรียนแล้วปรากฏว่านักเรียนในโรงเรียนราษฎร์อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมากที่สุด (ร้อยละ 32.7) ดังนั้นนักเรียนจึงเห็นว่าเหตุผลในการเลือกโรงเรียนเพราะสภาพทางเศรษฐกิจนั้นเป็นข้อสำคัญน้อยที่สุด หรืออีกประการหนึ่งอาจจะ เป็นเพราะว่านักเรียนในวัยนี้ยังไม่มีความคิดหรือความรับผิดชอบในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นสำคัญ

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนกับประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.1 จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองนักเรียนกับประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทใด ๆ ขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครองด้วย ซึ่งแต่ละอาชีพนั้นจะมีผลทำให้จำนวนนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนแต่ละประเภทแตกต่างกันคือ พบว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพรับจ้างและเกษตรกรจะเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสามัญมาก เพราะเป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตเกษตรกรรมหรือเป็นโรงเรียนประจำอำเภอ ส่วนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้นจะมีผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจและอาชีพอื่น ๆ มากอาจจะ เป็นเพราะว่าผู้ปกครองที่เป็นนักธุรกิจนั้นเห็นความสำคัญของการสอนวิชาเลือกตามความถนัดของนักเรียน นักเรียนในโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาคและโรงเรียนราชนิกูลนั้นมีผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการ และคหบดี ที่เป็นดังนี้เพราะว่าโรงเรียนประเภทนี้มักเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และตั้งอยู่ในตัวเมืองซึ่งเป็นที่รวมของข้าราชการและพ่อค้า ผู้ปกครองที่มี

อาชีพเหล่านี้จึงนิยมส่งบุตรหลานของคนเขาเรียน ส่วนโรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลนั้น ปรากฏว่าผู้ปกครองของนักเรียนเป็นเกษตรกรมากที่สุดซึ่งก็ตรงกับความมุ่งหมายของการจัดโรงเรียนประเภทนี้ที่ต้องการให้เป็นโรงเรียนของชุมชนในเขตเกษตรกรรม และโรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบทนั้นผู้ปกครองนักเรียนจะมีอาชีพค้าขายมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะว่าตัวโรงเรียนประเภทนี้มักจะตั้งอยู่บริเวณใกล้ตัวอำเภอเพราะเป็นโรงเรียนมัธยมระดับอำเภอจึงเป็นแหล่งชุมนุมชนและแหล่งค้าขาย จึงสรุปได้ว่าการที่นักเรียนจะเขาเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครองด้วย

2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีผลเกี่ยวข้องกับกาเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ด้วย จากการศึกษาพบว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสามัญและโรงเรียนราษฎรจะอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนอื่น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทนี้มีหลักสูตรสายสามัญที่มุ่งให้นักเรียนเรียนหนักทางด้านวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเรียนต่อในระดับสูงต่อไป ครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจดีจึงไม่เคียดแค้นที่จะให้บุตรหลานของตนเรียนวิชาชีพที่ตองจบออกมาประกอบอาชีพโดยเร็ว จึงนิยมให้บุตรหลานเขาเรียนในโรงเรียนประเภทนี้ ถึงแม้ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากในโรงเรียนราษฎรก็ตาม สำหรับโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้นพบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมากที่สุด และปานกลางรองลงมา ทั้งนี้เป็นเพราะหลักสูตรมัธยมแบบประสมนั้นเป็นหลักสูตรที่มีวิชาเลือกเป็นวิชาชีพที่นักเรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัด และเมื่อจบชั้นมัธยมแล้วก็สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนั้นผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำจึงพอใจให้บุตรหลานได้เรียนโรงเรียนประเภทนี้เพื่อที่จะได้จบออกมาหางานช่วยเหลือทางบ้านโดยเร็ว ในโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาคพบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและสูงเป็นส่วนใหญ่ เพราะโรงเรียนประเภทนี้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในตัวเมืองในเขตที่ประชาชนมีฐานะเศรษฐกิจปานกลางและสูงมาก ดังนั้นผู้ปกครองที่มีฐานะดีจึง

นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนประเภทนี้ ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สุพจน์ ประเสริฐศรี, 2517:87) ที่พบว่านักเรียนที่มีโอกาสได้เข้าเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีอุปกรณ์การสอนที่ครบครัน มักเป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ส่วนโรงเรียนอีกสองประเภทคือโรงเรียนในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท และโรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาซีพีในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลในชนบท นั้นมีนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมากที่สุด เพราะโรงเรียนสองประเภทนี้เป็นโรงเรียนของชุมชนในชนบท ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวในเขตนี้ค่อนข้างต่ำ และการที่นักเรียนจะเดินทางไปเรียนในโรงเรียนอื่นที่อยู่ห่างไกลออกไปก็เป็นการลำบากและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากจึงจำเป็นต้องเรียนในโรงเรียนในหมู่บ้านของตนนั้น จะเห็นได้ว่าการที่นักเรียนจะเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นสำคัญด้วย

2.3 การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับการเข้าเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา นั้นพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบท และโรงเรียนโครงการทดลองสอนวิชาซีพีในโรงเรียนมัธยมระดับตำบล เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนทั้งสามประเภทนี้อยู่ในเขตชุมชนที่เป็นชนบท ซึ่งประชาชนส่วนมากในเขตชนบทมักมีการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะส่งบุตรหลานของเขาเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาคมาก เพราะผู้ปกครองเหล่านี้เข้าใจดีว่าโรงเรียนสองประเภทนี้มีหลักสูตรที่จัดให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนวิชาที่ตนเองและสนใจได้ซึ่งเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน และโรงเรียนดังกล่าวนี้ยังเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่อยู่ในตัว และมีชื่อเสียง อาจจะเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ผู้ปกครองระดับการศึกษาอุดมศึกษาเลือกให้บุตรหลานของตนอยู่ ส่วนโรงเรียนราชนครินทร์ ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากจะมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพราะในเขตที่โรงเรียนราชนครินทร์

ตั้งอยู่นั้นมักจะอยู่ในเขตตัวเมืองที่มีผู้นักครองส่วนใหญ่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา จึงเห็นได้ว่า การที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทไหนขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของผู้นักครองนักเรียนด้วย

2.4 จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพี่น้องในครอบครัวกับการเข้าเรียนต่อของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมประเภทต่าง ๆ นั้น ปรากฏว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้นักครองทุกคนนั้นมุ่งหวังที่จะให้บุตรของตนทุกคนได้รับการศึกษาโดยทั่วถึงกัน การที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนใดนั้นผู้นักครองมักจะไม่ค่อยคำนึงถึงจำนวนบุตรของตน แต่จะคำนึงถึงปัญหาอย่างอื่นมากกว่า เช่น การคมนาคมระหว่างโรงเรียนกับบ้าน การประหยัดในแง่เศรษฐกิจ ลักษณะที่ตั้งหรือชื่อเสียงของโรงเรียน และตลอดจนความต้องการของนักเรียน ดังนั้นจากการศึกษากว้างนี้จึงพบว่า การที่นักเรียนสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนพี่น้องในครอบครัวของนักเรียน

2.5 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารของนักเรียนจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ กับการเข้าเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประเภทต่าง ๆ นั้น พบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมสามัญได้รับข่าวสารจากเพื่อนและสื่อมวลชนมากที่สุด นักเรียนโรงเรียนมัธยมแบบประสมรับข่าวสารจากครูและเพื่อนนักเรียนโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาครับข่าวสารจากครูมากที่สุด นักเรียนโรงเรียนโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบทรับข่าวสารจากครูและสื่อมวลชนมากที่สุด นักเรียนโรงเรียนมัธยมประจำตำบลรับข่าวสารจากผู้นักครองและครูมาก และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์รับข่าวสารจากผู้นักครองและสื่อมวลชนมากที่สุด จะเห็นได้ว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมแต่ละประเภทได้รับข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ กันนั้น มักจะได้รับควบคู่กัน 2 ประเภทของแหล่งข่าวสาร ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ข้อคำถามในแบบสอบถามนั้นกำหนดให้นักเรียนสามารถเลือกตอบข้อความที่เกี่ยวข้องกับแหล่งข่าวสารที่นักเรียนได้รับได้มากกว่า 1 ประเภท โดยสรุปแล้วจะเห็นว่า ครู เพื่อน ผู้นักครอง และสื่อมวลชน เป็นแหล่งข่าวสารที่สำคัญสำหรับนักเรียน โดยเฉพาะสื่อมวลชน

คือหนังสือพิมพ์ นับว่าเป็นแหล่งข่าวสารที่ให้ประโยชน์แก่นักเรียนมากที่สุดในจำนวนสื่อมวลชนทั้งหมด

2.6 การที่นักเรียนได้เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมประเภทต่าง ๆ นั้นมีความสัมพันธ์กับการที่นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างประเภทกัน จากการศึกษาพบว่ากิจกรรมที่นักเรียนโรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนในโครงการปรับปรุง โรงเรียนมัธยมในชนบท และโรงเรียนมัธยมโครงการทดลองสอนวิชาชีพระดับตำบล เคยเข้าร่วมนั้นคือกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มากที่สุดเหมือนกัน ส่วนโรงเรียนมัธยมแบบประสมมีนักเรียนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการมากที่สุด นักเรียนโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนในส่วนภูมิภาค เคยร่วมกิจกรรมสันทนาการและวิชาการมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมจะพบว่า นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการมากที่สุด สาเหตุที่เมื่อแยกประเภทโรงเรียนแล้วพบว่านักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการมีจำนวนน้อย อาจจะเป็นเพราะว่าข้อคำถามในแบบสอบถามนั้นกำหนดให้นักเรียนเลือกตอบได้มากกว่าหนึ่งกิจกรรม ดังนั้นจึงมีจำนวนกิจกรรมที่เข้าซ้อนกันอยู่ เมื่อแยกประเภทโรงเรียนแล้วปรากฏว่านักเรียนที่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนประเภทต่าง ๆ นั้นเคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากกว่าคนละหนึ่งประเภทของกิจกรรมเป็นจำนวนมากและประเภทของกิจกรรมก็แตกต่างกัน สรุปได้ว่าการที่นักเรียนเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมประเภทใดนั้น ขึ้นอยู่กับประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นักเรียนเลือกเข้าร่วมในขณะที่เรียนในระดับศึกษาตอนปลายด้วย

2.7 จากการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาของนักเรียนกับการที่นักเรียนได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมต่างประเภทกันนั้น เมื่อพิจารณารายละเอียดจะพบว่า โรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนในโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบท และโรงเรียนมัธยมระดับตำบลจะมีจำนวนนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทมากกว่าในเมือง ส่วนโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค และโรงเรียนราษฎร์ พบว่ามีจำนวนนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองมากกว่าในชนบท ทั้งนี้ก็เป็นไปตามลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนแต่ละประเภท

ดังกล่าวมาแล้วคือ โรงเรียน 4 ประเภทแรกมักจะตั้งอยู่ในเขตชุมชนระดับอำเภอ หรือชนบท ดังนั้นจึงมีนักเรียนจากชนบทมาเข้าเรียนมาก ส่วนโรงเรียน 2 ประเภท หลังนั้นมักจะตั้งอยู่ในเมืองหรือตัวจังหวัดหรือเขตอำเภอที่เจริญ นักเรียนที่เข้ามาเรียน จึงเป็นนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตในเมือง เช่นกันทั้งนี้เพราะ เนื่องมาจากความสะดวกและการประหยัดทางเศรษฐกิจเป็นเหตุผลที่สำคัญ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการที่นักเรียนจะเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทใดนั้นขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาของนักเรียนด้วย

2.8 จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายที่นักเรียนจบการศึกษามากับการเข้าเรียนต่อของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ นั้นพบว่า นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนประถมศึกษาจะมาเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมระดับตำบล และโรงเรียนในโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบทมาก นักเรียนที่จบจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจะมาเข้าเรียนในโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมในส่วนภูมิภาค และโรงเรียนมัธยมแบบประสมมากที่สุด ส่วนนักเรียนที่จบจากโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนเทศบาลจะมาเข้าเรียนโรงเรียนราษฎร์มากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจจะขึ้นอยู่กับลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนแต่ละประเภทเช่นกัน คือ โรงเรียนประถมานั้นจะมีอยู่ในเขตที่นอกเขตเทศบาลออกไปซึ่งนับว่าเป็นเขตชนบทและมีจำนวนโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนประถมศึกษาประเภทอื่น เมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนประถมแล้วก็จะมาเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมที่อยู่ใกล้บ้านคนในเขตชนบทเช่นกันก็ได้แก่โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบท และโรงเรียนโครงการทดลองสอนวิชาชีวะในโรงเรียนมัธยมระดับตำบล ส่วนโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญนั้นจะมีอยู่เฉพาะในตัวจังหวัดหรืออำเภอเมือง เมื่อนักเรียนจบการศึกษามากก็จะเลือกเรียนต่อในโรงเรียนในเมืองที่ใกล้บ้านคนอันได้แก่โรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนในโครงการพัฒนามัธยมในส่วนภูมิภาคเช่นเดียวกัน สำหรับนักเรียนที่เรียนจบจากโรงเรียนเทศบาล และโรงเรียน

ราษฎรซึ่งเป็นโรงเรียนในเขตตัวเมืองเป็นส่วนมากก็จะเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎรเช่นกันและยังมีกรณีที่โรงเรียนราษฎรบางโรงเรียนอาจจะมีการศึกษาสองระดับคือทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อความสะดวกเมื่อนักเรียนจบระดับประถมศึกษาในโรงเรียนราษฎรเหล่านี้แล้วก็อาจเข้าเรียนต่อระดับมัธยมได้เลย หรืออาจจะมีเหตุผลอื่น เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนราษฎร ($\bar{X} = 67.3501$) และโรงเรียนเทศบาล ($\bar{X} = 65.9595$) มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญ ($\bar{X} = 83.5490$) ทำให้นักเรียนในโรงเรียนราษฎรและโรงเรียนเทศบาลสอบคัดเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐบาลได้น้อยกว่านักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของกรมสามัญ และในการรับนักเรียนเข้าเรียนโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมนั้นยังถือการสอบคัดเลือกเข้าเป็นสำคัญอยู่

ตอนที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษา และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน

3.1 จากการศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน พบว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนมัธยมแบบประสม โรงเรียนโครงการพัฒนามัธยมในส่วนภูมิภาค และโรงเรียนมัธยมทดลองสอนวิชาชีพระดับตำบล มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนมากกว่านักเรียนในโรงเรียนโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบท และโรงเรียนราษฎร ทั้งนี้เมื่อพิจารณาสภาพความเป็นจริงด้านลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน หลักสูตร และการบริหารภายในโรงเรียนก็พบว่าสภาพแวดล้อมทั่วไปในโรงเรียน 4 ประเภทข้างต้นนั้นมีสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น โรงเรียนมัธยมสามัญเป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรการสอนมุ่งหนักไปในทางวิชาการมาก โรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนโครงการพัฒนามัธยม ส่วนภูมิภาคก็เป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรมัธยมแบบประสมที่มีวิชาเลือกมาก และยังเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่อีกด้วย ส่วนโรงเรียนโครงการทดลองสอนวิชาชีพระดับตำบล

นั้นแม้จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กแต่ก็เป็นโรงเรียนในโครงการทดลองสอนที่เบิกใหม่ที่สุด และยังได้รับความสนใจจากหน่วยราชการ และได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากผูปกครองในชุมชนนั้นเป็นอย่างดี เพราะเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาชีพที่เป็นที่ต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้สภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน ทั้งอาคารสถานที่ อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการดูแลเอาใจใส่จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดย่อมเป็นที่พอใจของนักเรียนมากกว่าสภาพของโรงเรียนมัธยมโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบท และโรงเรียนราษฎรถึงแม้ว่าโรงเรียนโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบทจะเป็นโรงเรียนในโครงการพิเศษของรัฐบาลก็ตามแต่เนื่องจากโรงเรียนประเภทนี้อยู่ในเขตชนบทที่ห่างไกลจากหน่วยราชการ หรือการเยี่ยมเยียนดูแลของผู้ใหญ่ในวงราชการ จึงทำให้สภาพของโรงเรียนไม่ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือมีอุปกรณ์ทันสมัยมาเสมอ ทำให้นักเรียนไม่ค่อยพอใจในสภาพของโรงเรียนของตนมากเท่าที่ควร และเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนราษฎรก็จะสังเกตได้ว่านักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนราษฎรส่วนมากนั้นเป็นเพราะว่าอยู่ใกล้บ้านประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าไม่สามารถสอบคัดเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลได้ จึงจำเป็นต้องเรียนในโรงเรียนราษฎรทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีความพอใจในสภาพโรงเรียนของตนเท่าที่ควร และจากรายละเอียดก็ยังพบอีกว่านักเรียนในโรงเรียนโครงการทดลองสอนวิชาชีพในมัธยมระดับตำบลมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนดีกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมสามัญ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน 2 ประเภทนี้ จะพบว่าสภาพของโรงเรียนมัธยมระดับตำบลซึ่งเป็นโรงเรียนในโครงการใหม่ที่เพิ่งเริ่มเมื่อปี 2519 นี้เอง ยังอยู่ในสภาพที่ได้รับความสนใจและสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องของหลายฝ่าย และนอกจากนี้หลักสูตรของโรงเรียนแบบนี้ยังเอื้อต่อความสนใจและความพอใจของเด็กอีกด้วย ในขณะที่โรงเรียนมัธยมสามัญมีหลักสูตรเก่าที่เน้นหนักไปทางวิชาการ เป็นส่วนใหญ่ นักเรียนจึงมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนมัธยมระดับตำบลมากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมสามัญ

3.2 จากการศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษา พบว่า นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษามากกว่านักเรียนในโรงเรียนโครงการทดลองสอนวิชาสี่พระคัมภีร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในหลักสูตรของโรงเรียนราษฎร์นั้นเป็นหลักสูตรสามัญที่มุ่งทางวิชาการมาก ส่วนหลักสูตรของโรงเรียนโครงการทดลองสอนวิชาสี่พระคัมภีร์มัธยมระดับค้ำบลดนั้นเป็นหลักสูตรมัธยมแบบประสมที่มุ่งให้นักเรียนประกอบอาชีพมากกว่าศึกษาต่อ ประกอบกับข้อคำถามในแบบสอบถามทัศนคติต่อการศึกษานั้นมีจำนวนข้อคำถามในค่านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพเพียง 6 ข้อในจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ ดังนั้นจึงทำให้คะแนนเฉลี่ยของทัศนคติในทางการศึกษาเพื่อจุดประสงค์อย่างอื่น เช่น ชื่อเสียง การเพิ่มพูนความรู้ และการพัฒนาประเทศชาติ ของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมระดับค้ำบลด ส่วนนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสมโรงเรียนโครงการพัฒนามัธยมส่วนภูมิภาคนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษามากกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมระดับค้ำบลด และโรงเรียนโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบท ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาคเป็นหลักสูตรวิชาเลือกที่ให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและลักษณะของโรงเรียน 2 ประเภทนี้ยังเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงอยู่ในหัวเมือง ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและพอใจว่าตนเองจะประสบความสำเร็จในการศึกษาและประกอบอาชีพตามที่ตนได้เลือกไว้ จึงทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษามากกว่า นักเรียนในโรงเรียนโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบท และโรงเรียนมัธยมที่สอนวิชาสี่พระคัมภีร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและอยู่ในชนบท

3.3 จากการศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนนั้นพบว่า นักเรียนในโรงเรียนโครงการพัฒนาโรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาคมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนมากกว่านักเรียนในโรงเรียนโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบท ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมส่วนภูมิภาคนั้นเป็นโรงเรียนในหัวเมือง เป็นโรงเรียน

ขนาดใหญ่และมีชื่อเสียง และผู้ปกครองของนักเรียนเองก็พอใจและภูมิใจที่นักเรียนสามารถสอบคัดเลือกเข้ามาเรียนได้ ผู้ปกครองจึงให้การสนับสนุนทางการเรียนอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังพบอีกว่านักเรียนในโรงเรียนประเภทนี้มีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง และมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางและสูง การศึกษาคครั้งนี้ ตรงกับการวิจัยของ เวทซิงตัน (Worthington, 1971:7-10) ที่ได้ศึกษาพบว่าผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมระดับกลางและสูงให้การส่งเสริมการเรียนของ เด็กในความปกครอง สูงกว่าผู้ปกครองที่มีฐานะระดับ เศรษฐกิจสังคมต่ำ ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนโครงการพัฒนามัธยมส่วนภูมิภาคมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของตนมากกว่านักเรียนในโรงเรียนโครงการปรับปรุงมัธยมในชนบท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะพบว่าผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมชนบทมีฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ และผู้ปกครองก็มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด การที่ทำให้นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนประเภทนี้ก็เพราะว่ามีความสะดวกในการเดินทางและเป็นการประหยัดเศรษฐกิจ และนอกจากนี้การที่ผู้ปกครองมีฐานะทาง เศรษฐกิจต่ำอาจจะจำเป็นต้องใช้แรงงานนักเรียนในการช่วยทำงาน จึงทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณปกครองไม่ให้การส่งเสริมการศึกษาของตนเท่าที่ควร จึงมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาน้อยกว่านักเรียนในโรงเรียนโครงการพัฒนามัธยมส่วนภูมิภาค สำหรับกลุ่มโรงเรียนประเภทอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบแล้วไม่พบว่านักเรียนมีทัศนคติต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจจะ เป็นเพราะว่าลักษณะของโรงเรียน และฐานะทาง เศรษฐกิจและระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนประเภทที่เหลือนั้นไม่มีความแตกต่างกันมาก การส่งเสริมการศึกษาจึงไม่มีผลแตกต่างกัน และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าแบบสอบถามทัศนคติที่ใช้ในครั้งนี้นักเรียนเป็นผู้ตอบเองไม่ได้เป็นการสอบถามผู้ปกครองถึงความตั้งใจในการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนโดยตรงจึงทำให้ได้รับข้อมูลจากความคิดเห็นของนักเรียนเพียงฝ่ายเดียวอาจจะไม่ตรงตามความตั้งใจของผู้ปกครองก็ได้

ตอนที่ 4 การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน

4.1 จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่าง
กันจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า นักเรียนที่
ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพ ธุรกิจ รับราชการ รับจ้าง และเกษตรกร นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพ
ธุรกิจจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ
นอกจากอาชีพที่กล่าวมาแล้ว สำหรับการศึกษาครั้งนี้ชี้ชัดเกี่ยวกับการศึกษาของวัฒนา
(วัฒนา พุ่มเล็ก, 2513:85) ที่ศึกษาพบว่าอาชีพของบิดามารดาของนักเรียนที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับบิดามารดาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
มีอาชีพคล้ายกันคือ รับราชการ เป็นอันดับหนึ่ง และค้าขายเป็นอันดับสอง ผลการ
ศึกษาที่ชี้ชัดแย้งกันเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ในการศึกษาของวัตนานั้น ได้ศึกษา
กับนักเรียนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งสภาพของนักเรียนและ
ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสาธิตนั้นย่อมแตกต่างจากนักเรียนและผู้ปกครอง
นักเรียนในโรงเรียนของกรมสามัญและโรงเรียนราษฎร์ทั่ว ๆ ไป จึงทำให้ผลการ
วิจัยครั้งนี้ชี้ชัดแย้งกันได้ แต่การศึกษาของผู้วิจัยครั้งนี้มีผลสอดคล้องกับการศึกษา
ของสุนันท์ (สุนันท์ ศลโกสม, 2516:135-196) ซึ่งพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพการเกษตรจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจ
จะเป็นเพราะว่าอาชีพการเกษตรส่วนมากต้องการใช้แรงงานจากนักเรียนผู้
ประกอบอาชีพนี้ก็ต้องอยู่ไกลจากตัวเมืองออกไป นักเรียนอาจจะมีควมลำบากใน
การเดินทางมาเล่าเรียนและต้องใช้เวลาส่วนมากไปในการช่วยงานเกษตรกรรม
เวลาที่จะเอาใจใส่กับบทเรียนจึงลดน้อยลง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนกลุ่มนี้ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ

4.2 นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วพบว่า นักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจ
ปานกลางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจต่ำและฐานะ

ทาง เศรษฐกิจสูง การศึกษาของผู้วิจัยครั้งนี้มีผลขัดแย้งกับการวิจัยของ แฟรงเกิล (Frankel, 1957:174) ซึ่งพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทาง เศรษฐกิจสังคมสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำ การศึกษาของแฟรงเกิลนี้ก็ยิ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Faculty of Education, Chulalongkorn University, 1964:30) ที่พบว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจ สังคมสูงจะสอบไล่คะแนนดีกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำ ส่วนในการศึกษาค้นคว้านี้พบว่านักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน สูงกว่านักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจของ ครอบครัวสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เหตุที่ผลการวิจัยขัดแย้งกันเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการวิจัย ของแฟรงเกิลและการศึกษาของ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กระทำกับ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในเขตเมืองหลวง และในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีคุณภาพดี เช่นโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย ที่ส่วนมากผู้ที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจสูงนิยมส่งบุตรหลานเขาเรียน ส่วนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษานั้นเป็นกลุ่มตัวอย่างในต่าง จังหวัดและโรงเรียนในเขตชนบทที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ของนักเรียนมีฐานะทาง เศรษฐกิจปานกลางและต่ำ (ร้อยละ 48.8 และ 36.9 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มนี้จึง มีอิทธิพลต่อกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจซึ่งมีอยู่น้อย ทำให้ผลการ ศึกษาที่ออกมาคล้อยตามกลุ่มนักเรียนกลุ่มใหญ่

4.3 นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายละเอียดอีกพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับประถมศึกษา และท่านเองเดียวกันนักเรียนที่มีผู้ปกครองการศึกษาระดับอุดมศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครอง ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้านี้

สอดคล้องกับผลการึกษาของวัชนา (วัชนา พุ่มเล็ก, 2513:85) ซึ่งพบว่าบิคา มารคา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงมีแนวโน้มที่จะมีการศึกษาสูงกว่าบิคา มารคา ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ และนอกจากนี้จากการศึกษาของโออีซีดี (OECD : Organization for Economic Co - operation and Development) (อ้างจากศรีเพ็ญ สุภพิทยากุล, 2518:19) ได้เขียนสรุปไว้ว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการศึกษาดีข้อมมีแรงจูงใจในทางการศึกษาสูงกว่าเด็กที่มาจากชนชั้นกรรมกร และมักจะมีคะแนนดีกว่า ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า การที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงข้อมมีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียน เพราะผู้ปกครองข้อมเอาใจใส่ดูแล และมีความคาดหวังให้นักเรียนมีผลการเรียนที่อยู่เสมอ

4.4 นักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนพี่น้องน้อยจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนพี่น้องปานกลาง และจำนวนพี่น้องมาก ที่เป็นดังนี้เพราะว่าในครอบครัวที่มีจำนวนพี่น้องน้อยนั้น พ่อแม่สามารถเอาใจใส่ดูแล ให้ได้รับการศึกษาอย่างดีที่สุดมากกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนพี่น้องมาก ดังที่มีชัย วีระไวทยะได้กล่าววว่า (วิลาวัณย์ จรรย์ยานนท์, 2518:399-304) "คุณแต่งงานควรมีจำนวนบุตรในครอบครัวไม่เกิน 2 คน เพื่อที่พ่อแม่จะได้ดูแลให้เขาได้รับการศึกษาอย่างดีที่สุด" นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนพี่น้องมากกับนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนพี่น้องปานกลาง พบว่านักเรียนที่มีพี่น้องมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องปานกลาง ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่าจากการแบ่งกลุ่มตัวอย่างของจำนวนพี่น้องในครอบครัวที่แบ่งเป็นช่วงปานกลาง 4-6 คน และช่วงมากคือ 7 คนขึ้นไปนั้น จำนวนพี่น้องในการแบ่งสองกลุ่มนี้มีจำนวนใกล้เคียงกันและมีแนวโน้มใกล้เคียงจำนวนเฉลี่ยของสถิติการมีบุตรของครอบครัวไทยคือ 6.6 และเมื่อพิจารณารายละเอียดของคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์แล้วนักเรียนที่มีจำนวนพี่น้องมากมีคะแนนเฉลี่ยจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวปานกลางเพียงเล็กน้อย ($\bar{X}$:65.7823, $\bar{X}$:64.6847)

4.5 นักเรียนที่จบการศึกษาจากชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนต่างประเภทกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมปีที่ 7 แตกต่างกันโดยเฉพาพบว่านักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาประเภทอื่น ๆ มากตามลำดับคือ โรงเรียนสังกัดเทศบาล โรงเรียนประชาบาลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนราษฎร์ แต่พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนเทศบาล โรงเรียนประชาบาล และโรงเรียนราษฎร์ ที่ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษานั้นมีจำนวนโรงเรียนน้อยกว่าโรงเรียนประเภทอื่น และขึ้นตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรงทั้งนี้การควบคุมคุณภาพหรือการตรวจสอบให้การนี้เทศจึงทำให้สะดวกและทั่วถึง นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญจึงมีคะแนนผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนประถมกลุ่มอื่น ๆ สำหรับโรงเรียนราษฎร์นั้นมีคะแนนเฉลี่ยจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงเป็นอันดับที่ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนราษฎร์จำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของตนให้สูงขึ้นเพื่อที่ประชาชนจะได้ให้ความนิยมเชื่อถือส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน และอีกประการหนึ่งโรงเรียนราษฎร์สามารถเก็บค่าเล่าเรียนได้แพงกว่าโรงเรียนของรัฐบาลจึงทำให้สามารถปรับปรุงคุณภาพการเรียนของนักเรียนได้สูงกว่าโรงเรียนรัฐบาลอีก 2 ประเภทสำหรับโรงเรียนประชาบาลที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นมีระดับผลการเรียนสูงเป็นอันดับที่ 3 ซึ่งยังต่ำกว่าโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนกรมสามัญ ทั้งนี้เนื่องมาจากจำนวนของโรงเรียนประชาบาลนั้นมีมากกว่าโรงเรียนประเภทอื่น อาจจะทำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีจำนวนไม่มากนักให้ความดูแลเอาใจใส่ไม่ทั่วถึง นอกจากนี้กองวางแผนงานกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ยังได้กล่าวถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการบริหารการศึกษาประชาบาลว่า (อ้างจาก วรวิทย์ วสันสรากร, 2519:119) มีปัญหา

ก็ไม่มีอิทธิพลที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นแตกต่างกัน

ตอนที่ 5 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสามัญ โรงเรียนในโครงการมัธยมแบบประสม โรงเรียนในโครงการพัฒนาโรงเรียนในส่วนภูมิภาค โรงเรียนในโครงการทดลองสอนวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมระดับตำบลในชนบท และโรงเรียนราษฎร์ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่พบว่าสำหรับนักเรียนโรงเรียนโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมในชนบทนั้นมีความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเรียนที่ 1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุหลายประการด้วยกัน คือ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมชนบทนี้เป็นนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทมากที่สุด และเมื่อคำนึงถึงสภาพท้องถิ่นชนบทที่มีโรงเรียนมัธยมเพียง 1-2 โรงเรียนในแต่ละอำเภอ ตัวโรงเรียนอาจจะอยู่ใกล้อำเภอ แต่โรงเรียนประถมศึกษาคือโรงเรียนประชาบาลนั้นมีอยู่มากกระจายกันออกไปตามตำบลและหมู่บ้านต่าง ๆ ที่ห่างไกลกัน เมื่อนักเรียนเรียนระดับประถมศึกษานั้นนักเรียนก็ยังสามารถเลือกโรงเรียนประชาบาลที่อยู่ใกล้บ้านคนได้ แต่เมื่อจะเข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยม บางคนก็อาจจะได้เรียนอยู่ใกล้บ้าน ในกรณีที่บ้านไม่ห่างไกลจากตัวอำเภอนัก ส่วนนักเรียนที่อยู่ในหมู่บ้านห่างไกลออกไป

ก็จะได้รับความลำบากในการเดินทางมาเรียน ทั้งที่เมื่อครั้งอยู่โรงเรียนประจำภาค
เขาอาจจะ เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนดี เมื่อเปลี่ยนโรงเรียนใหม่และเดินทางไกล
ขึ้นอาจมีผลทำให้เหนื่อย และผลการเรียนลดลง อีกประการหนึ่งจากการศึกษา
พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมชนบทนี้เป็นกลุ่มที่มีฐานะทาง
เศรษฐกิจครอบครัวต่ำที่สุด ดังนั้นผู้ปกครองจึงอาจจะไม่ได้ให้การสนับสนุนในเรื่อง
อุปกรณ์การเรียนโดยครบครัน และจากการเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อ
ผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียนก็ได้พบว่า นักเรียนในโรงเรียน
ประเภทนี้มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ปกครองในด้านการศึกษาของตนนั้นน้อยกว่า
นักเรียนในโรงเรียนกลุ่มอื่น ๆ นอกจากนี้อาจจะ เป็นเพราะว่าเด็กวัยนี้เริ่มโตพอที่
แบ่งเบาภาระของผู้ปกครองได้แล้ว ผู้ปกครองจึงต้องการใช้แรงงานเด็กให้ช่วย
ทำงานมากกว่าที่จะให้มีเวลาได้เอาใจใส่ในการเรียนอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการการศึกษา

1.1 เนื่องจากผู้ปกครอง เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการที่
นักเรียนจะมีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เพราะจากการศึกษา
ครั้งนี้พบว่า การที่นักเรียนเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทใดนั้น
มีความสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษาของ
ผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถึงระดับ .001 ดังนั้นทางโรงเรียนจึงควรจะ
หาวิธีการให้ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงคุณค่าของการศึกษาของนักเรียน โดย
โรงเรียนควรจะมีการติดต่อกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในด้าน
ข่าวสารการอาชีพ และความเคลื่อนไหวในวงการการศึกษาและสังคม โดยจัดกิจกรรม
ต่าง ๆ เช่น สมาคมหรือชมรมผู้ปกครองและครู โครงการร่วมกันระหว่างบ้านกับ
โรงเรียน เป็นต้น ถ้าผู้ปกครองได้เข้าใจประโยชน์ของการศึกษาอย่างแท้จริงแล้ว
ก็คงจะยินดีส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาสติปัญญาและความสามารถ

ของเด็กอย่างเต็มที่ ในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองนั้น ทางโรงเรียนควรจะจัดหาทุนการศึกษาให้แก่เด็กเรียนที่ยากจน เช่น ทุนสำหรับนักเรียนที่ความประพฤติดีแต่ยากจน มีโครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็กขาดแคลน บริการทางานพิเศษสำหรับเด็กและให้ค่าตอบแทนเป็นทุนการศึกษาหรืออุปกรณ์การเรียน เพื่อให้เด็กยากจนได้มีโอกาสเสมอภาคทางการเข้าศึกษาต่อในระดับนี้ สำหรับโรงเรียนที่รัฐจะจัดให้แก่ท้องถิ่นนั้นควรจะคำนึงถึงลักษณะอาชีพของผู้ปกครองด้วย เช่น จัดโรงเรียนที่มีหลักสูตรมุ่งไปทางเกษตรกรรมในชุมชนที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จัดหลักสูตรมุ่งไปทางธุรกิจหรือพาณิชย์ในชุมชนที่ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย เป็นต้น เพื่อผู้ปกครองจะได้เห็นว่าเมื่อเด็กของตนเข้าเรียนแล้ว จะจบออกมาประกอบอาชีพในท้องถิ่นคนและรับมอบค่าเนนกิจการแทนคนได้

1.2 จากผลของการศึกษาที่พบว่า การที่นักเรียนมีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาชั้นขึ้นขึ้นอยู่กับแหล่งการรับข่าวสารของนักเรียนด้วย น่าจะเป็นแนวทางให้ครู ผู้ปกครอง และสื่อมวลชน ร่วมกันในการจัดบริการสนเทศแก่นักเรียนทั้งในค่านการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ โรงเรียนควรจะต้องเรื่องการให้บริการสนเทศในค่านการอาชีพ และการศึกษาต่อแก่นักเรียนและผู้ปกครองเป็นเรื่องสำคัญ โดยจัดให้ครูแนะแนวหรือครูที่ได้รับมอบหมายใหม่หน้าที่รับผิดชอบในค่านนี้ โดยเฉพาะ นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดโครงการบริการสื่อมวลชนที่ให้บริการแก่นักเรียน เช่น จัดให้มีโครงการวิทยุโรงเรียนเพื่อเผยแพร่ความรู้ ห้องสมุดจัดบริการเอกสารและหนังสือพิมพ์ประเภทต่าง ๆ และแนะนำให้นักเรียนอ่านและฟังข่าวอย่างมีวิจารณญาณในหมู่บ้านที่มีอ่านหนังสือพิมพ์สำหรับประชาชนโดยทั่วถึง และสื่อมวลชนร่วมกันเผยแพร่ความรู้โดยออกกระจายเสียงทางสถานีวิทยุประจำท้องถิ่น และคัดเลือกตีพิมพ์บทความที่ให้ความรู้แก่นักเรียนในหนังสือพิมพ์ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับข่าวสารที่เป็นความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อ และการอาชีพอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

1.3 จากผลการศึกษาที่พบว่านักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อนี้ เคยเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เป็นกิจกรรมสันตนาการมากที่สุดนั้น ทางโรงเรียนควรจะได้ส่งเสริมให้มีกิจกรรมค่านี้อย่างต่อเนื่องจนกำหนดชนิดของกิจกรรมที่ให้ประโยชน์แก่นักเรียน ในด้านความรู้ ทางวิชาการเพิ่มเติมเข้าไปด้วยเพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และเป็นคนที่พร้อมที่จะแสวงหาความรู้และความก้าวหน้า อันจะช่วยให้ได้มีโอกาสศึกษาต่อและ เตรียมตัว เพื่ออนาคตได้ดียิ่งขึ้น

1.4 จากผลการศึกษาที่พบว่า จำนวนพี่น้องในครอบครัวมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้น น่าจะเป็นแนวทางในการจัดเผยแพร่ความรู้ในเรื่องประชากรศึกษา และการวางแผนครอบครัว แก่ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีการจำกัดจำนวนสมาชิกในครอบครัว อันจะมีผลทำให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษาดีขึ้น เพื่อที่จะได้เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถอันจะได้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

1.5 ถึงแม้ว่านักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบทและได้เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมจะมีจำนวนที่ใกล้เคียงกับนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง ซึ่งเป็นการแสดงว่าประชาชนในชนบทมีแนวโน้มสนใจในการศึกษามากขึ้นก็ตาม แต่จากการศึกษาพบว่านักเรียนในชนบทนั้นยังมีทัศนคติที่ไม่ค่อยดีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียนในเขตชนบท ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาควรให้ความเอาใจใส่ในสภาพของการศึกษาในชนบทให้มากขึ้น ทั้งในด้านอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ การจัดสรรอัตราครู ที่มีวุฒิที่เหมาะสมประจำแต่ละโรงเรียน ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการของชุมชนและนอกจากนี้ควรขยายและส่งเสริมการศึกษา นอกโรงเรียนแก่นักเรียนที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนอย่างกว้างขวาง และทั่วถึงอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะได้มีการสอบถาม หรือสัมภาษณ์ปกครอง ในด้านความตั้งใจในการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน และความต้องการการศึกษาของชุมชน

2.2 ควรจะได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนในแต่ละด้านให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพราะการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาอย่างกว้าง ๆ ในแต่ละด้านของทัศนคติจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเท่านั้น

หลายด้าน เช่น เรื่อง เกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้น้อย ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนครูที่มีวุฒิซึ่งส่วนมากไม่สมัครใจไปสอนในโรงเรียนดึกันการ และปัญหาสุดท้ายคือปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนเอง เพราะนักเรียนประชานบาลในชนบทส่วนมากเป็นเด็กยากจน ไม่สามารถไปเรียนได้เพราะขาดอุปกรณ์การเรียน เสื้อผ้า และอาหารกลางวัน ปัญหาเหล่านี้จึงอาจจะ เป็นผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย ส่วนนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนั้นจากการศึกษาพบว่ามีความเฉลี่ยจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับโรงเรียนประถมศึกษาประเภทอื่น ทั้ง ๆ ที่จำนวนโรงเรียนเทศบาลในแต่ละจังหวัดนั้นก็มีย่อยกว่าโรงเรียนประชานบาล ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะระบบการบริหารท้องถิ่นที่มีฐานะ เป็นเทศบาลนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของคณะผู้บริหารคือคณะ เทศมนตรีที่ได้รับการเลือกตั้ง เขามาทำงานในระยะเวลาอันจำกัดจึงมักจะมุ่งทำงานในการส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นในด้านวัตถุ ซึ่งเป็นความจำเป็นรีบด่วนของท้องถิ่นก่อน ส่วนงานด้านการศึกษาเป็นงานที่เห็นผลได้ช้า จึงไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร ดังนั้นความก้าวหน้าและคุณภาพของโรงเรียนเทศบาลนั้นจึงขึ้นอยู่กับความสนใจของคณะ เทศมนตรีและบรรรยากาศทางการเมืองในขณะนั้น

4.6 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของนักเรียนเมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่จบการศึกษาประถมศึกษาจากโรงเรียนประชานบาลมากที่สุด (ร้อยละ 58.6) และโรงเรียนราษฎร (ร้อยละ 26.9) และพบว่านักเรียนในโรงเรียนสองประเภทนี้มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 66.9139$ และ $\bar{X} = 67.3501$ ตามลำดับ) ส่วนโรงเรียนระดับประถมศึกษาอีกสองประเภทคือโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญ และโรงเรียนเทศบาลนั้น มีนักเรียนที่จบประถมศึกษาปีที่ 7 มาน้อยกว่า (ร้อยละ 4.9 และ 9.6 ตามลำดับ) ถึงแม้ว่านักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญจะมีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 83.5490$) และโรงเรียนเทศบาลจะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำ ($\bar{X} = 65.9595$)

มรรคาพุทธม

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย ทำเนียบโรงเรียนเทศบาล ปีการศึกษา 2520
(เอกสารโรเนียว) 2520, 19 หน้า

กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย ทำเนียบโรงเรียนประชาบาลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปีการศึกษา 2519 (เอกสารโรเนียว) 2520,
ไม่มีเลขหน้า

กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2520 (เอกสารโรเนียว) 2520, 16 หน้า

กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ โครงการพัฒนาการมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสมแบบ 1 (เอกสารโรเนียว) 2511, 136 หน้า

กรมวิสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ รายงานประจำปีการศึกษา 2511 (เอกสารโรเนียว) 2512, 231 หน้า

กอ สวัสดิ์พานิช "การมัธยมศึกษาในประเทศไทย" สภาการศึกษาแห่งชาติ
3:64-68 มีนาคม 2511

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน "รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียน
ประถมศึกษา ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา" การวิจัยทางการศึกษา
6:99-109 ตุลาคม 2519

คณะกรรมการค่าเนียบการศึกษาและร่างโครงการพัฒนาการศึกษาระดับอนุบาล และ
ประถมศึกษา รายงานสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการทางการศึกษา
ในระยะแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ระดับอนุบาล และประถม
ศึกษา พ.ศ. 2515-2519 (เอกสารโรเนียว) 2520, ไม่มีเลขหน้า

คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื 2517 หน้า 43-73

คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา "แนวการปฏิรูปเนื้อหาสาระและ
กระบวนการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษา" ครูศาสตร์ 4(5):12
พฤศจิกายน - ธันวาคม 2517

ทวี จ้อยสำเภา ความปรารถนาทางการศึกษา สังคม และส่วนตัวของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 199 หน้า

ชำเคื่อง วุฒิจันทร์ "ปฏิรูปมัธยมศึกษา" มิตรครู 18(11):4-5 มิถุนายน 2519

นาฏเจดีย์ สุมวงศ์ "โรงเรียนจะสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่นได้อย่างไร"
เอกสารการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กองเผยแพร่การศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ 2510, 81 หน้า

นิโคลัส เบนเนทท์ "การพัฒนาเศรษฐกิจกับความไม่เสมอภาคในโอกาสการศึกษา"
เสกสรรค์ ประเสริฐกุล แปลและเรียบเรียง ศูนย์ศึกษา 18:51
มกราคม-กันยายน 2515

บุญชัย อนันตสุนทร "การแก้ปัญหาของเยาวชนกวดการศึกษา" สามัญศึกษา 18(22):
43-46 ธันวาคม 2519

บำรุง สุขพรรณ "สูตร 6 - 3 - 3" สามัญศึกษา 13(3):44 กันยายน 2519

พล แสงสว่าง การศึกษาองค์ประกอบในการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อของนักเรียน
ไทยมุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในจังหวัดยะลา ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 63 หน้า

พา ไชยเดช "การร่วมรับภาระและบทบาทเอกชนในการจัดการมัธยมศึกษา"
รายงานการสมนาการมัธยมศึกษาแบบประสมกับการปฏิรูปการศึกษา กอง
แผนงานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายก
รัฐมนตรี 2519, 343 หน้า

- รังสรรค์ ฉนะพรพันธ์ การลงทุนทางการศึกษา เอกสารทางวิชาการภาควิชา
อุดมศึกษาและการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กุมภาพันธ์ 2519, 17 หน้า
- รพี ลาชโรจน์ "บทบาทของนักการศึกษาในเรื่องการวางแผนครอบครัว"
คห.เศรษฐศาสตร์ 19(5):12-13 กุมภาพันธ์ 2519
- รัศมีทอง อุประวรรณ การสำรวจการตั้งความปรารถนาของเด็กวัยรุ่น วิทยานิพนธ์
คบ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509, 75 หน้า
- เรณู สุวรรณสิทธิ์ "เยาวชนกับการพัฒนาประเทศ" สภาการศึกษาแห่งชาติ
6(8):3 มีนาคม 2514
- รววิทย์ วศิณสรากร การศึกษาของไทย โรงพิมพ์บริษัทสารมวลชนจำกัด
กรุงเทพมหานคร 2519, 481 หน้า
- รัชนา พุ่มเล็ก การศึกษาเปรียบเทียบของคณาจารย์ที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการ
เรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถ
ในการเรียนต่ำ วิทยานิพนธ์ คบ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2513, 97 หน้า
- วัลลภ กันทรพิชัย การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจเรียน ระดับความ
ปรารถนาในการสอบและความวิตกกังวลในการเรียนกับความสำเร็จใน
การเรียน ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
2513, 155 หน้า
- วาณี คิลละเอียก ความขัดแย้งของบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังใน
วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร 2520, 117 หน้า

- วิฑูรย์ อุปถัมภ์ "บทบาทใหม่ของกรมมัธยมศึกษา" สามัญศึกษา 11(2):18-19
กุมภาพันธ์ 2517
- วิลาวัลย์ จรรย์ยานนท์ "ผลของการกำหนดขนาดครอบครัวและการกะการมีบุตร
ต่อสุขภาพของมารดาและคุณภาพชีวิต" ประชากรศึกษา 2(6):399-304
พฤศจิกายน 2518
- วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ "การเพิ่มประชากรกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม"
สภาการศึกษาแห่งชาติ 6:20 ตุลาคม 2514
- สมชัย วุฒิปรีชา "การศึกษาเอกชนในประเทศไทย" จุดยืนและทิศทางการศึกษาไทย
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช กรุงเทพมหานคร 2518, 189 หน้า
- สมพงษ์ มั่นระวัง "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสาย
อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย" ปีการศึกษา 2512
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2513, 161 หน้า
- สภาการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานการสอบรวมเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2511-2512 โรงพิมพ์ไทยแมชเรียน 2512, 91 หน้า
- สวัสดิ์ นิเทศวรวิทย์ "ความเสมอภาคและการจัดสรรค่าใช้จ่ายลงทุนให้แก่จังหวัด
ต่าง ๆ" การศึกษาเอกชน 3:28-30 ธันวาคม 2518
- สาโรช บัวศรี, ดร. "ปรัชญาการศึกษา" จุดยืนและทิศทางการศึกษาไทย สำนัก
พิมพ์วัฒนาพานิช กรุงเทพมหานคร 2518, 189 หน้า
- สายทิพย์ บุญจกิจ การศึกษาสถานภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ของ
สถานศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครู ในภาคการศึกษา 9,10,11,12
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2514, 83 หน้า
- สุนันท์ ศลโกสุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างความฉันทนาการเรียน การปรับตัว ความ
ตั้งใจเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน ความมุ่งหวังของผู้ปกครอง และ
ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ของ

ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 7 ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 272 หน้า

สุพจน์ ประเสริฐศรี "ความไม่เสมอภาคในโอกาสการศึกษา: การกวดวิชาที่มองเห็น"
ศษยศึกษา 11:87 ตุลาคม 2517

อภิศักดิ์ เจริญพิทักษ์ "เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา" ศษยศึกษา
3(9):37 กันยายน 2519

อำนวยการ เลิศขันธ์ี การวิเคราะห์องค์ประกอบผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ปริญญา
โท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2514, 164 หน้า

Allen, James E, Jr., "Non-Urban School Boards and the Problem of Urban
Education", Concept, 2:13, March, 1968.

Alvi, Nasis Rashida, and Khan, Surrya, Extent and causes of dropouts in
girls primary schools in D.G. Khan District Punjab, Institute of
Education and Research, Panjab University, 1965, 169 pp.

American Association of School Administration, American School Buildings,
Twenty - seventh Year Book, Washington, 1949, 525 pp.

Bear Hamuy, C.H., et. al. El problema educacional del pueblelo de Chile,
Editorialdes Pacifico, Santiago, 1961, 200 pp.

Beer, F., Kutalek, N; and Schnell, H., Der Enffuss von Intelligenz und
Milieu auf die schulleistung, Wien, Verlag for Jugend and Volk,
1958, 177 pp.

Brimer, N.A. and Pauli, L., Wastage in Education: a World Problem, Paris-
Geneva, Unesco, IBE, 1971, 155 pp.

Buescher, Ruth Marie, "The Relationship between Selected Noncognitive
Variable and Academic Achievement of College Women in Various
Fields of Study", Dissertation Abstracts, 30:1858-1859, 1969

- Cameron, J., "Wastage in Tanganyika with special reference to Primary Schools" Teacher Education, 9(6):103-114, November, 1965.
- Capar, J., Pristup ispitivanju pojave osepania u osnovnoj školi, Pedagoška starnost, Novi S d, Jugoslavija, 1967, p.521-528.
- Cervants, LF., The Dropout : Causes and Cures, Ann Arbor, University of Michigan, 1965, 244 pp.
- Ceylon, Committee on Non-school-going Children, Report, Government Press, Columbo, 1960, 57 pp.
- Chowdhury, P., Report of an investigation into the problem of wastage and stagnation in primary schools in the district of 24-Perganas, Directorate of Education, Government of West Bengal Calcutta, 1965, 9 pp.
- Christoph, K; Schaedel and Karole, Gründe für oder gegen die Wahl weitet fuhrender Schulen in verschiedenen Bevolkerungskreion, Deutsches, Institut für internationale, Frankfurt, 1968, 147 pp.
- Chulalongkorn University, Faculty of Education, Factor Related to Achievement Among Pratom 1 Pupils, Pilot Study, Educational Bulletin, Faculty of Education, Chulalongkorn University, 1964, p.30.
- Clerce, P., "La Famille et l'orientation scolaire au niveau de la sixieme", Population, 19(4):627-672, September, 1964

- Coleman, James, "The Concept of Equality Opportunity", Harvard Educational Review, Vol. 38, No.1 Winter, 1968, p. 7-22.
- Coleman, James, Equality of Educational Opportunity, u.S. Government Printing Office, Washington, 1966, p.3.
- Collins, S., "The Social and Economic Causes of Wastage in school and other Education Institutions in Tanganyika", Teacher Education, Vol.5, No.1, May, 1964, p. 40-50.
- De Costor, S. Derume, E., Retard pédagogique et situation sociale dans la région du Centre et au Borinage, Institut de sociologie, Université libre de Bruxelles. 1962, 116 pp.
- Deble, Isabelle, Economic de l'education, Institut d'étude du développement économique et social-Paris, 1964, 112 pp.
- Department of Elementary and Adult Education, Thailand, Report on research on the causes of pupils not sitting for examination in primary schools, Bangkok, 1965, 158 pp.
- Edwards, Allen L., Statistical Analysis, 2n. 4d., Rinehart and Company, Inc, New York, 1958, 234 pp.
- Eggleston, S., The Social Context of the School, Hamanities Press, London, New York, 1967, 116 pp.

- Erlinghagen, K., Datholisches Bildungsdefizit in Dentschland, Harder Bucherei, Freuburgu, 1965, 253 pp.
- Ferguson, George A., Statititcal Analysis in Psychology and Education, 3rd, ed., McGraw-Hill, New York, 1971, 492 pp.
- Floud, Jean, and Halsey, A.H., "Social Class Intelligence Tests, and Selection for Secondary School" Education, Economic and Society, 5th. ed., The Free Press of Glencoe, Inc., New York, 1969, 216 pp.
- Frankel, Edward, "A Comparative Syudy of Achieving and Underachieving High School Boys of High Intellectual Ability" Reading in Educational Psychelogy, The Macmillan Company, New York, 1962, p.174-179.
- Garrett, Henry E., Wood Worth, Statistics in Psychology and Education, David Mckey Company, Inc., New York, 1966, 491 pp.
- Gesell, Arnold L., 11g, Frances L., and Ames, Louise Bates, Youth:The Years from Ten to Sixteen, Harper, New York, 1956, 542 pp.
- Girard, A. Bastide, H., "La stratification Sociale et la democratisation de l'enseignement", Population 18(3):435-476, September, 1963.
- Glass, Gene V., and Stanley, Jullan C., Statistical Methods in Education and Psychology, Prentice-Hrll, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1970, p.328-330.

- Green, Bert 1., Preventing Student Dropouts, Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliff, N.J., New Jersey, 1966, 223 pp.
- Green, Thomas, Educational Planning in Perspective, FUTURES, IPC, Science and Technology Press Limited, England, 1971, p.24.
- Jackson, B., and Marsden, D., Education and the working class: Some general themes rised by a study of 88 working class children in a northern industrial city, Penguin Books, Hermondsworth, England, 1966, 296 pp.
- Jarrett, James, L., "the Meaning of Equality" Minnesota Education College of Education, Vol.4 No.1, Spring, 1942, p.5.
- Jencks, Christopher, "Social Stratification and Higher Education" Financing Higher Education (The American College Testing Program, 1971, p.7.
- Jensen, A.R., "The culturally disadvantaged : psychological and educational aspects", Educational Research, Vol.10 No.1, November, 1967, p.4-12
- Johnson, Palmer O., Jackson, Robert W.B., Introduction to Statistical Methods, Prentice-Hall, New York, 1953, 357 pp.
- Levin David E., The Prediction of Academic Performance, The Russel Sage Foundation, New York, 1965, 38 pp.
- Lindquist, E.F., Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education, Houghton Mifflin Company,

- , Boston, 1956, 393 pp.
- Magnusson, David, Test Theory, Addison-Wesley, Massachusetts, 1966, 270 pp.
- Marjoribanks, Kevin, "Environment, Social Class and Mental Abilities" Journal of Education Psychology, 63:103-109 February, 1972.
- McCelland, Mary Elizabeth, "An Investigation of Selected Nonintellect variables, and Their Relationship to College Achievement", Dissertation Abstracts, 30:2339-A, 1969.
- Mujovic, B., "Pojava osipanja uceniba", Prosvjetni rad 17(20) : 7, December, 1968.
- OECD, Equal Educational Opportunity, Centre of Educational Research and Innovation, France, 1971, p. 13.
- Passow, A.H., et. al, Education of the disadvantaged: a book of reading, Holt, Rinehart and Winston, New York, 1967, 503 pp.
- Peisert, H., Soziale Lage und Bildungschancen in Deutschland Munchen, 1967, 205 pp.
- Pena, G. dela., Asperaciones escolares y nivel socioeconomico, Centro de estudios educativos, Mexico, 1968, 21 pp.
- Philippines, Bureau of Public Schools, Survey of dropouts in elementary schools, a joint project of the National Economic Council and the Bureau of Public Schools, Manila, 1956, 28 pp.

- Rees, Helen, E., Deprivation and Compensatory Education: a consideration, Houghton Mifflin, New York, 1968, 300 pp.
- Regional Centre for Educational Planning Administration in Arab Countries, Bibliography on Educational Wastege in the Arab Countries by country and subjects, Library and Documentation Unit, Beirut, 1969, 500 pp.
- Rouchlin, M., Bacher, Francoise L'orientation a la fin de premier cycle secondaire, Institut national d' paris, Presses Universitaires de France, 1969, 392 pp.
- Rowe, Elizabeth, etal, Failure in school : aspects of the problem in Hongkong, University Press, Hongkong, 1966, 167 pp.
- Riessan, p., The Culturally Deprived Child. Harper, New York, 1962, 162 pp.
- Seidl, p., Versager auf hoheren Schulen : eine empirische Untersuchung an vier, Innsbrucker all gemeinder hoheren Schalen, Ketterl, 1969, 134 pp.
- Shore, Milton F., and Leiman, Alan H., "Parential Perceptions of the Student as Related to Academic Achivement in Junior College", The Journal of Experimental Education, 33 : 391, Summer, 1965.

- Secujski, R., Problemi osipanja učenika osnovnih škola UAP Vojvodina,
Novi Sad, Jugoslavia, 1968, p.220 - 226.
- Strang, Ruth, The Adolescent Views Himself, Mc Grow Hill, , New York,
1957, 579 pp..
- Weigand, George, "Adaptiveness and the Role of Parents in Academic
Success," Personnel and Guidance Journal, 35:518 - 522, 1957.
- Winer, B.J., Statistical Principles in Experimental Design, New York
McGraw - Hill, 1971, 907 pp .
- Wolfe, Deal, "Educational Opportunity, Measured Intelligence and Social
Background", Education, Economic, and Society, 5th. ed., The Free
Press of Glencoe, Inc. New York, 1969, 217 pp.
- Worell, Leonard, "Level of Aspiration and Academic Success", The Journal
of Educational Psychology, 50 : 47 - 62, January, 1959.
- Worthington, Louis H., and Grant, Claude W., "Factor of Academic Success:
a Multivariate Analysis", The Journal of Educational Research,
65 : 7 - 10, September, 1971.

การคำนวณ

ตาราง 52 แสดงค่าสถิติการคำนวณ q -statistic ของคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไป
 ของโรงเรียนระหว่างที่เรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเภทกันเป็นรายคู่

ประเภทโรงเรียนมัธยม	ค.ม.ช.	วาม.ว.	สามัญ	ค.ม.ศ.	ค.ม.ภ.	กำบด
	$\bar{x}$	65.7939	70.2471	70.5838	71.0638	73.1527
ค.ม.ช.	65.7939	0.2024	4.4532**	4.7899**	5.2699**	7.3588**
วาม.ว.	65.9963	-	4.2508**	4.5875**	5.0675**	7.1564**
สามัญ	70.2471	-	-	0.3367	0.8167	2.9056 *
ค.ม.ศ.	70.5838	-	-	-	0.4800	2.5689
ค.ม.ภ.	71.0638	-	-	-	-	2.0889
กำบด	73.1527	-	-	-	-	-
$\sqrt{\frac{MS}{error} / n}$	q.95 (r, 1029)	r = 2	r = 3	r = 4	r = 5	r = 6
		2.77	3.31	3.63	3.86	4.03
$\sqrt{\frac{MS}{error} / n}$	q.95 (r, 1029)	1.9581	2.3398	2.5660	2.7286	2.8488
		3.64	4.12	4.40	4.60	4.76
$\sqrt{\frac{MS}{error} / n}$	q.99 (r, 1029)	2.5731	2.9124	3.1103	3.25174	3.3648

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 53 แสดงค่าทดสอบการคำนวณ q - statistic ของคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติของบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการที่โรงเรียนที่
เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทางประเภทกันเป็นรายคู่

โรงเรียนมัธยม	โรงเรียนมัธยม					
	ค่าเฉลี่ย	ค.ม.ค.	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค.ม.ค.	ค.ม.ค.
$\bar{x}$	70.8333	71.4623	72.1910	73.1697	73.8554	74.0921
ค่าเฉลี่ย	-	0.6290	1.3577	2.3364*	3.0221**	3.2588**
ค.ม.ค.	71.4623	-	0.7287	1.7074	2.3931**	2.6298**
ค่าเฉลี่ย	72.1910	-	-	0.9787	1.6644	1.9011
ค.ม.ค.	73.1697	-	-	-	0.6857	0.9224
ค.ม.ค.	73.8554	-	-	-	-	0.2367
ค.ม.ค.	74.0921	-	-	-	-	-
		r = 2	r = 3	r = 4	r = 5	r = 6
q.	95(r, 1029)	2.77	3.31	3.63	3.86	4.03
q.	95(r, 1029)	1.3577	1.5993	1.7540	1.8651	1.947296
q.	99(r, 1029)	3.64	4.12	4.40	4.60	4.76
q.	99(r, 1029)	1.7588	1.990784	2.1260	2.2227	2.3000
$\sqrt{\frac{MS}{error}}$						
$\sqrt{\frac{MS}{error}}$						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 54 แสดงค่าตัวเลขวการคำนวณ q - statistic ของคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อภาครอง
 ในสถานการสงเสริมการศึกษา ระหว่างนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทางประเภทกันเป็นรายค

โรงเรียนมัธยมศึกษา	ค.ม.ศ.				
	ค.ม.ศ.	ราษฎร	ค.ม.ศ.	สามัญ	ค.ม.ศ.
$\bar{x}$	73.9899	74.9520	75.7225	75.7865	77.2836
ค.ม.ศ.	-	0.9621	1.7326	1.7966	1.8573
ราษฎร	74.9520	-	0.7705	0.8345	0.8952
ค.ม.ศ.	75.7225	-	-	0.0640	0.1247
สามัญ	75.7865	-	-	-	0.0607
ค.ม.ศ.	77.2836	-	-	-	-

MS error	r =					
	2	3	4	5	6	
q. 95(r, 1029)	2.77	3.31	3.63	3.86	4.03	
q. 95(r, 1029)	2.000	2.3904	2.6215	2.7876	2.9104	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 55. แสดงค่าทดสอบการคำนวณ q - statistic ของคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในระดับประถมศึกษาปีที่ 7 ระหว่างนักเรียนแบบปกครองอาชีพต่างกันเป็นรายตัว

อาชีพของแบบปกครอง	อันดับ					
	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5	อันดับ 6
$\bar{x}$	65.8510	66.5274	67.3831	68.9220	71.0000	84.7587
อันดับ 1	-	0.6764	1.5321	3.0710	5.1490*	18.9077**
เกษตรกร	66.5274	-	0.8557	2.3946	4.4726	18.2313**
พนักงาน	67.3831	-	-	1.5389	3.6169	17.3756**
บรรณกร	68.9220	-	-	-	2.2078	15.8367**
ธุรกิจ	71.0000	-	-	-	-	13.7587**
คหชาติ	84.7587	-	-	-	-	-
		r = 2	r = 3	r = 4	r = 5	r = 6
$\sqrt{\frac{MS}{error} / \frac{\sim}{n}}$	q. 95(r, 1029)	2.77	3.31	3.63	3.86	4.03
	q. 95(r, 1029)	3.4378	4.1080	4.5051	4.7906	5.001
	q. 99(r, 1029)	3.64	4.12	4.40	4.60	4.76
$\sqrt{\frac{MS}{error} / \frac{\sim}{n}}$	q. 99(r, 1029)	4.5176	5.1133	5.46084	5.7090	5.9448

** 4% มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* 4% มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 56 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามตอนที่ 2 ก. ที่สนใจ
ของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	3.5433**	11	4.2173**
2	3.7915**	12	3.2272**
3	4.340 **	13	2.7689**
4	4.0320**	14	3.9350**
5	6.0329**	15	5.5892**
6	5.1030**	16	5.0885**
7	3.2720**	17	3.5971**
8	3.9386**	18	4.0319**
9	3.9461**	19	3.4702**
10	5.0410**	20	2.7338**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 57 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข.
ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษา

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	2.3702*	11	2.5378 **
2	3.3770**	12	3.4057 **
3	2.4088**	13	2.9740 **
4	3.0162**	14	2.4211 **
5	2.9652**	15	2.3044 **
6	3.1353**	16	3.6585 **
7	3.7288**	17	2.1668 *
8	2.6859**	18	2.2956 *
9	3.2727**	19	3.3136 **
10	3.6627**	20	3.0601 **

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 58 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามตอนที่ 2 ค. ทัศนคติ
 ของนักเรียนที่มีต่อผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	7.2355 **	11	3.7008 **
2	8.3928 **	12	3.8700 **
3	5.3701 **	13	5.1663 **
4	6.8692 **	14	3.0960 **
5	4.6938 **	15	5.6577 **
6	4.1984 **	16	4.3664 **
7	5.9659 **	17	3.3533 **
8	5.4776 **	18	5.7751 **
9	3.4819 **	19	3.7343 **
10	3.6455 **	20	5.0129 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักเรียนที่รัก

เนื่องจากครูมีความประสงค์จะทำการศึกษาเรื่องทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้ครูและพ่อแม่หรือผู้ปกครองได้เข้าใจตัวนักเรียนยิ่งขึ้น และจะได้จัดกิจกรรมหรือกระทำทุกอย่างให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเองโดยตรง ดังนั้นจึงใคร่ขอความร่วมมือจากนักเรียนโปรดตอบแบบสอบถามนี้ไปตามความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริง เพราะผลการศึกษารั้งนี้จะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับคำตอบของนักเรียนเอง หากนักเรียนตอบไม่จริง หรือตอบเล่น ๆ หรือคู่กันกับเพื่อน จะทำให้ผลการศึกษามีผิดพลาดหมดไม่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนเท่าที่ควร

อนึ่ง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์สอบถามความสามารถด้านใดด้านหนึ่งของนักเรียนแต่เป็นเพียงถามความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเท่านั้น จึงใคร่ขอให้นักเรียนได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้อย่างจริงจังที่สุดเพราะจะไม่มีผลเสียหายต่อนักเรียนเลย โดยนักเรียนไม่ต้องลงชื่อ คำตอบของนักเรียนนี้จะรักษาไว้เป็นความลับ และจะไม่นำไปเปิดเผยในที่ใดเป็นรายบุคคล ฉะนั้นขอให้นักเรียนสบายใจในการตอบ โปรดเข้าใจว่ายิ่งนักเรียนตอบได้ตรงตามความรู้สึกที่เป็นจริงมากเท่าใดยิ่งเป็นผลดีมากเท่านั้น และในการทำแบบสอบถาม โปรดตอบ ตอนที่ 1, 2 ตามลำดับ

ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวจันทนา นนทิก

นิสิตปริญญาโทสาขากาหรณะ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

6. ข้าพเจ้าได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อและการอาชีพ (หมายถึงแหล่งความรู้ที่นักเรียนได้รับนอกเหนือจากการเรียนในบทเรียน) ข้อนี้ขีด / ลงใน ใดหลายข้อ

- จากยูทูปครองและสมาชิกในบ้าน
- จากครูที่สอนและครูแนะแนว
- จากเพื่อน ๆ
- จากสื่อมวลชนต่อไปนี้คือ (ให้ใส่หมายเลขเรียงลำดับมากที่สุดเป็นหนึ่ง และรองลงมาเป็น สอง, สาม และสี่)
  - ..... วิทยุ
  - ..... โทรทัศน์
  - ..... หนังสือพิมพ์
  - ..... ภาพยนตร์

7. เมื่อเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ข้าพเจ้าเคยเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนดังต่อไปนี้ (หมายถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมทำกิจกรรมนี้ โดยไม่มีผลเกี่ยวกับคะแนนผลการเรียน)

- กิจกรรมงานสันตนาการ เช่น การกีฬา คนตรี
- กิจกรรมงานส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์, ชุมนุมภาษาอังกฤษ เป็นต้น
- กิจกรรมอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ เช่น การร่วมพัฒนาท้องถิ่น
- กิจกรรมอื่น ๆ เช่น .....

8. ภูมิลำเนาของข้าพเจ้า (หมายถึงบ้านที่อยู่ของนักเรียน)

- ในเมือง หมายถึง บ้านของนักเรียนอยู่ในรัศมี 1 กิโลเมตร ภายในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล
- ชนบท หมายถึง บ้านของนักเรียนอยู่นอกรัศมี 1 กิโลเมตร ของเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

9. ข้าพเจ้าเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จาก

โรงเรียนรัฐบาล ชื่อ โรงเรียน.....
จังหวัด.....

โรงเรียนราษฎร์ ชื่อ โรงเรียน.....
จังหวัด.....

10. ผลการเรียนของข้าพเจ้าจากการสอบไล่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ได้ ..... เปอร์เซนต์

11. ผลการเรียนของข้าพเจ้าจากการสอบประจำภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้
..... เปอร์เซนต์ หรือเกรดเฉลี่ย .....

12. เหตุผลที่ข้าพเจ้าเลือกเรียนที่โรงเรียนนี้เพราะว่า .....
(เลือกได้หลายข้อ)

- 1. การไปมาสะดวก
- 2. ได้รับทุนการศึกษา
- 3. โรงเรียนที่มีชื่อเสียงดี
- 4. ผู้ปกครองเลือกให้
- 5. โรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน
- 6. ได้รับยกเว้นค่าเล่าเรียน
- 7. ครูในโรงเรียนนี้สอนดี
- 8. เพื่อนชวนมา
- 9. มีพี่น้องเรียนอยู่ที่นั่นแล้ว
- 10. ค่าเล่าเรียนพอสมควร

- 11. โรงเรียนนี้มีอุปกรณ์ทันสมัย
  - 12. ครูแนะนำให้มาเรียน
  - 13. โรงเรียนนี้มีการสอนวิชาชีพ
  - 14. ไม่ทราบว่า จะเรียนที่ไหนดี
  - 15. เหตุผลอื่น ๆ (โปรดเขียนเพิ่ม) .....
- .....

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถามตอนที่ 2

1. แบบสอบถามต่อไปนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน เป็นแบบสอบถามความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ

- ก. โรงเรียนและสภาพทั่วไปของโรงเรียน
- ข. การศึกษา
- ค. ผู้ปกครอง

2. ข้อความในแต่ละข้อความในแบบสอบถามนี้เป็นแบบให้นักเรียนอ่านแล้วตัดสินใจตามความรู้สึกของนักเรียนว่ามีความรู้สึกเห็นด้วยกับข้อความเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด

3. เมื่อได้พิจารณาความมาก - น้อยแล้ว ให้นักเรียนพิจารณาเลือกตอบจากช่องทางขวามือ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ต้องการเลือกตอบ จะมีช่องให้เลือกตอบได้ 5 ช่อง ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   เห็นด้วย   ไม่แน่ใจ   ไม่เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตัวอย่างการตอบ

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
(0) โรงเรียนของข้าพเจ้ามีอาคารเรียนที่สวยงามทันสมัย	✓				

การกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" แสดงถึงความรู้สึกของนักเรียนว่า โรงเรียนของนักเรียนมีอาคารเรียนที่สวยงามทันสมัยกว่าโรงเรียนอื่น ๆ

4. ในการตอบแบบสอบถามนี้ คำตอบของนักเรียนจะรักษาไว้เป็นความลับ และไม่นำไปเปิดเผยในที่ใด ๆ เป็นรายบุคคล ฉะนั้นขอให้นักเรียนสบายใจในการตอบ และตอบตามความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่แท้จริงของนักเรียน ยิ่งตอบได้ตรงตามความเป็นจริงมากเท่าใด ยิ่งเป็นผลดีมากเท่านั้น.

ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ได้ความร่วมมือ

ตอนที่ 2 ก.

ขอให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบทางขวามือ ตามความรู้สึก
ที่แท้จริงของนักเรียน

ข้อคำถาม	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. อาคารเรียนและสถานที่ส่วนใหญ่ใน โรงเรียนนี้อยู่ในสภาพสวยงาม					
2. โถงและเกาอี้ในชั้นเรียนอยู่ใน สภาพชำรุด					
3. ภายในชั้นเรียนมีเสียงรบกวนจาก เครื่องยนต์ชนิดต่าง ๆ					
4. ภายในชั้นเรียนไม่มีเสียงรบกวนจาก ห้องข้างเคียง					
5. พี่ชดและคนไม้คอกไม้ใบในโรงเรียน ได้รับการบำรุงรักษาอย่างดี					
6. หนังสือในห้องสมุดมีจำนวนเพียงพอ ต่อความต้องการของนักเรียน					
7. ห้องสมุดมีขนาดพื้นที่เหมาะสมกับจำนวน นักเรียน					
8. ห้องพยาบาลมียาและอุปกรณ์ครบถ้วน ตามความจำเป็น					
9. มีเจ้าหน้าที่พยาบาลคอยดูแลเอาใจใส่ นักเรียนที่ป่วย					
10. ห้องอาหารของโรงเรียนคับแคบและ ไม่อาด					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11. น้ำดื่ม, น้ำใช้มีเพียงพอแก่ความต้องการ ของนักเรียน					
12. การจัดบริการอาหารให้นักเรียนถูกหลัก โภชนาการ					
13. บริการแนะแนวให้ข่าวสารที่เป็น ประโยชน์แก่นักเรียน					
14. ผู้บริหาร ครู นักเรียน และภารโรง ร่วมมือกันดูแลรักษาอาคารและอุปกรณ์ ให้สะอาดเรียบร้อยดี					
15. ครูวิชาต่าง ๆ ใ้เตรียมการสอนพร้อม					
16. ครูแนะแนวหรือครูประจำชั้นช่วยนักเรียน ให้เข้าใจปัญหาในการเรียน					
17. จำนวนครูมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน					
18. มีการรักษาระเบียบต่าง ๆ ภายใน โรงเรียนอย่างเคร่งครัด					
19. ผู้ที่ประพฤติตนถูกต้องและเหมาะสมตาม ระเบียบของโรงเรียนได้รับการยกย่อง ชมเชย					
20. ครูช่วยกันสอดส่องและเอาใจใส่ความ ประพฤติของนักเรียนทั้งในและนอก โรงเรียน					

ตอนที่ 2 ข.

ขอให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบทางขวามือ ตามความรู้สึก
ที่แท้จริงของนักเรียน

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ผู้ที่มีชื่อเสียงมักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง					
2. ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิต					
3. บุคคลบางคนมีชื่อเสียงโดยไม่ได้เป็นผู้ ที่มีการศึกษาสูง					
4. การศึกษาเท่านั้นที่จะทำให้เราฉลาดทันคน					
5. การศึกษามีความจำเป็นมากในการ คบหาสมาคมกับคนทั่วไป					
6. ผู้ที่ไม่มีการศึกษามักจะเสียเปรียบผู้ที่มี การศึกษา					
7. การศึกษาทำให้เราเป็นผู้ที่มีความรู้ กว้างขวาง					
8. ทุกคนควรจะชวนช่วยหาความรู้ตาม โอกาส					
9. อนาคตของบุคคลทุกคนจะรุ่งเรืองต่อ อาศัยการศึกษา					
10. ผู้ที่มีอาชีพที่ดีเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาคือ					
11. คนที่มีการศึกษาย่อมหางานทำไ้ได้ง่ายกว่า คนที่ไม่มีการศึกษา					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
12. ผู้ที่ประกอบอาชีพแล้วร่ำรวยเป็นผู้มี การศึกษาสูง					
13. ประชาชาติจะเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีการศึกษาคือ					
14. การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น ของอาศัยประชาชนที่มีการศึกษาคือพอ					
15. บุคคลที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาประเทศนั้น คงเป็นผู้ที่มีการศึกษา					
16. ผู้ที่มีอำนาจในการบริหารประเทศนั้น คงเป็นผู้ที่มีการศึกษา					
17. การได้รับการศึกษาจะทำให้เราใด เป็นเจ้านายคน					
18. ในสังคมปัจจุบันนี้คนยกย่องนับถือผู้มี เงินมากกว่าผู้มีการศึกษา					
19. การศึกษานั้นไม่มีวันจบสิ้นเราจะคง เรียนรู้อยู่เรื่อยไป					
20. นักเรียนต้องการเรียนต่อไปเท่าที่จะ สามารถเรียนได้					

ตอนที่ 2 ค.

ขอให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบทางขวามือ ตามความรู้ที่แท้จริงที่นักเรียนมีต่อข้อต่อไปนี้

นักเรียนรู้สึกว่าการปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนตามหัวข้อต่อไปนี้มากน้อยเพียงไร

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ชักถามถึงปัญหาในการเรียนของนักเรียน					
2. ช่วยดูแลตรวจตราการบ้านที่นักเรียนทำ					
3. ไขข้อข้องใจให้ทำงานอื่นเมื่อนักเรียนกำลังทำการบ้าน					
4. คอยซักเคื้อนเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียน					
5. ไม่สนใจว่าการเรียนของนักเรียนจะเป็นอย่างไร					
6. ต้องการให้นักเรียนเรียนต่อไปเท่าที่สามารถเรียนได้					
7. สนับสนุนให้นักเรียนเรียนพิเศษเพิ่มเติมบางวิชา					
8. คอยซักเคื้อนให้นักเรียนทำการบ้าน					
9. ยินดีจ่ายเงินในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน					
10. บ่นว่าเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปกครองการเรียน					
11. สนับสนุนในค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน					

ข้อคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน					
13. สนับสนุนให้นักเรียนเป็นนักกีฬาหรือนักดนตรีของโรงเรียน					
14. มั่นใจเมื่อนักเรียนร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน					
15. สนใจในกิจกรรมทุกอย่างที่นักเรียนทำในโรงเรียน					
16. ไม่สนใจกับเรื่องที่ทางโรงเรียนขอความร่วมมือ					
17. ยินดีให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เมื่อโรงเรียนต้องการ					
18. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนหรือความประพฤติของนักเรียนผู้ปกครองจะติดต่อกับทางโรงเรียนโดยตรง					
19. ผู้ปกครองชื่นชมกับผลการเรียนของนักเรียน					
20. นักเรียนปรึกษาปัญหาการเรียนกับผู้ปกครอง					